

การศึกษาแนวทางการจ่ายเงินประกันสังคมสำหรับแรงงานนอกระบบ :
กลุ่มหาบเร่แผงลอยในกรุงเทพมหานคร

ปริญญานิพนธ์
ของ
สุภามาศ โกมลสิงห์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การพัฒนามนุษย์
กุมภาพันธ์ 2550

การศึกษาแนวทางการจ่ายเงินประกันสังคมสำหรับแรงงานนอกระบบ :

กลุ่มหาบเร่แผงลอยในกรุงเทพมหานคร

บทคัดย่อ

ของ

สุภามาศ โกมลสิงห์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การพัฒนามนุษย์

กุมภาพันธ์ 2550

สุภามาศ โกมลสิงห์ . (2550). การศึกษาแนวทางการจ่ายเงินประกันสังคมสำหรับแรงงานนอกระบบ : กลุ่มหาบเร่แผงลอยในกรุงเทพมหานคร ปริญญาโท ศ.ม.(เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
คณะกรรมการควบคุม : รองศาสตราจารย์ ดร.อรรถิพย์ ราชฎุรนิยม , รองศาสตราจารย์ ดร.เรณู สุขารมณั

การศึกษาแนวทางการจ่ายเงินประกันสังคมสำหรับแรงงานนอกระบบ:กลุ่มหาบเร่แผงลอยในกรุงเทพมหานคร ศึกษาถึงรูปแบบชุดสิทธิประโยชน์ ลักษณะการจ้ดเก็บเงินสมทบที่แรงงานนอกระบบกลุ่มหาบเร่แผงลอยต้องการและ จำนวนเงินสมทบที่เต็มใจจ่ายเมื่อได้รับสิทธิประโยชน์ 3 กรณี ได้แก่ ทุพพลภาพ ชราภาพ เสียชีวิต 4 กรณี ได้แก่ เจ็บป่วย คลอดบุตร ทุพพลภาพ เสียชีวิต 5 กรณี ได้แก่ เจ็บป่วย คลอดบุตร ทุพพลภาพ ชราภาพ เสียชีวิต และประเมินค่าความเต็มใจที่จะจ่ายจำนวนเงินค่าเบี้ยประกันสังคม ของแรงงานนอกระบบกลุ่มหาบเร่แผงลอย โดยใช้วิธีสมมุติเหตุการณ์ให้ประเมินค่า (Contingent Valuation Method , CVM)เมื่อได้รับสิทธิ 6 กรณี ทำโดยใช้วิธีการประเมินมูลค่าด้วยการสอบถามประชาชนโดยตรง และใช้วิธีการตั้งคำถามแบบเสนอราคาแบบปิดสองครั้ง เพื่อใช้วัดค่าความยินดีจ่ายของกลุ่มหาบเร่แผงลอยในกรุงเทพมหานคร สำหรับในการวิเคราะห์หามูลค่าความยินดีจ่าย ทำโดยใช้การวิเคราะห์ถดถอย Censored Logistic Regression โดยใช้รูปแบบจำลอง Life Regression Model จากข้อมูลของหาบเร่แผงลอยในกรุงเทพมหานครทั้งหมด 400 คน

แรงงานนอกระบบกลุ่มหาบเร่แผงลอยส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงอยู่ในช่วงอายุ 31-35 ปี ระดับการศึกษาของกลุ่มหาบเร่แผงลอยส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาชั้น มัธยมศึกษาตอนปลาย (ปวช.) และอนุปริญญา มีสถานภาพสมรสแล้ว และรายได้สุทธิส่วนใหญ่สำหรับกลุ่มหาบเร่แผงลอยจะอยู่ระหว่าง 9,001-12,000 บาท

ในเรื่องของการรับรู้ข่าวสารเรื่องประกันสังคมสำหรับแรงงานนอกระบบส่วนใหญ่กลุ่มหาบเร่แผงลอยส่วนใหญ่จะรับรู้ข่าวสารจากการได้ยินคำบอกเล่าจากผู้อื่น ในการรับการรักษาจากบัตร 30 บาทคนไทยห่างไกลโรค เมื่อเกิดเหตุการณ์ทุพพลภาพ คลอดบุตร ชราภาพ เสียชีวิต ไม่ได้รับสวัสดิการหรือความช่วยเหลือจากแหล่งใด และเมื่อต้องมีการจ้ดเก็บเงินสมทบเข้าสู่กองทุนผู้ให้ข้อมูลเต็มใจจ่ายเกือบทั้งหมด รูปแบบชุดสิทธิประโยชน์ที่ทางสำนักงานประกันสังคมจะขยายความคุ้มครองประกันสังคมมาสู่แรงงานนอกระบบโดยรูปแบบสิทธิประโยชน์ที่ทางสำนักงานประกันสังคมกำลังเริ่มจัดทำมีดังต่อไปนี้ รูปแบบที่ 1 สิทธิประโยชน์ 3 กรณี ได้แก่ ชราภาพ ทุพพลภาพ และเสียชีวิต (ใ้ร่วมกับบัตร30บาท)กลุ่มหาบเร่แผงลอยส่วนใหญ่เต็มใจจ่าย

เพียง 101-150 บาท รูปแบบที่ 2 สิทธิประโยชน์ 4 กรณี ได้แก่ เจ็บป่วย คลอดบุตร ทูพพลภาพ และเสียชีวิต กลุ่มหาบเร่แผงลอยส่วนใหญ่เต็มใจจ่ายเพียง 151-200 บาท รูปแบบที่ 3 สิทธิประโยชน์ 5 กรณี ได้แก่ เจ็บป่วย คลอดบุตร ทูพพลภาพ ชราภาพ และเสียชีวิต กลุ่มหาบเร่แผงลอยส่วนใหญ่เต็มใจจ่าย 201-250 บาท ซึ่ง รูปแบบชุดสิทธิประโยชน์ที่แรงงานนอกระบบกลุ่มหาบเร่แผงลอยต้องการมากที่สุดได้แก่ รูปแบบที่ 3 สิทธิประโยชน์ที่ได้รับมี 5 กรณี ได้แก่ เจ็บป่วย คลอดบุตร ทูพพลภาพ ชราภาพ และเสียชีวิต เหตุผลที่เลือกชุดสิทธิประโยชน์นี้มากที่สุดได้แก่ ต้องการใช้บริการทางการแพทย์ของโครงการประกันสังคม มีการออมเงินไว้ใช้ยามชรา และมีหลักประกันความเสี่ยงของรายได้ไว้ใช้ยามเจ็บป่วย ทูพพลภาพ และการมีบุตร ตลอดจนมีเงินเป็นค่าทำศพเมื่อเสียชีวิต รูปแบบการซื้อชุดสิทธิประโยชน์ที่กลุ่มหาบเร่แผงลอยต้องการมากที่สุดได้แก่แบบประกันสังคมปัจจุบัน คือ ต้องจ่ายเงินสมทบรายเดือนด้วยตนเอง ณ สถานที่ที่สำนักงานประกันสังคมกำหนด และได้รับสิทธิประโยชน์ตามที่สำนักงานประกันสังคมกำหนด สถานที่สำหรับกลุ่มหาบเร่แผงลอยที่สะดวกมากที่สุดในการจ่ายเงินสมทบได้แก่ ร้านสะดวกซื้อ รองลงมาคือธนาคาร และระยะเวลาที่ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่สะดวกในการจ่ายเงินสมทบเป็นรายปีมากที่สุด รองลงมาเป็นรายเดือน

ในส่วนของการประเมินมูลค่าโดยใช่วิธีการประเมินมูลค่าด้วยการสอบถามแรงงานนอกระบบกลุ่มหาบเร่แผงลอยโดยตรง (Contingent Valuation Method) เพื่อวัดค่าความเต็มใจจ่าย (Willingness To Pay) ในเรื่องความเต็มใจจ่ายเมื่อได้รับสิทธิประโยชน์ 6 กรณี ได้แก่ เจ็บป่วย คลอดบุตร ทูพพลภาพ ชราภาพ สงเคราะห์บุตร เสียชีวิต ผลการวิเคราะห์พบว่ามูลค่าความเต็มใจจ่าย (Willingness To Pay) เมื่อได้รับสิทธิประโยชน์ 6 กรณี ได้แก่ เจ็บป่วย คลอดบุตร ทูพพลภาพ ชราภาพ สงเคราะห์บุตร เสียชีวิต ได้ค่าเฉลี่ย (Mean) เท่ากับ 324 บาทต่อเดือน และได้ค่ามัธยฐาน (Median) 301 บาทต่อเดือน ซึ่งจากการตรวจสอบการแจกแจงความน่าจะเป็นของค่าความเต็มใจจ่าย พบว่ารูปแบบฟังก์ชันที่เหมาะสมกับข้อมูลที่สุดคือ Lognormal ส่วนปัจจัยที่มีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญกับมูลค่าความเต็มใจจ่ายได้แก่ ระดับรายได้ อายุ การศึกษา และ สถานภาพสมรส

A STUDY OF PAYMENT FOR SOCIAL SECURITY AMONG THE INFORMAL
LABORS : A CASE STUDY OF VENDOR IN BANGKOK METROPOLIS.

AN ABSTRACT
BY
SUPAMAS GOMONSINK

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the master of Economics degree in Human Resource Economics
at Srinakharinwirot University
February 2007

Supamas Gomonsink . (2007). *A Study Of Payment For Social Security Among The Informal Labors : A Case Study Of Vendor In Bangkok Metropolis*. Master thesis, M.Econ. (Human Resource Economics). Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee : Assoc.Prof. Dr. Aotip Ratniyom, , Assoc.Prof. Dr. Renu Sukharomana .

The study of payment for social security among the informal labour of vendors and stall-sellers in Bangkok Metropolis. It is the study of beneficial right, the form of counterpart fund collection demanded by a group of vender and stall-seller and the amount of counterpart fund needed to pay upon receiving the beneficial right of 3 cases senility, infirmity and death 4 cases illness, child delivery, infirmity, death, 5 cases illness, child delivery, infirmity, senility and death, and assess the willingness value to pay social security premium of the informal labour of a group of vender and stall-seller by using the contingent valuation Method, CVM, upon receiving 6 cases of beneficial right made by using Valuation Method of Direct Public Inquiry and by resorting the Question Posing Method of Twice Posting Price Quotation in order to determine the willingness value to pay of a group of vender and stall-seller in Bangkok Metropolis. With regard to the Payment Willingness Analysis made by Censored Logistic Regression by using Life Regression Model of 400 samples from the information of vendors and stall-sellers in Bangkok Metropolis.

Most of informal labours of a group of vender and stall-seller are female aged between 31-35 years with educational level at high school (Vocational Certificate) and diploma, married status, the majority of their net income is between 9,001 – 12,000 baht.

With regard to information perception on social security of the informal labours , most of vendors and stall-sellers perceived such information from hearsays of others on undertaking medical service by using Universal Coverage Card (30 Baht charge for medical treatment). Upon the event of infirmity, child delivery, senility, death, they have not been given welfare or assistance by any agency. Upon counterpart fund collection wanted, almost all of them are willing to pay. The forms of beneficial right expanded to protect social security for informal labour and prepared by the Office of Social Security are as follows:

Firstly : 3-case benefits: senility, infirmity and death(used in conjunction with Universal Coverage Card), a group of vender and stall-seller is willing to pay only 101-200 Baht.

Secondly : 4-case benefits : illness, child delivery, infirmity, death, a group of vender and stall-seller is mostly willing to pay 201-250.

Thirdly : 5-case benefits : illness, child delivery, infirmity, senility and death, a group of vender and stall-seller is mostly willing to pay 201-250 Baht of which demand most by a group of vender and stall-seller. 5-case benefits are illness, child-delivery, infirmity, senility and death, the reason for selection this benefit most is to use the medical service of social security project with fund saving for old age and income risk security for illness, infirmity and having a child including having money for funeral expenses upon death. The form of the benefit demanded most by a group of vender and stall-seller is the present social security is to pay monthly counterpart fund by himself/herself at the place required by the office of Social Security and given the benefit as fixed by the Office of Social Security at the most convenient place for a group of vender and stall-seller to pay the counterpart fund is convenient store the Bank, respectively and the period of time that most of them are convenient to pay yearly counterpart fund the month,respectively.

With regard to the situation of Contingent Valuation Method by direct inquiry of informal labour of a group of vender and stall-seller to determine the value of payment willingness. Regarding payment willingness upon receipt of 6-case benefits are illness, child-delivery, infirmity, senility, child-assistance, death. The analysis result found that payment willingness value upon receipt of 6-case benefits are illness, child-delivery, infirmity, senility, child-assistance, death , receiving Mean of 324 Baht per month, Median of 301 Baht per month. From the possibility elucidation verification of payment willingness value found that appropriate function with the most data surveyed is Lognormal. Regarding the elements substantially influenced the payment willingness value are the level of income, age, education, and marriage status.

การศึกษาแนวทางการจ่ายเงินประกันสังคมสำหรับแรงงานนอกระบบ :
กลุ่มหาบเร่แผงลอยในกรุงเทพมหานคร

ปริญญานิพนธ์
ของ
สุภามาศ โกมลสิงห์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการวิชาเศรษฐศาสตร์การพัฒนามนุษย์
กุมภาพันธ์ 2550
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาในการให้คำแนะนำอย่างดียิ่ง จาก
รองศาสตราจารย์ ดร.อ้อทิพย์ ราชภรณ์นิม และรองศาสตราจารย์ ดร.เรณู สุขารมณ์ ในฐานะ
ประธานและกรรมการ นอกจากนี้ผู้วิจัยใคร่กราบขอบพระคุณ รศ.ดร.สุนิตดา เทศนิม ประธาน
คณะกรรมการบริหารหลักสูตร ดร.รัชพันธุ์ เขยจิตร คุณกิตติยา โสภณโกโตย ที่กรุณารับเป็น
ผู้เชี่ยวชาญแนะนำในการสร้างแบบสอบถาม แก้ไข เครื่องมือในการวิจัย และให้คำแนะนำที่ดียิ่ง
ในการวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณคุณแม่สมบุญ รุ่งมาก คุณป้าเรณู กล้าวิกรณ์ คุณพ่อธนทอง
โพธิพันธุ์ และ นายจักรพันธุ์ โพธิพันธุ์ ที่ให้กำลังใจในการศึกษาและการวิจัย นายวัชรพงษ์ เจริญ
พิทยา ที่ให้ความช่วยเหลือที่ดีเสมอมา นอกจากนี้ขอขอบคุณเพื่อน ๆ เศรษฐศาสตร์การพัฒน
มนุษย์รุ่น 1 ทุกคนและทุกท่านที่ไม่ได้ระบุนามทั้งหมดที่ได้มีส่วนร่วมช่วยเหลือ จนทำให้ปริญญ
านิพนธ์นี้สำเร็จลงได้ด้วยดี

ท้ายสุดนี้ คุณงามความดีและประโยชน์อันเกิดจากปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอ
น้อมบูชา คุณมารดา และบูรพาจารย์ ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชา อบรมสั่งสอนมาโดย
ตลอด หากงานวิจัยนี้ผิดพลาดประการใดผู้วิจัยต้องขออภัยมา ณ ที่นี้ด้วย

สุภามาศ โกมลสิงห์

สารบัญ

บทที่

หน้า

1 บทนำ

ภูมิหลัง.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
ประโยชน์ของการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	4
คำนิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	7

2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

หลักความเต็มใจที่จะจ่าย	9
การประกันสังคม	20
การประกันสังคมในประเทศไทย	26
การประกันสังคมในต่างประเทศสำหรับแรงงานนอกระบบ.....	27
การขยายความคุ้มครองประกันสังคมสู่แรงงานนอกระบบ	30
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	32

3 วิธีดำเนินการวิจัย

การกำหนดประชากรและการกำหนดกลุ่มตัวอย่าง	36
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	39
การทดสอบความเที่ยงตรงและหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ	39
การเก็บรวบรวมข้อมูล	39
การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล	40

4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	43
การวิเคราะห์ความเต็มใจจ่ายเมื่อได้รับสิทธิประโยชน์ 6 กรณี.....	56

สารบัญ (ต่อ)

บทที่

หน้า

5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	60
วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	60
การกำหนดประชากรและเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	61
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	61
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	61
การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	62
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	63
การอภิปรายผล.....	65
ข้อเสนอแนะของการศึกษา.....	67
ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาครั้งต่อไป.....	69
 บรรณานุกรม	70
 ภาคผนวก	76
 ประวัติย่อผู้วิจัย.....	99

บัญชีตาราง

ตาราง

หน้า

1	จำนวนหาบเร่แผงลอยจำนวน 50 เขตในกรุงเทพมหานคร.....	36
2	ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มหาบเร่แผงลอยในกรุงเทพมหานคร.....	44
3	ข้อมูลเกี่ยวกับประกันสังคม รูปแบบและลักษณะการ จัดเก็บเงินสมทบที่แรงงานนอกระบบต้องการ.....	47
4	ผลสำรวจจากคำถามปลายเปิดจำนวน 200 ตัวอย่าง.....	51
5	จำนวนตัวอย่างจำแนกตามราคาเสนอเริ่มต้น.....	52
6	ค่าขอบเขตบนและค่าขอบเขตล่างที่ใช้ในโปรแกรมคอมพิวเตอร์	53
7	ค่า Maximum Log Likelihood สำหรับการวิเคราะห์ค่า WTP.....	56
8	การประมาณค่าเฉลี่ยและค่ามัธยฐานของค่าความยินดีจ่าย.....	57
9	ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระที่อธิบายค่าความยินดีจ่าย.....	58

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

1 กรอบแนวคิด.....	7
2 ผลที่ได้ทั้ง 4 แบบจาก Double Bounded Referendum Format.....	12
3 ค่าความน่าจะเป็นที่ผู้สัมภาษณ์จะสนองตอบค่า bid ที่เสนอกรณี คำถามปลายปิดขั้นเดียว.....	15
4 ค่าความน่าจะเป็นที่ผู้สัมภาษณ์จะสนองตอบค่า bid ที่เสนอกรณี คำถามปลายปิดสองขั้น.....	16
5 ค่ามัธยฐานของ WTP และค่าเฉลี่ยของ WTP.....	17
6 สรุปขั้นตอนในการศึกษา.....	19

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

จากการที่รัฐได้พยายามที่จะให้มีการประกันสังคมเกิดขึ้นในประเทศไทย จนสามารถเกิดพระราชบัญญัติประกันสังคมฉบับแรกเมื่อ พ.ศ. 2533 โดยมุ่งเน้นที่จะสร้างหลักประกันและมั่นคงในการดำรงชีวิตให้แก่ประชาชนตามหลักการเฉลี่ยทุกข์เฉลี่ยสุข เพื่อร่วมกันรับผิดชอบต่อสังคม ด้วยมาตรการการออมและเสียสละเพื่อส่วนรวม ซึ่งเป็นหลักการสำคัญในการที่จะทำให้ประชาชนได้มีส่วนช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การประกันสังคมจึงเป็นมาตรการที่จะก่อให้เกิดความมั่นคงของชีวิต โดยการช่วยเหลือกันระหว่างผู้ที่แข็งแรงหรือผู้ที่มีฐานะดีกว่ากับผู้ที่ยากหรือผู้ที่มีฐานะด้อยกว่า

จนกระทั่งปี พ.ศ. 2537 จึงได้มีการออกพระราชบัญญัติประกันสังคม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2537 ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 30 มีนาคม 2538 โดยให้ความคุ้มครองและหลักประกันแก่ลูกจ้าง ที่ประสบอันตราย เจ็บป่วย ทูพพลภาพ หรือตายอันเนื่องมาจากการทำงานให้แก่ นายจ้างตามพระราชบัญญัติทดแทน และให้ความคุ้มครองแก่ลูกจ้างที่ประสบอันตราย เจ็บป่วย ทูพพลภาพ ตาย คลอดบุตร สงเคราะห์บุตร ชราภาพ ว่างาน (สำนักงานประกันสังคม. 2542) ซึ่งในปีเดียวกันได้เริ่มมีโครงการให้บุคคลที่ประสงค์จะประกันตนเข้าร่วมประกันสังคมโดยสมัครใจ แต่โครงการไม่สามารถจูงใจกลุ่มคนที่ทำงานในภาคเศรษฐกิจนอกระบบ สาเหตุหลักที่ไม่สามารถจูงใจกลุ่มแรงงานนอกระบบสมัครเป็นผู้ประกันตนเนื่องจากการส่งเงินสมทบเป็นรายปี และผลประโยชน์ทดแทนต่างจากผู้ประกันตนที่เป็นแรงงานในระบบค่อนข้างมาก สิทธิในการคุ้มครองแรงงานนอกระบบมีเพียง 3 ประเภท คือ การคลอดบุตร ทูพพลภาพ ตาย ซึ่งแรงงานนอกระบบส่วนใหญ่จากการศึกษาเตือนใจ เมธินาพิทักษ์ (2548: 3) จะสนใจในเรื่องของการเจ็บป่วย

รัฐบาลจึงได้เริ่มหันมาสนใจในเรื่องสวัสดิการที่แรงงานนอกระบบควรได้รับในรูปของประกันสังคมเพื่อให้แรงงานนอกระบบมีหลักประกันที่มั่นคงในชีวิต อันเนื่องมาจาก จำนวนแรงงานนอกระบบได้เพิ่มจำนวนสูงขึ้น จากปี พ.ศ. 2537 มีแรงงานนอกระบบจำนวน 20,709,700 ราย ในปี พ.ศ. 2548 มีแรงงานนอกระบบจำนวน 22,536,500 ราย ซึ่งนับเป็นร้อยละ 62.1 ของแรงงานทั้งประเทศ (สำนักงานสถิติแห่งชาติ . 2548:6) ซึ่งกฎหมายด้านแรงงาน และสวัสดิการสังคมยังเข้าไปคุ้มครองไม่ถึง สำหรับแรงงานนอกระบบเริ่มต้นด้วยความสมัครใจ เพราะจากรายได้ที่น้อยและความไม่มั่นคงของรายได้ซึ่งแตกต่างจากแรงงานในระบบที่มีรายได้

แน่นอน เมื่อมีการเจ็บป่วย ตกงานมีระบบประกันสังคมคุ้มครองแต่แรงงานนอกระบบนั้นไม่มี อีกทั้งยังถูกเอารัดเอาเปรียบขาดการคุ้มครองให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี

แรงงานนอกระบบ มีอยู่หลากหลายอาชีพและลักษณะการจ้างงานทั้งในภาคเกษตร ภาคอุตสาหกรรม และภาคบริการ เช่น เกษตรกร ป่าไม้ เลี้ยงสัตว์ ชาวประมง ผู้รับงานไปทำที่บ้าน และผู้รับจ้างทำของ สมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียน กลุ่มเครดิตกลุ่มออมทรัพย์ต่าง ๆ กลุ่มวิสาหกิจชุมชน คนขับรถแท็กซี่ รถตู้ รถประจำทาง ผู้ประกอบอาชีพอิสระ ทั้งในและนอกภาคเกษตร กลุ่มผู้ทำงานที่บ้านที่มีใช้ธุรกิจ พวกเก็บขยะ และกลุ่มหาบเร่แผงลอย ในประเทศไทย ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม และป่าไม้ เป็นจำนวน 13,790,400 ราย รองลงมาจะทำการค้าขายเป็นของตนเองทั้งขนาดใหญ่และขนาดเล็กรวมถึงหาบเร่แผงลอย เป็นจำนวน 3,512,400 ราย (สำนักงานสถิติแห่งชาติ . 2548: 12)

หาบเร่แผงลอยเป็นแรงงานนอกระบบประเภทผู้ประกอบอาชีพอิสระขนาดเล็กที่พบเห็นได้ตามเขตเมืองใหญ่ ๆ เนื่องจากการพัฒนาทางเศรษฐกิจส่งผลให้แรงงานจากชนบทอพยพเข้ามาหางานทำในเขตอุตสาหกรรมหรือเขตเมืองเมื่ออยู่ในระหว่างการรองานหรือไม่สามารถทำงานในระบบได้ แรงงานมักประกอบอาชีพอิสระขนาดเล็กอย่างหาบเร่แผงลอยที่ไม่ต้องอาศัยความรู้ความชำนาญเฉพาะด้านมาก (โสภา อ่อนโอภาส , นุชนาฏ ยูธันเงาะ. 2545 : 6) ดังจะเห็นได้จากจำนวนผู้ค้าหาบเร่แผงลอยอย่างเป็นทางการที่สำรวจได้มีทั้งสิ้น 20,457 ราย (สำนักนโยบายและแผนกรุงเทพมหานคร. 2547) กระจายตัวประกอบอาชีพอยู่ตามเขตต่าง ๆ ของกรุงเทพมหานคร จำนวน 50 เขต ซึ่งหาบเร่แผงลอยในกรุงเทพมหานครมักดำเนินกิจกรรมการค้าในบริเวณที่มีคนสัญจรจำนวนมาก เช่น บริเวณริมทางเท้า หรือที่ว่างบริเวณย่านธุรกิจการค้า อาคารสำนักงาน และในที่ที่มีจำนวนประชากรมาก การจราจรคับคั่ง ซึ่งมีโอกาสเสี่ยงต่อการเป็นโรคที่เกิดจากมลพิษทางอากาศ หรืออุบัติเหตุจากการทำงาน อีกทั้งผู้ประกอบอาชีพหาบเร่แผงลอยมักเป็นผู้ที่ยากจน เมื่อเจ็บป่วยส่วนใหญ่จะซื้อยามารับประทานเอง เพราะเข้าใจว่า ในการไปโรงพยาบาลจะต้องเสียค่าใช้จ่ายมากเนื่องจากตนเองไม่มีหลักประกันสุขภาพใด ๆ มารองรับ

ในปัจจุบัน พ.ศ. 2549 รัฐบาลเห็นว่าจำนวนแรงงานนอกระบบมีจำนวนที่เพิ่มสูงขึ้น และมีแนวโน้มว่าจะเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง จึงได้เริ่มมีการขยายความคุ้มครองสู่แรงงานนอกระบบอย่างจริงจัง โดยได้เริ่มขยายไปสู่กลุ่มหมอนวด และ แท็กซี่ เข้าเป็นผู้ประกันตนเป็นกลุ่มแรกโดยสมัครใจ ผู้ประกันตนกลุ่มนี้จะได้รับการคุ้มครอง 4 กรณีคือเจ็บป่วยหรือประสบอันตรายจากการทำงาน คลอดบุตร ทูพพลภาพและเสียชีวิต อัตราการเก็บเงินสมทบจะเก็บจากผู้ประกันตนเดือนละ 100 บาท หรือ รายละ 1,200 บาทต่อคนต่อปีแต่ในช่วงปีเดียวกันนี้ได้มีการปรับเปลี่ยนนโยบายทางรัฐบาล จึงทำให้ประกันสังคมสำหรับแรงงานนอกระบบต้องมีการปรับเปลี่ยนนโยบายใหม่ โดยได้เริ่มร่างกรอบรูปแบบแนวทางการขยายความคุ้มครองประกันสังคมสู่แรงงาน

นอกระบบให้ครอบคลุมผู้ที่อยู่ในช่วงอายุระหว่าง 15-60 ปีทุกพื้นที่และให้เข้าสู่ระบบด้วยความสมัครใจรูปแบบการจัดเก็บเงินสมทบเข้าสู่กองทุนมีลักษณะการจัดเก็บแบบคงที่เพื่อให้สะดวกต่อการจัดเก็บ ในขณะนี้ทางสำนักงานประกันสังคมได้ร่างรูปแบบสิทธิประโยชน์ไว้ 3 รูปแบบดังต่อไปนี้

รูปแบบที่ 1 สิทธิประโยชน์ 3 กรณี ได้แก่ ชราภาพ ทูพพลภาพ และเสียชีวิต สำหรับผู้ที่ต้องการเก็บเงินไว้ใช้ยามชรา มีหลักประกันความเสี่ยงกรณีทูพพลภาพ และมีเงินเป็นค่าทำศพ ทั้งยังต้องการใช้บริการทางการแพทย์ ของโครงการหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (30 บาท)

รูปแบบที่ 2 สิทธิประโยชน์ 4 กรณีและมีบริการทางการแพทย์เช่นเดียวกับผู้ประกันตนในระบบ ได้แก่ เจ็บป่วย คลอดบุตร ทูพพลภาพ และกรณีเสียชีวิต สำหรับผู้ที่ต้องการใช้บริการทางการแพทย์ของโครงการประกันสังคม และมีหลักประกันความเสี่ยงของรายได้ไว้ใช้ยามเจ็บป่วย ทูพพลภาพและการมีบุตร ตลอดจนมีเงินเป็นค่าทำศพเมื่อเสียชีวิต

รูปแบบที่ 3 สิทธิประโยชน์ 5 กรณี ได้แก่ เจ็บป่วย คลอดบุตร ทูพพลภาพ ชราภาพ และกรณีเสียชีวิต สำหรับผู้ที่ต้องการใช้บริการทางการแพทย์ของโครงการประกันสังคม การออมเงินไว้ใช้ยามชรา และมีหลักประกันความเสี่ยงของรายได้ไว้ใช้ยามเจ็บป่วย ทูพพลภาพ และการมีบุตร ตลอดจนมีเงินเป็นค่าทำศพเมื่อเสียชีวิต

สำหรับแรงงานนอกระบบในทุกกลุ่มขณะนี้ทางสำนักงานประกันสังคมยังอยู่ในขั้นศึกษาข้อมูลรายละเอียดต่าง ๆ และความสามารถในการจ่ายเงินสมทบ

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาถึงแนวทางในการจ่ายเงินประกันสังคมของแรงงานนอกระบบกลุ่มหาบเร่แผงลอย โดยศึกษาถึงรูปแบบชุดสิทธิประโยชน์ที่แรงงานนอกระบบกลุ่มหาบเร่แผงลอยต้องการมากที่สุด ความเต็มใจในการจ่ายเงินประกันสังคม เมื่อได้รับสิทธิประโยชน์ 3 กรณี 4 กรณี 5 กรณี และประเมินค่าความเต็มใจจ่ายเมื่อได้รับสิทธิประโยชน์ 6 กรณีและศึกษาลักษณะการจัดเก็บเงินสมทบที่แรงงานนอกระบบกลุ่มหาบเร่แผงลอยต้องการ ซึ่งประโยชน์ที่ได้นั้นจะได้ทราบถึงรูปแบบชุดสิทธิประโยชน์ ลักษณะการจัดเก็บ ที่แรงงานนอกระบบกลุ่มหาบเร่แผงลอยต้องการ ได้ทราบถึงจำนวนเงินสมทบที่แรงงานนอกระบบกลุ่มหาบเร่แผงลอยเต็มใจที่จะจ่ายเมื่อได้รับสิทธิประโยชน์ 3 กรณี 4 กรณี 5 กรณี 6 กรณี ทราบถึงปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความเต็มใจที่จะจ่ายซึ่งเป็นประโยชน์ต่อสำนักงานประกันสังคม และ เป็นแนวทางในการจัดเก็บเงินสมทบที่เป็นไปได้สำหรับแรงงานนอกระบบกลุ่มหาบเร่แผงลอยในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการศึกษาแนวทางการจ่ายเงินประกันสังคมของแรงงานนอกระบบกลุ่มหาบเร่แผงลอย มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อศึกษารูปแบบชุดสิทธิประโยชน์ ลักษณะการจัดเก็บเงินสมทบ ที่แรงงานนอกระบบกลุ่มหาบเร่แผงลอยต้องการ
2. เพื่อศึกษาค่าความเต็มใจที่จะจ่าย (Willingness to pay , WTP) เมื่อได้รับสิทธิประโยชน์ 3 กรณี 4 กรณี 5 กรณี
3. เพื่อศึกษา ประเมินค่าความเต็มใจที่จะจ่ายจำนวนเงินค่าเบี้ยประกันสังคม ของแรงงานนอกระบบกลุ่มหาบเร่แผงลอย โดยใช้วิธีสมมุติเหตุการณ์ให้ประเมินค่า (Contingent Valuation Method , CVM)เมื่อได้รับสิทธิ 6 กรณี และศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเต็มใจที่จะจ่าย

ประโยชน์ของการวิจัย

1. ได้ทราบถึงรูปแบบชุดสิทธิประโยชน์และลักษณะการจัดเก็บ ที่แรงงานนอกระบบกลุ่มหาบเร่แผงลอยต้องการ
2. ได้ทราบถึงจำนวนเงินสมทบที่แรงงานนอกระบบกลุ่มหาบเร่แผงลอยเต็มใจที่จะจ่าย เมื่อได้รับสิทธิประโยชน์ 3 กรณี 4 กรณี 5 กรณี 6 กรณี และทราบถึงปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความเต็มใจที่จะจ่าย
3. เพื่อเป็นประโยชน์ต่อสำนักงานประกันสังคมและเป็นแนวทางในการจัดเก็บเงินสมทบที่เป็นไปได้สำหรับแรงงานนอกระบบกลุ่มหาบเร่แผงลอยในอนาคต

ขอบเขตของการวิจัย

ศึกษาถึงรูปแบบชุดสิทธิประโยชน์ที่แรงงานนอกระบบกลุ่มหาบเร่แผงลอยต้องการ ลักษณะการจัดเก็บ และจำนวนเงินสมทบที่แรงงานนอกระบบกลุ่มหาบเร่แผงลอยเต็มใจที่จะจ่าย จากสิทธิประโยชน์ที่ได้รับ 3 กรณี 4 กรณี 5 กรณีซึ่งจำนวนเงินที่นำมาใช้ในแบบสอบถามได้มาจากการปรับปรุงแบบสอบถามทางสำนักงานประกันสังคม และใช้วิธีสมมุติเหตุการณ์ให้ประเมิน

ค่า (CVM) ถึงจำนวนเงินค่าเบี้ยประกันสังคมที่จะจ่ายเข้ากองทุนเมื่อได้รับสิทธิ 6 กรณี ได้แก่ เจ็บป่วย ทูพพลภาพ ชราภาพ เสียชีวิต คลอดบุตร สงเคราะห์บุตร

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

1. **แนวทางการจ่ายเงินประกันสังคม** หมายถึง การศึกษาถึงรูปแบบที่แรงงานนอกระบบต้องการมากที่สุด ลักษณะการจัดเก็บเงินสมทบและจำนวนเงินสมทบที่แรงงานนอกระบบเต็มใจจ่ายเมื่อได้รับสิทธิประโยชน์ 3 กรณี 4 กรณีและ 5 กรณี และใช้วิธีสมมุติเหตุการณ์ให้ประเมินค่า (CVM) เข้ามาใช้ในการประเมินค่าความเต็มใจจ่ายเมื่อได้รับสิทธิประโยชน์ 6 กรณี ได้แก่ เจ็บป่วย ทูพพลภาพ ชราภาพ เสียชีวิต คลอดบุตร สงเคราะห์บุตร

2. **รูปแบบชุดสิทธิประโยชน์** หมายถึง ชุดสิทธิประโยชน์ที่ทางสำนักงานประกันสังคมกำหนดสำหรับแรงงานนอกระบบแบ่งเป็น 3 รูปแบบดังนี้

2.1 รูปแบบที่ 1 สิทธิประโยชน์ 3 กรณี ได้แก่ ชราภาพ ทูพพลภาพ และเสียชีวิต (ใช้ร่วมกับ บัตร 30 บาทคนไทยห่างไกลโรค)

2.2 รูปแบบที่ 2 สิทธิประโยชน์ 4 กรณี ได้แก่ เจ็บป่วย คลอดบุตร ทูพพลภาพ เสียชีวิต

2.3 รูปแบบที่ 3 สิทธิประโยชน์ 5 กรณี ได้แก่ เจ็บป่วย คลอดบุตร ทูพพลภาพ ชราภาพ
เสียชีวิต

3. **รูปแบบการซื้อชุดสิทธิประโยชน์** หมายถึง ความต้องการของแรงงานนอกระบบกลุ่มหาบเร่แผงลอยที่มีต่อรูปแบบชุดสิทธิประโยชน์ที่ทางสำนักงานประกันสังคมกำหนด

4. **ลักษณะการจัดเก็บ** หมายถึง ความต้องการและความสะดวกที่จะจ่ายเงินสมทบเข้ากองทุนประกันสังคมของแรงงานนอกระบบกลุ่มหาบเร่แผงลอย

5. **เงินสมทบ** หมายถึง จำนวนเงินที่แรงงานนอกระบบเต็มใจที่จะจ่ายเข้ากองทุนประกันสังคมเพื่อจะได้รับประโยชน์ทดแทน

6. **แรงงานนอกระบบ** หมายถึง แรงงานที่อยู่ในเศรษฐกิจนอกระบบวิธีการหารายได้ไม่เป็นทางการประกอบธุรกิจไม่ได้รับการคุ้มครองทางเศรษฐกิจ ลักษณะการทำงานเป็นกิจการขนาดเล็กที่ไม่ยุ่งยากซับซ้อนใช้ทุนน้อย

7. **ผู้ประกอบการหาบเร่แผงลอย** หมายถึง ผู้ประกอบกิจการบริเวณริมทางเท้าหรือเร่ขายแบ่งออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ

7.1 ประเภทเคลื่อนที่อยู่เสมอ เช่นผู้ที่ใช้หาบ คาน รถเข็น หรือใช้ภาชนะใส่สินค้าอย่างอื่น เสนอขายสินค้า

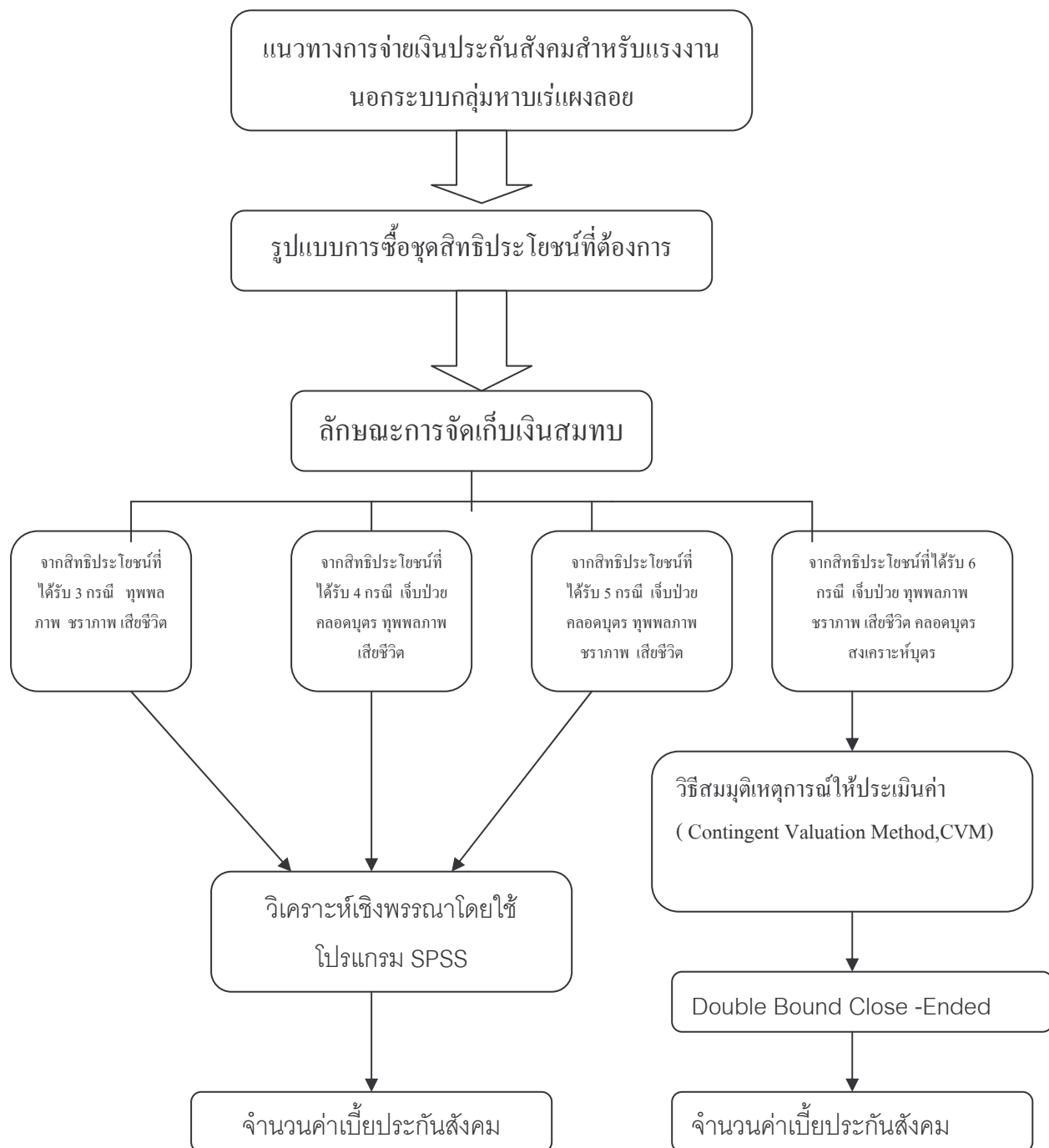
7.2 ประเภทอยู่กับที่ เช่น ผู้ที่ใช้แคร่ แท่น โต๊ะ แผง โดยมีสถานที่ตั้งแน่นอนไม่เปลี่ยนที่ขายบ่อยนัก

8. **ความเต็มใจที่จะจ่าย (Willingness to pay)** หมายถึง ความยินยอมที่สละเงินจำนวนหนึ่งอย่างเต็มใจสำหรับผู้ประกันตนจะจ่ายให้เป็นเงินสมทบเข้าสู่กองทุนประกันสังคม เพื่อที่จะได้รับสิทธิประโยชน์ทดแทนจากกองทุนประกันสังคม

9. **วิธีสมมุติเหตุการณ์ให้ประเมินค่า (Contingent Valuation Method, CVM)** หมายถึง เป็นวิธีสมมุติเหตุการณ์ว่าเกิดขึ้นแล้วจริง ๆ โดยใช้แบบสอบถามเพื่อประเมินและหาค่าความเต็มใจที่จะจ่ายของผู้ประกันตนและมุ่งที่จะหาความพอใจของผู้ประกันตนในสถานการณ์สมมุติให้เหมือนเกิดขึ้นจริง

10. **เทคนิค Double Bound Close -Ended** เป็นเทคนิคที่ใช้การตั้งคำถามปลายปิด โดยเสนอราคา 2 ราคาให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ตอบว่า ยินดีจ่ายหรือไม่ โดยจะตั้งราคาเสนอครั้งแรก (First Bid) และถามว่ายินดีจ่ายหรือไม่ถ้าผู้สัมภาษณ์ตอบว่ายินดีจ่ายจะเพิ่มราคาขึ้นเป็นอีกหนึ่งเท่าตัว และถามต่อว่ายินดีจ่ายอยู่หรือไม่แต่ถ้าผู้สัมภาษณ์ตอบว่าไม่ยินดีจ่ายก็จะลดราคาลงครึ่งหนึ่งของที่เสนอราคาไปครั้งแรกและถามต่อว่ายินดีจ่ายอยู่หรือไม่ จากผลที่ได้สามารถนำไปคำนวณหาค่าความเต็มใจที่จะจ่ายสำหรับสิทธิประโยชน์ที่ได้รับ 6 กรณี

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่องแนวทางการจ่ายเงินประกันสังคมของแรงงานนอกระบบ : กรณีหาบเร่แผงลอยในกรุงเทพมหานคร ผู้ศึกษาได้ศึกษาทบทวนแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษารั้งนี้ดังนี้ คือ

1. หลักความเต็มใจที่จะจ่าย(Willingness to Pay Approach , WTP)
 - 1.1 เทคนิค สมมติเหตุการณ์ให้ประเมินค่า Contingent Valuation Method : CVM
 - 1.2 รูปแบบคำถามของ CVM
 - 1.3 ปัญหาที่เกิดจากการใช้เทคนิค CVM
 - 1.4 ความน่าจะเป็นของคำถามปลายปิดชั้นเดียว(single bound) และความน่าจะเป็นของคำถามปลายปิดสองชั้น (double bound)
 - 1.5 ค่าเฉลี่ยและค่ามัธยฐานของค่าความเต็มใจจ่าย
 - 1.6 สรุปขั้นตอนในการศึกษา
2. การประกันสังคม
 - 2.1 แนวคิดและความหมายของระบบประกันสังคม
 - 2.2 หลักการของประกันสังคม
 - 2.3 แนวทางดำเนินการประกันสังคม
 - 2.4 รูปแบบของการกำหนดอัตราเงินสมทบ
3. การประกันสังคมในประเทศไทย
4. การประกันสังคมในต่างประเทศสำหรับแรงงานนอกระบบ
 - 4.1 การประกันสังคมของประเทศโปรตุเกส
 - 4.2 การประกันสังคมของประเทศอังกฤษ
 - 4.3 การประกันสังคมของสาธารณรัฐเกาหลี
 - 4.4 การประกันสังคมในประเทศฟิลิปปินส์
5. การขยายความคุ้มครองประกันสังคมสู่แรงงานนอกระบบ
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 6.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในทฤษฎีความเต็มใจที่จะจ่าย
 - 6.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับประกันสังคมแรงงานนอกระบบ

1. แนวความคิดตามหลักความเต็มใจที่จะจ่าย (Willingness to Pay Approach)

การแสดงถึงความเต็มใจที่จะจ่ายภายใต้ความเชื่อมั่นในตลาดของผู้บริโภคมีทั้งทางตรงและทางอ้อมซึ่งสามารถหาได้จากการสังเกตพฤติกรรมที่เกิดขึ้นแล้ว และการสมมุติเหตุการณ์ (Carson and Mitchell. 1989 :7) วิธีการหนึ่งที่สามารถนำมาใช้ในการวัดจำนวนเงินค่าเบี่ยงประกันสังคมที่แรงงานนอกระบบเต็มใจที่จะจ่ายนั้น ได้แก่ วิธีการประเมินค่าที่อาจเป็นไปได้ (Contingent Valuation Method : CVM) ซึ่งเป็นวิธีการวัดค่าความเต็มใจที่จะจ่ายได้โดยตรง

วิธีการประเมินค่าที่อาจเป็นไปได้ซึ่งใช้เทคนิคการสำรวจ (Survey Based Method) เพื่อสอบถามค่าความเต็มใจที่จะจ่ายโดยตรงจากบุคคลในสังคม (ดิเรก ปัทมสิริวัฒน์ . 2540 : 113) กล่าวว่าลักษณะการตั้งคำถามวิธีการประเมินค่าที่อาจเป็นไปได้นั้นจะต้องพยายามสื่อสารว่านี่คือการแลกเปลี่ยน เพราะการทำให้สิ่งแวดล้อมดีขึ้นไม่ใช่ได้มาฟรี ๆ แบบจำลองสำหรับวิธีการประเมินค่าที่อาจเป็นไปได้ ต้องพยายามสื่อสารให้ประชาชนเข้าใจว่าเขาต้องเสียสละบางอย่างตอบแทนการได้รับสิ่งใดสิ่งหนึ่งซึ่งในการสื่อสารให้ประชาชนเข้าใจซึ่งอาจจะใช้วิธีการสร้างสถานการณ์สมมติขึ้น

ในการประเมินค่าโดยใช้ตลาดสมมติ เป็นการประเมินมูลค่าโดยอาศัยการสร้างสถานการณ์สมมติ (scenario หรือ hypothetical situation) ซึ่งมีเทคนิคในการประเมินมูลค่าเช่นเทคนิค (Contingent Valuation Method : CVM) ที่ได้รับความนิยมเป็นเทคนิคการสำรวจเพื่อสอบถามค่าความเต็มใจที่จะจ่าย (Willingness to pay , WTP) โดยตรง ซึ่งใช้แบบสอบถามในการสำรวจเพื่อแสดงให้เห็นถึงความพึงพอใจของบุคคลโดยตรง โดยในการสำรวจจะเป็นการถามบุคคลด้วยคำถามที่ทำให้บุคคลต้องบอกระดับประโยชน์หรือโทษในรูปแบบของมูลค่าที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจริงหรือสมมติขึ้น (hypothetical markets) ซึ่งวิธีการสมมติเหตุการณ์ให้ประเมินค่าเป็นวิธีที่มีความคล่องตัวสูง เพราะสามารถนำไปใช้ประเมินการเปลี่ยนแปลงได้หลายประเภท ทั้งมูลค่าที่เกิดจากการใช้ประโยชน์ มูลค่าที่เกิดจากการไม่ใช้ประโยชน์ และมูลค่าจากการเก็บไว้เพื่อใช้ในอนาคต ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมใดก็ตามที่มีผลกระทบต่อมนุษย์และประชาชนสามารถให้คำตอบได้ว่ามีความรู้สึกละอายใจต่อผลกระทบที่เกิดขึ้นก็จะสามารถใช้วิธีการสมมติเหตุการณ์ให้ประเมินค่ามาประเมินค่าได้ (โสภณ นฤชัยกุล. 2545 :17) ดังนั้นวิธีการนี้จึงสามารถนำมาดัดแปลงให้สอดคล้องกับการประเมินมูลค่าภายใต้สถานการณ์ที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งวิธีการดัดแปลงเพื่อให้วิธีการสมมติเหตุการณ์ให้ประเมินค่าสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้กับเหตุการณ์ต่าง ๆ สามารถทำได้โดยการปรับลักษณะของคำถามที่ใช้ในการสำรวจทัศนคติของประชาชนให้ตรงกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น (สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. 2543 :17)

1.1 เทคนิค Contingent Valuation Method (CVM)

เทคนิคการประเมินมูลค่า CVM นี้เป็นเทคนิค (Mitchell and Carson, 1989 : 17) การสัมภาษณ์โดยทำการสำรวจโดยการสอบถามความเต็มใจจ่ายของบุคคลแต่ละบุคคลเกี่ยวกับเรื่องบางเรื่องที่กำหนดไว้เฉพาะ (topic specification) โดยเทคนิค CVM นี้สามารถใช้หาได้ทั้งมูลค่าจากการใช้ และมูลค่าจากการมิได้ใช้ซึ่ง (อดิสร อิศรางกูร ณ อยุธยา, 2542 : 55) กล่าวถึงขั้นตอนการประเมินมูลค่าของทรัพยากรธรรมชาติด้วยเทคนิค CVM ไว้ดังนี้ ขั้นแรกต้องอธิบายให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ทราบถึงคุณลักษณะของทรัพยากรธรรมชาติให้ครบถ้วน มิฉะนั้นแล้วผู้ถูกสัมภาษณ์จะไม่สามารถให้ข้อมูลได้อย่างถูกต้อง ในการสัมภาษณ์ควรสัมภาษณ์แบบตัวต่อตัว แทนการสัมภาษณ์แบบทางโทรศัพท์หรือทางไปรษณีย์ ทั้งนี้เพราะว่าหากทำการสัมภาษณ์แบบตัวต่อตัวจะให้ผลดีกว่า และในขั้นตอนสุดท้ายหลังจากเก็บข้อมูลเรียบร้อยแล้วต้องหาค่าเฉลี่ยและค่ามัธยฐานของความเต็มใจจ่าย (mean WTP and median WTP) แล้วทำการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ของฟังก์ชันความเต็มใจจ่าย (WTP function) โดยให้ค่าความเต็มใจจ่ายเป็นตัวแปรตาม และมีรายได้ของตัวอย่าง จำนวนเงินที่ตัวอย่างเต็มใจจ่าย และตัวแปรที่แสดงถึงสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของตัวอย่าง เป็นตัวแปรอิสระ เพื่อเป็นการทดสอบค่าเฉลี่ยและค่ามัธยฐานของความเต็มใจจ่ายที่คำนวณมาได้ว่ามีความถูกต้องหรือไม่ (Validity test) (สิทธินันท์ วิวัฒนาพรชัย, 2544 :18) อ้างอิงจากซึ่ง กล่าวว่าในการกำหนดสถานการณ์สมมติในแบบสอบถามจำเป็นต้องให้ค่าความเต็มใจจ่ายที่คำนวณได้เป็นไปตามทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์ กล่าวคือ ฟังก์ชันความเต็มใจจ่ายของบุคคลมีลักษณะโค้งออกจากจุดกำเนิด ดังนั้น ฟังก์ชันความเต็มใจจ่ายจะมีลักษณะโค้งเว้าออกจากจุดกำเนิด (concave from the origin) แต่ถ้าผู้วิจัยกำหนดสถานการณ์สมมติผิดพลาด ฟังก์ชันที่แสดงค่าความเต็มใจจ่ายที่ได้จะมีลักษณะโค้งเว้าเข้าหาจุดกำเนิด (convex to the origin) ถึงแม้ว่าฟังก์ชันความเต็มใจจ่ายจะมีลักษณะโค้งเว้าออกจากจุดกำเนิดก็ตาม

1.2 รูปแบบคำถามของ CVM

รูปแบบคำถามที่จะสอบถามความเต็มใจที่จะจ่ายมีหลายรูปแบบดังนี้คือ (เรณู สุขารมณ, 2543:9)

1. open-ended วิธีนี้ผู้ตอบสัมภาษณ์จะระบุจำนวนเงินสูงสุดที่ผู้ตอบสัมภาษณ์เต็มใจจ่ายการใช้วิธี open-ended มีจุดอ่อน คือ ถ้าหากเป็นสินค้าและบริการที่ผู้ตอบสัมภาษณ์ไม่คุ้นเคย ผู้ตอบสัมภาษณ์ก็จะไม่สามารถระบุจำนวนเงินที่ตนเองต้องการจะจ่ายจริง ๆ ได้ โอกาสที่จะระบุจำนวนเงินความเต็มใจจ่ายจะไม่ตรงกับความต้องการที่แท้จริง

2. payment card วิธีนี้จะเขียนจำนวนเงินของความเต็มใจจ่ายบนแผ่นการ์ด และให้ผู้ตอบสัมภาษณ์เลือกจำนวนเงินจากการ์ดแผ่นที่ผู้ตอบสัมภาษณ์เต็มใจจ่าย ข้อดีของวิธีนี้

คือ ผู้ตอบสัมภาษณ์ไม่ต้องพูดออกมาซึ่งผู้ตอบสัมภาษณ์อื่น ๆ ไม่สามารถที่จะทราบว่าคุณผู้ตอบสัมภาษณ์เต็มใจจ่ายเป็นจำนวนเท่าใด

3. bidding game เป็นการถามซ้ำในลักษณะเดียวกับการต่อรองในตลาดสินค้า กล่าวคือ ในการตั้งคำถามจะต้องมีการตั้งราคาสินค้าที่ทำการศึกษโดยที่ราคาสินค้าที่กำหนดขึ้นนี้ผู้ตอบสัมภาษณ์สามารถที่จะต่อรองราคาได้ จนกระทั่งได้ราคาที่คุณผู้ตอบสัมภาษณ์ยินดีที่จะจ่าย

4.contingent ranking เป็นวิธีที่เริ่มต้นจากสถานการณ์สมมติแล้วให้ผู้ตอบสัมภาษณ์เรียงลำดับความเต็มใจจ่ายในสินค้าและบริการนั้น ๆ ในแต่ละทางเลือก อาจจะเรียงลำดับความเต็มใจจ่ายจากมากไปน้อยหรือจากน้อยไปมากก็ได้ เทคนิคทางสถิติที่จะวิเคราะห์แบบสอบถามในลักษณะนี้คือ ordered logit model

5. close-ended วิธีการนี้จะระบุจำนวนเงินของความเต็มใจจ่ายในสินค้าและบริการไว้ในแบบสอบถามแล้ว ผู้ตอบสัมภาษณ์เพียงแต่ตอบคำถามว่า ณ จำนวนเงินเท่านี้ สมมติว่า 100 บาทท่านเต็มใจจ่ายหรือไม่เต็มใจจ่ายซึ่งจะเป็นการช่วยผู้ตอบสำหรับสินค้าหรือบริการที่ไม่คุ้นเคย เพราะได้ระบุจำนวนเงินของความเต็มใจจ่ายไว้เรียบร้อยแล้ว สำหรับข้อดีของคำถามปลายปิดได้แก่ สามารถระบุคำตอบเพียง ใช่หรือไม่ใช่ และสามารถขจัดอคติที่เกิดจาก starting point bias ได้และเป็นการชาวเสียงเพื่อให้ได้คะแนนมากที่สุด (plurality voting rules) ตลอดจนทำให้ผู้ตอบสัมภาษณ์คุ้นเคยกับสินค้าและบริการ

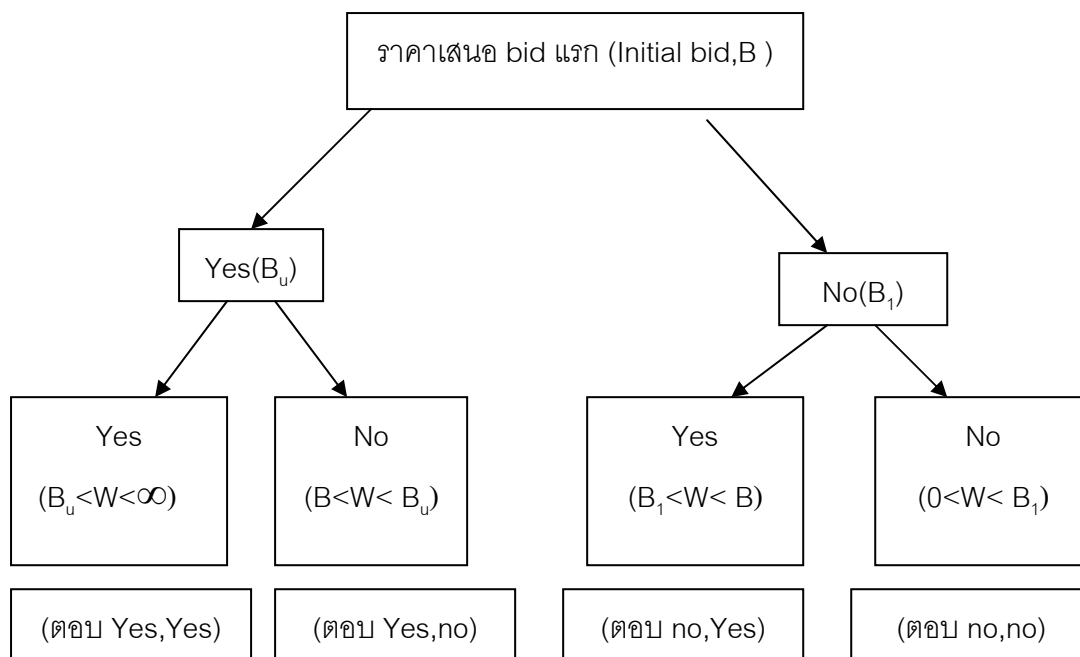
วิธีการประเมินมูลค่าด้วยวิธี close ended อ้างใน (ธนิต นาชัยเวียง . 2544 : 31) ยังมีวิธีการพัฒนาขึ้นหลายรูปแบบด้วยกัน ดังรายละเอียดดังนี้

5.1 close-ended single bid มีลักษณะคำถามแบบปิดโดยเสนอราคาเดียวเพื่อให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ตอบว่ายินดีจ่ายหรือไม่จ่าย

5.2 double bounded close-ended มีลักษณะเป็นการตั้งคำถามปิดโดยการเสนอราคาสองราคาให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ตอบว่ายินดีจ่ายหรือไม่ ตามราคาที่เสนอมาให้ โดยขั้นตอนของการเสนอสองราคามีดังนี้

- ถ้าตอบว่ายินดีที่จะจ่าย ให้เพิ่มราคาที่เสนอขึ้นเป็นสองเท่าของราคาที่เสนอครั้งแรกและถามอีกครั้งว่ายินดีที่จะจ่ายอยู่หรือไม่

- ถ้าตอบว่าไม่ยินดีที่จะจ่าย ให้ลดราคาที่เสนอลงครึ่งหนึ่งของราคาที่เสนอครั้งแรกและถามอีกทีว่ายินดีที่จะจ่ายหรือไม่ โดยมีโครงสร้างของการถามดังภาพประกอบ

ภาพประกอบ 2 ผลที่ได้ทั้ง 4 แบบจาก Double Bounded Referendum Format (Discrete-Response Format หรือ Dichotomous Referendum Format)

ที่มา . เรณู สุขารมณ์.2541 : 98.

จากภาพประกอบ 2 กำหนดให้ W คือค่าความเต็มใจจ่ายที่แท้จริง (real WTP) ของผู้ตอบสัมภาษณ์โดยที่ความเป็นไปได้ของเหตุการณ์ที่ผู้สัมภาษณ์จะตอบสนองจำนวนเงินเริ่มต้น (A) ที่ผู้สัมภาษณ์เสนอในกรณีของคำถามปลายปิดสองชั้น มี 4 เหตุการณ์ดังนี้

เหตุการณ์ที่ 1 ผู้ตอบสัมภาษณ์ยอมรับทั้งค่า B และค่า B_u ถือว่าเป็นกรณี yes ,yes ค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ตอบสัมภาษณ์อยู่ระหว่างค่า B_u และค่าอนันต์ ($B_u < W < \infty$) โดยจะเรียกค่า B_u ว่าค่าขอบล่าง (lower bound) และเรียกค่าอนันต์ (∞) ว่าค่าขอบบน (Upper bound) จะเรียกความน่าจะเป็นของเหตุการณ์นี้ว่า $Pr (yes,yes)$

เหตุการณ์ที่ 2 ผู้ตอบสัมภาษณ์ยอมรับทั้งค่า B แต่ปฏิเสธค่า B_u ถือว่าเป็นกรณี yes ,no ค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ตอบสัมภาษณ์อยู่ระหว่างค่า B และค่า B_u ($B < W < B_u$) โดยจะเรียกค่า B ว่าค่าขอบล่าง (lower bound) และเรียกค่า B_u ว่าค่าขอบบน (Upper bound) จะเรียกความน่าจะเป็นของเหตุการณ์นี้ว่า $Pr (yes,no)$

เหตุการณ์ที่ 3 ผู้ตอบสัมภาษณ์ยอมรับทั้งค่า B แต่ปฏิเสธค่า B_1 ถือว่าเป็นกรณี no, yes ค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ตอบสัมภาษณ์อยู่ระหว่างค่า B_1 และค่า B ($B_1 < W < B$) โดยในที่นี้เรียกค่า B_1 ว่าค่าขอบล่าง (lower bound) และเรียกค่า B ว่าค่าขอบบน (Upper bound) จะเรียกความน่าจะเป็นของเหตุการณ์นี้ว่า $Pr(\text{no, yes})$

เหตุการณ์ที่ 4 ผู้ตอบสัมภาษณ์ปฏิเสธทั้งค่า B แต่ปฏิเสธค่า B_1 ถือว่าเป็นกรณี no, no ค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ตอบสัมภาษณ์อยู่ระหว่างค่า 0 และค่า B_1 ($0 < W < B_1$) โดยในที่นี้เรียกค่า 0 ว่าค่าขอบล่าง (lower bound) และเรียกค่า B_1 ว่าค่าขอบบน (Upper bound) จะเรียกความน่าจะเป็นของเหตุการณ์นี้ว่า $Pr(\text{no, no})$

ในการตั้งคำถามโดยวิธี CVM นี้จะต้องคำนึงถึงค่าความปัญหา หรือการมีอคติ (Bias) ที่อาจจะเกิดขึ้นกับเหตุการณ์แต่ละเหตุการณ์ด้วย

1.3 ปัญหาที่เกิดจากการใช้เทคนิคการสมมติเหตุการณ์ให้ประเมินค่า CVM

การใช้วิธีการสมมติเหตุการณ์ให้ประเมินค่านั้นก่อให้เกิดปัญหาการมีอคติ (Bias) เกิดขึ้นอยู่หลายปัญหา อาจเป็นเพราะเป็นเทคนิคที่สร้างสถานการณ์สมมติเพื่อสอบถามความเต็มใจจ่ายข้อผิดพลาดที่พบบ่อยคือ strategic bias เป็นข้อผิดพลาดที่ตัวอย่างไม่กล้าเปิดเผยความพอใจที่แท้จริงออกมาเพราะเกรงว่าอาจเสียผลประโยชน์หรือถูกเรียกเก็บเงินจริงประการต่อมา starting point อคติที่เกิดจากจำนวนเงินที่เริ่มต้นในแบบสอบถาม กล่าวคือ จำนวนเงินที่เริ่มต้นในแบบสอบถามอาจจะสูงเกินไปหรือต่ำเกินไป ซึ่งอาจจะมีผลต่อความเต็มใจจ่ายที่แตกต่างกันไป ดังนั้นในการแก้ปัญหาดังกล่าวควรกำหนดให้มีค่าของเงินเริ่มต้นหลาย ๆ ค่าซึ่งแบบสอบถามแต่ละชุดจะมีจำนวนเงินเริ่มต้นแตกต่างกันออกไป ซึ่งในการสัมภาษณ์ควรใช้วิธีสุ่มในการนำแบบสอบถามไปใช้ในการสัมภาษณ์โดยอาจจะแบ่งแบบสอบถามออกเป็นจำนวนเท่า ๆ กันแล้วสุ่มหยิบไปใช้ประการที่สามเป็นปัญหาที่เกิดจากความผิดพลาดในการกำหนดสถานการณ์ (hypothesis bias) ที่ทำให้ผู้ถูกสัมภาษณ์เข้าใจไม่ตรงกับที่ผู้สัมภาษณ์ต้องการ ประการที่สี่ เป็นข้อผิดพลาดที่เกิดจากการถามชักนำ (implied value clues bias) ซึ่งอาจทำให้ผู้ถูกสัมภาษณ์เกิดความไขว้เขวในการแสดงความเต็มใจที่จะจ่ายที่แท้จริงของตนออกมา ประการที่ห้า incentive to misrepresent values bias เป็นข้อผิดพลาดที่เกิดจากแรงจูงใจของผู้สัมภาษณ์ที่ทำให้ผู้ถูกสัมภาษณ์แสดงความเต็มใจจ่ายที่สูงหรือต่ำกว่าความเป็นจริง (ดิเรก ปัทมสิริวัฒน์. 2540 : 112) ดังนั้นในการตรวจสอบและแก้ปัญหที่เกิดขึ้นเหล่านี้ ผู้วิจัยจำเป็นต้องมีความชำนาญและเชี่ยวชาญเป็นพิเศษเพื่อลดค่า bias ที่เกิดขึ้น

ในการวัดค่าความเต็มใจที่จะจ่ายทำได้โดยการประมาณค่า WTP ในการประมาณค่า E(WTP)นี้ค่า WTPที่ประมาณการได้มีความแตกต่างกันตามรูปแบบคำถามที่ใช้ไม่ว่าจะเป็นคำถามปลายปิดชั้นเดียวหรือคำถามปลายปิดสองชั้น

1.4 ความน่าจะเป็นของคำถามปลายปิดชั้นเดียว(single bound) และความน่าจะเป็นของคำถามปลายปิดสองชั้น (double bound)

- ความน่าจะเป็นของคำถามปลายปิดชั้นเดียว(single bound)

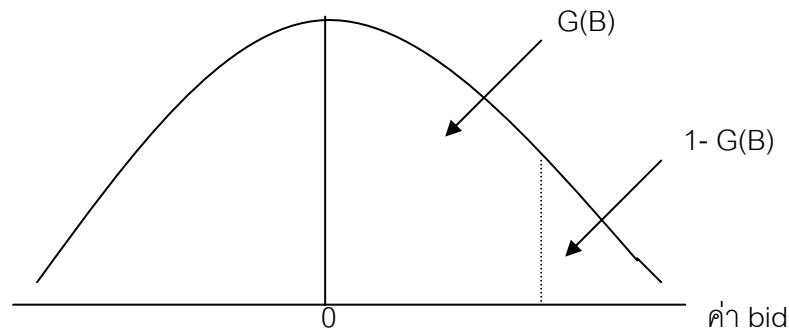
การหาความน่าจะเป็นของค่าความเต็มใจจ่ายนั้นจะสมมติให้ $G(B)$ เป็นฟังก์ชันการกระจายสะสมของความน่าจะเป็นที่ผู้ตอบสัมภาษณ์เต็มใจจ่ายน้อยกว่าค่าเริ่มต้นที่ผู้สัมภาษณ์เสนอ(B) หรือเป็นความน่าจะเป็นที่ผู้สัมภาษณ์ปฏิเสธค่า B เนื่องจากค่า B ที่ผู้สัมภาษณ์เสนอนั้นสูงกว่าความเต็มใจจ่ายที่ผู้ตอบสัมภาษณ์มีอยู่ ดังสมการที่ (1)

$$\begin{aligned} \Pr(\text{no}) &= \Pr(WTP \leq B) \\ &= G(B) \end{aligned} \quad (1)$$

โดยที่ $G(B)$ เป็นฟังก์ชันการกระจายสะสมของค่าความเต็มใจจ่าย (cumulative distribution function) ดังนั้นความน่าจะเป็นที่ผู้ตอบสัมภาษณ์เต็มใจจ่ายจะมากกว่าค่า B ที่เสนอสามารถเขียนได้ดังสมการที่ (2)

$$\begin{aligned} \Pr(\text{yes}) &= \Pr(WTP \geq B) \\ &= 1 - G(B) \end{aligned} \quad (2)$$

จากสมการที่(1)และ(2)สามารถอธิบายได้โดยภาพประกอบ 3 โดยกำหนดให้แกนตั้งแสดงค่าความน่าจะเป็นที่ผู้ตอบสัมภาษณ์ยอมรับค่า B ที่เสนอ $\Pr(\text{yes})$ และแกนนอนแสดงค่า B ซึ่งพื้นที่ที่อยู่หลังค่า B ที่เสนอไว้คือ ค่าความน่าจะเป็นที่ผู้ตอบสัมภาษณ์เต็มใจจ่ายหรือยอมรับค่า B ที่เสนอ

ภาพประกอบ 3 ค่าความน่าจะเป็นที่ผู้สัมภาษณ์จะสนองตอบค่า bid ที่เสนอในกรณีคำถามปลายปิดชั้นเดียว

ที่มา . ไสภณ นฤชัยกุลศล . 2545 : 43.

- ความน่าจะเป็นของคำถามปลายปิดสองชั้น (double bound)

กำหนดให้ B เป็นค่า bid เริ่มต้น ค่า B_1 และ B_u เป็นค่า bid ที่สองที่เสนอซึ่งค่า $B_1 < B < B_u$ โดยกำหนดให้ $G(B_1)$ เป็นฟังก์ชันการกระจายสะสมที่แสดงถึงความน่าจะเป็นที่ผู้ตอบสัมภาษณ์เต็มใจจ่ายน้อยกว่าค่า B_1 ที่เสนอและให้ $G(B)$ เป็นฟังก์ชันการกระจายสะสมที่แสดงค่าความน่าจะเป็นที่ผู้ตอบสัมภาษณ์เต็มใจจ่ายน้อยกว่าค่า B และ $G(B_u)$ เป็นฟังก์ชันการกระจายสะสมที่แสดงค่าความน่าจะเป็นที่ผู้ตอบสัมภาษณ์เต็มใจจ่ายน้อยกว่าค่า B_u ดังนั้นโอกาสที่จะเกิดความน่าจะเป็นของค่าความเต็มใจจ่ายที่เป็นไปได้จะมีอยู่ 4 เหตุการณ์ คือ

เหตุการณ์ที่ 1 กรณีที่ผู้ตอบสัมภาษณ์ยอมรับค่า B และค่า B_u

$$\begin{aligned} \Pr(YY) &= \Pr(WTP \geq B \text{ และ } \Pr(WTP \geq B_u)) \\ &= \Pr(WTP \geq B_u) \\ &= 1 - G(B_u) \end{aligned} \quad (3)$$

เหตุการณ์ที่ 2 กรณีที่ผู้ตอบสัมภาษณ์ยอมรับค่า B แต่ปฏิเสธค่า B_u

$$\begin{aligned} \Pr(YN) &= \Pr(B_u \geq WTP \geq B) \\ &= G(B_u) - G(B) \end{aligned} \quad (4)$$

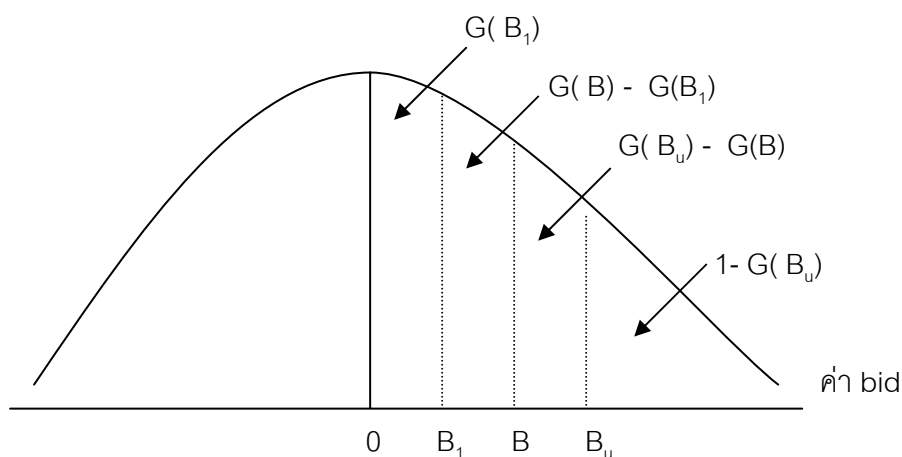
เหตุการณ์ที่ 3 กรณีที่ผู้ตอบสัมภาษณ์ปฏิเสธค่า B แต่ยอมรับค่า B_1

$$\begin{aligned} \Pr(NY) &= \Pr(B \geq WTP \geq B_1) \\ &= G(B) - G(B_1) \end{aligned} \quad (5)$$

เหตุการณ์ที่ 4 กรณีนี้ที่ผู้ตอบสัมภาษณ์ปฏิเสธค่า B และค่า B_1

$$\begin{aligned}
 \Pr(NN) &= \Pr(WTP < B \text{ และ } \Pr(WTP < B_1)) \\
 &= \Pr(WTP < B_1) \\
 &= G(B_1)
 \end{aligned} \tag{6}$$

เหตุการณ์ข้างต้นสามารถอธิบายได้ดังภาพประกอบ 4 ค่าความน่าจะเป็นของเหตุการณ์ที่ 1 หาได้โดยการรวมพื้นที่ใต้เส้นฟังก์ชันการกระจายสะสมของค่าความเต็มใจจ่ายตั้งแต่ B_u ถึงค่าอนันต์ (∞) เหตุการณ์ที่ 2 หาได้โดยการรวมพื้นที่ใต้เส้นฟังก์ชันการกระจายสะสมของค่าความเต็มใจจ่ายตั้งแต่ B ถึง B_u เหตุการณ์ที่ 3 หาได้โดยการรวมพื้นที่ใต้เส้นฟังก์ชันการกระจายสะสมของค่าความเต็มใจจ่ายตั้งแต่ B_1 ถึง B เหตุการณ์ที่ 4 หาได้โดยการรวมพื้นที่ใต้เส้นฟังก์ชันการกระจายสะสมของค่าความเต็มใจจ่ายตั้งแต่ 0 ถึง B_1

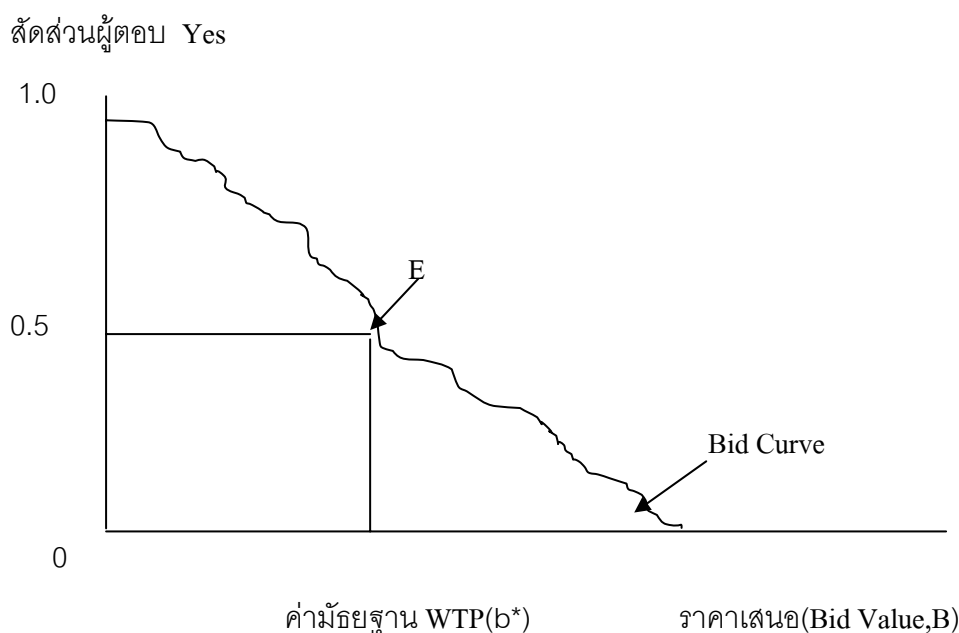
ภาพประกอบ 4 ค่าความน่าจะเป็นที่ผู้ตอบสัมภาษณ์จะสนองตอบต่อค่าเงินเริ่มต้นที่เสนอในกรณีคำถามปลายเปิดสองชั้น

ที่มา : ไสภณ นฤชัยกุลศล .2545 : 44.

คำถามปลายเปิดชั้นเดียวและปลายเปิดสองชั้น จะมีการกระจายสะสมของค่าความเต็มใจจ่ายในลักษณะต่าง ๆ ซึ่งค่าความน่าจะเป็นในกรณีคำถามปลายเปิดสองชั้นจะมีอยู่ 4 เหตุการณ์ และค่าความน่าจะเป็นที่เกิดขึ้นสามารถทำได้โดยการรวมพื้นที่ใต้เส้นฟังก์ชันการกระจายสะสมของค่าความเต็มใจจ่าย

1.5 ค่าเฉลี่ยและค่ามัธยฐานของค่าความเต็มใจจ่าย

การประมาณค่า E(WTP) สามารถทำได้โดยหาค่าเฉลี่ย (mean) หรือค่ามัธยฐาน (median) โดยถ้าให้ $G(B)$ เป็นฟังก์ชันการแจกแจงความน่าจะเป็นสะสม ซึ่งแสดงความน่าจะเป็นที่ผู้ตอบ สัมภาษณ์น้อยกว่า B ซึ่งเป็นราคาเสนอครั้งแรก (ผู้ตอบไม่เต็มใจจ่าย B บาท) เพราะฉะนั้น สามารถเขียนฟังก์ชันความน่าจะเป็นที่ผู้ตอบสัมภาษณ์จะจ่ายจำนวน B บาท หรือสูงกว่าค่า B ได้ เป็น $1 - G(B)$ โดยอาจพิจารณาได้ดังภาพประกอบ 5 ดังนี้ (เรณู สุขารมณ. 2541 : 99)

ภาพประกอบ 5 ฟังก์ชันความน่าจะเป็นสะสมที่อธิบาย Bid Curve ของราคาเสนอ B บาท

ค่ามัธยฐานของ WTP และ ค่าเฉลี่ย ของ WTP

ที่มา : เรณู สุขารมณ. 2541 : 99.

ค่ามัธยฐาน (median) สมมุติให้เท่ากับ b^* หาได้โดยการลากเส้นจากการตั้งซึ่งแสดงถึงความน่าจะเป็นที่ผู้ถูกสัมภาษณ์ยอมรับค่าความเต็มใจจ่าย B เท่ากับ 0.5 มายังแกนบนที่แสดงค่า B ก็จะได้ค่ามัธยฐาน b^* ซึ่งอธิบายได้ว่าโอกาสที่ผู้ถูกสัมภาษณ์จะยอมรับหรือปฏิเสธค่าความเต็มใจจ่ายที่เท่ากับ b^* ที่โอกาสเกิดเท่ากัน(50:50) คือมีร้อยละ 50 เต็มใจจ่ายน้อยกว่า b^* และอีกร้อยละ 50 เต็มใจจ่ายมากกว่า b^*

ค่าเฉลี่ย WTP หาได้จากการรวมพื้นที่ใต้ฟังก์ชันความน่าจะเป็นที่ผู้ตอบยินดีที่จะจ่าย B บาท พอตีให้ $\pi(B)$ แทนค่าอนุพันธ์ที่หนึ่งของ $G(B)$ นั่นคือ $G'(B) = \pi(B)$ และให้ $E(WTP)$ เป็นค่าเฉลี่ยของความเต็มใจที่จะจ่าย โดยสมมุติให้ค่า WTP เป็นบวกทั้งหมด

$$E(WTP) = \int_{-\infty}^{\infty} B\pi(B)dB \quad (7)$$

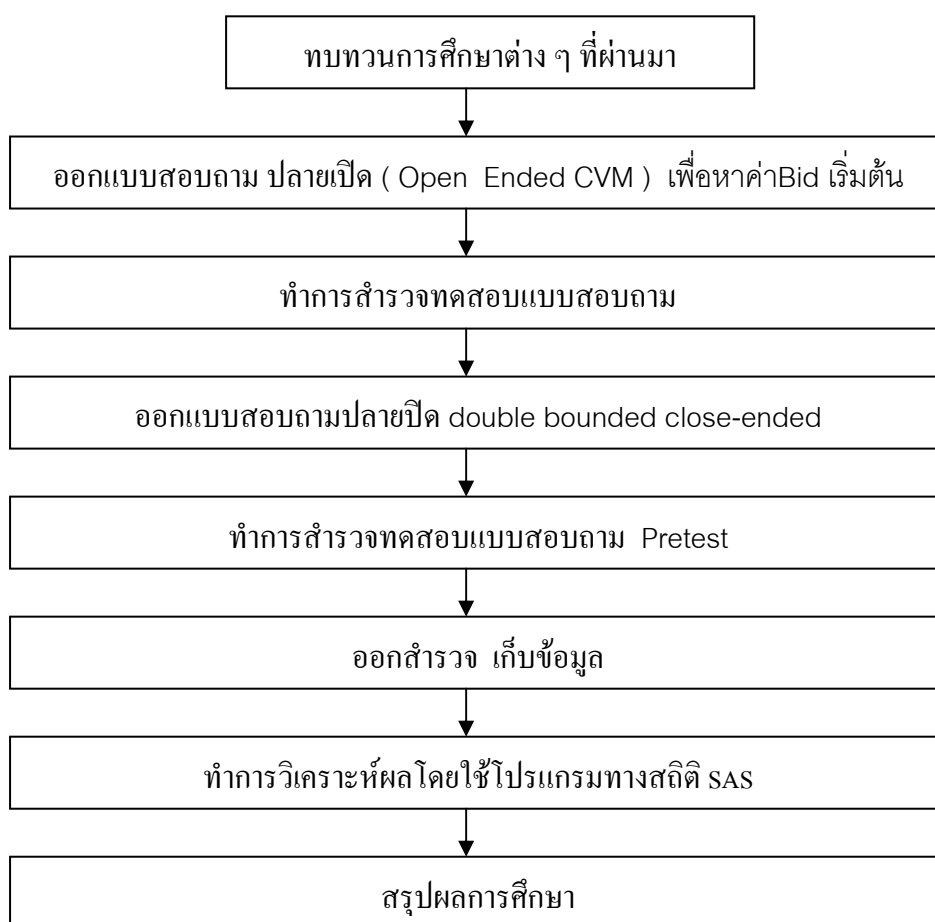
ถ้ากำหนดให้ค่าความเต็มใจจ่ายมีค่าเป็นบวก ดังนั้นสามารถเขียนสมการใหม่ดังแสดงไว้ในสมการที่ (8)

$$E(WTP) = \int_0^{\infty} [1-G(B)]dB \quad (8)$$

การวัดค่าความเต็มใจจ่ายในรูปของค่าเฉลี่ยนั้นมีข้อดีคือ ในการหาค่าความเต็มใจจ่ายโดยรวมสามารถที่จะนำค่าความเต็มใจจ่ายเฉลี่ยที่ได้จากการคำนวณทางสถิตินั้นมาคูณด้วยจำนวนประชากร ก็จะได้ค่าความเต็มใจที่จะจ่ายรวม ส่วนการวัดค่าความเต็มใจจ่ายในรูปค่ามัธยฐาน มีข้อดีคือ ค่าที่ได้จะไม่อ่อนไหวต่อการกระจายของค่าความเต็มใจจ่ายซึ่งเป็นข้อมูลที่ได้จากการสำรวจ ในกรณีที่ค่าความเต็มใจจ่ายมีการกระจายแบบปกติ นั้น ค่าเฉลี่ยและค่ามัธยฐานจะเป็นค่าเดียวกัน แต่ถ้าข้อมูลมีการกระจายแบบเบ้ซ้ายหรือเบ้ขวา ค่าเฉลี่ยและค่ามัธยฐานที่ได้จะไม่เท่ากัน โดยข้อมูลที่มีการกระจายแบบเบ้ซ้ายจะมีค่าเฉลี่ยมากกว่าค่ามัธยฐาน ส่วนข้อมูลที่มีการกระจายแบบเบ้ขวา ค่าเฉลี่ยจะน้อยกว่าค่ามัธยฐาน

1.6 สรุปขั้นตอนในการศึกษา

การศึกษานี้ใช้วิธีการประเมินค่าโดยวิธีการสัมภาษณ์ประชาชนโดยตรง โดยถามถึงความยินดีจ่ายของแรงงานนอกระบบกลุ่มหาบเร่แผงลอยในกรุงเทพมหานคร และใช้วิธีการตั้งคำถามแบบปิดโดยการเสนอราคาสองครั้งโดยใช้ราคาเสนอเริ่มต้นที่ได้จากการทดสอบแบบสอบถามซึ่งใช้วิธีการตั้งคำถามแบบเปิด ด้วยการให้ผู้ถูกสัมภาษณ์เติมมูลค่าที่ยินดีจ่ายเอง (Open Ended CVM) ส่วนการวิเคราะห์หาลักษณะฟังก์ชันการแจกแจงความน่าจะเป็นของความยินดีจ่ายนั้น จะทำการประมาณค่าด้วยวิธี Maximum Likelihood Estimation ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ โดยผลการคำนวณจากคอมพิวเตอร์จะให้ค่าพารามิเตอร์ต่าง ๆ ออกมา ซึ่งจะใช้ค่าเหล่านี้ไปคำนวณหาค่าเฉลี่ยและค่ามัธยฐานของ Willingness To Pay ได้ในที่สุด โดยสามารถเขียนเป็นภาพประกอบแสดงลำดับการศึกษาได้ดังนี้

ภาพประกอบ 6 ลำดับขั้นตอนในการศึกษา CVM

2. การประกันสังคม

การประกันสังคม คือ การที่ประชาชนผู้มีรายได้แต่ละคนได้มีส่วนช่วยเหลือตนเองหรือครอบครัวโดยร่วมกันเสี่ยงภัยหรือช่วยเหลือบำบัดทุกข์ยากเดือดร้อนซึ่งกันและกันระหว่างผู้มีรายได้ในสังคม ด้วยการออกเงินสมทบเข้ากองทุนกลางที่เรียกว่า กองทุนประกันสังคม โดยมีนายจ้าง ลูกจ้าง และรัฐบาลร่วมออกเงินสมทบเข้ากองทุนนี้ กองทุนนี้จะจ่ายประโยชน์ทดแทนให้แก่ผู้ส่งเงินสมทบเพื่อบรรเทาความทุกข์ยากหรือความเดือดร้อน เช่น เจ็บป่วย คลอดบุตรว่างงาน ชราภาพ เป็นต้น ทั้งนี้รัฐเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการ การประกันสังคมจึงเป็นสวัสดิการสังคมวิธีการหนึ่งที่พึ่งตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกันของประชาชน โดยมีความมั่นคงในการดำรงชีวิตแม้มีเหตุการณ์ที่จะทำให้ต้องขาดแคลนรายได้ก็สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างปกติสุข (สำนักงานประกันสังคม.2537: 5) นอกจากนี้ได้นำวิชาการหลายท่านได้ให้แนวคิดและความหมายเกี่ยวกับประกันสังคมดังนี้

2.1 . แนวคิดและความหมายของระบบประกันสังคม

ได้มีผู้ให้แนวคิดและความหมายเกี่ยวกับประกันสังคมไว้อย่างหลากหลายดังต่อไปนี้

เสน่ห์ สุพุทธิ.(2541: 4) กล่าวว่า การประกันสังคมเป็นวิธีการหนึ่งที่มีหลักการในการสร้างหลักประกันการดำรงชีพของประชาชนในสังคม โดยการที่ประชาชนผู้มีรายได้ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และมีส่วนร่วมในการออกเงินสมทบเข้ากองทุน โดยมีนายจ้างและรัฐร่วมออกเงินสมทบเข้ากองทุนประกันสังคมด้วย ซึ่งกองทุนนี้จะจ่ายประโยชน์ทดแทนให้แก่ผู้ประกันตนที่ส่งเงินสมทบ ทั้งนี้รัฐเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการให้หลักประกันและคุ้มครองความเป็นอยู่ของประชาชนให้มีความมั่นคงในการดำรงชีพ

อังคณา ทักชะวิระชะพันธ์.(2543 : 16) กล่าวว่า ประกันสังคมหมายถึงโครงการทางสังคมสงเคราะห์ในระยะเวลายาวอีกแบบหนึ่งที่รัฐเป็นผู้ดำเนินการขึ้นเพื่อความมุ่งหมายที่จะให้ความคุ้มครองป้องกันประชาชนมิให้ได้รับความเดือดร้อน ในความเป็นอยู่ของชีวิตอันเป็นส่วนรวมและส่งเสริมให้ได้รับความสุขสมบูรณ์ตามแก่สภาพอันเป็นหลักประกันร่วมกัน โดยมีหลักการสำคัญอยู่ที่จัดการให้ประชาชนแต่ละคนช่วยตัวเองและครอบครัว และช่วยเหลือซึ่งกันและกันระหว่างบุคคลในสังคมด้วยการออกเงินรายได้ประจำตามความสามารถของแต่ละคนสะสมไว้ในกองทุนกลางที่เรียกว่ากองทุนประกันสังคม โดยมีนายจ้างและรัฐบาลช่วยสมทบทุนเข้ากองทุนนี้อีกฝ่ายละส่วนเพื่อให้กองทุนมีจำนวนมากขึ้นและการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของโครงการ

ธนบรรพ ะพิชัย.(2544: 33) ประกันสังคมหมายถึงโครงการที่รัฐบาลจัดขึ้นเพื่อเป็นมาตรการในการจัดสวัสดิการสังคมในลักษณะเฉลี่ยทุกข์ เฉลี่ยสุข โดยประชาชนผู้มีรายได้แต่ละคนได้มีส่วนช่วยเหลือตนเองหรือครอบครัว ออกเงินสมทบร่วมกับนายจ้าง และรัฐร่วมออกเงินสมทบอีกส่วนและกองทุนนี้จะจ่ายประโยชน์ทดแทนให้กับผู้ส่งเงินสมทบที่ได้รับความเดือดร้อนโดยมุ่งหมายที่จะเป็นหลักประกันและคุ้มครองความเป็นอยู่ของประชาชนให้มีความมั่นคงในการดำรงชีวิต

วรารคณา ขาวเขียว.(2543: 9) ประกันสังคมคือโครงการบริการทางสังคมในระยะยาวที่รัฐเป็นผู้ดำเนินการขึ้น เพื่อมุ่งหมายให้ความคุ้มครองป้องกันมิให้ประชาชนเดือดร้อนในความเป็นอยู่ และส่งเสริมให้ได้รับความสุขพอสมควรและเป็นประโยชน์ร่วมกัน โดยการยึดหลักให้ประชาชนแต่ละคนช่วยตนเอง และช่วยเหลือซึ่งกันและกันระหว่างบุคคลในสังคม ด้วยการออมรายได้ประจำตามความสามารถของแต่ละบุคคลสะสมไว้ในกองทุนประกันสังคม โดยมีนายจ้างและรัฐบาลช่วยออกเงินสมทบเข้ากองทุนอีกฝ่ายละส่วนเพื่อใช้จ่ายให้สมาชิกที่ได้รับความเดือดร้อน

ดังนั้นนโยบายประกันสังคมจึงเป็นหลักประกันความมั่นคงวิธีหนึ่งแก่ผู้ประกันตนเพื่อให้ผู้ประกันตนมั่นใจว่าจะมีหลักประกันที่มั่นคงในชีวิตโดยการร่วมกันออกเงินสมทบเข้ากองทุนนายจ้างและรัฐบาลร่วมส่งเงินสมทบเข้ากองทุนอีกฝ่ายละ 1 ส่วน เพื่อให้กองทุนมีจำนวนมากขึ้นและนำไปดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของโครงการ

2.2 หลักการของประกันสังคม

หลักการที่สำคัญของการประกันสังคมมี 3 ประการ (สุมนจันทร์ วุฒิจันทร์.2548: 11) ดังต่อไปนี้

2.2.1 การประกันสังคมเป็นโครงการให้ความคุ้มครองประชาชน ที่เป็นผู้ประกอบอาชีพมีรายได้พอเลี้ยงตนเองและครอบครัวสามารถช่วยเหลือตนเองได้เมื่อต้องประสบกับความเจ็บป่วยเรื้อรัง พิกัด ขราภาพ หรือว่างงาน ซึ่งจะเป็นเหตุให้ต้องเพิ่มภาระค่าใช้จ่ายมากขึ้นหรือขาดรายได้ประจำลงกะทันหัน ซึ่งจะกระทบไปถึงบุคคลที่อยู่ในความอุปการะของผู้ประกันตนที่เข้าร่วมโครงการ

2.2.2 การประกันสังคมมีหลักการที่จะให้ประชาชนช่วยตนเองด้วยการอดออมและเสียสละเพื่อส่วนรวม เนื่องจากการประกันสังคมเป็นโครงการที่จะต้องมีการใช้เงินมหา-

ศาลในการดำเนินการซึ่งรัฐบาลผู้เดียวไม่อาจจัดการเรื่องนี้ได้จึงจำเป็นต้องระดมเงินทุนทุกฝ่าย ทั้งลูกจ้างและนายจ้างซึ่งเป็นผู้ได้รับประโยชน์ วิธีนี้ถือเป็นมาตรการสร้างหลักประกันทางด้านรายได้ ทำให้มีจำนวนเงินที่มากพอในการบำบัดความเดือดร้อนและสร้างสรรค์ความสุขสมบูรณ์ให้แก่ผู้ประกันตนได้อย่างทั่วถึง

2.2.3 การประกันสังคมเป็นการวางรากฐานความมั่นคงทางสังคม จากการที่โครงการประกันสังคมจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือ ร่วมใจจากบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ทั้งลูกจ้าง นายจ้าง คนมีรายได้น้อย คนมีรายได้มาก ต่างก็ร่วมกันสละทุนทรัพย์เพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกันจึงเป็นวิธีสร้างความสามัคคีระหว่างบุคคลในฐานะต่าง ๆ ให้หันหน้าเข้าหากัน โดยเฉพาะระหว่างลูกจ้างกับนายจ้าง ซึ่งเป็นฝ่ายแรกโดยที่จะทำให้เกิดประโยชน์ตอบแทนนับเป็นการถ้อยที่ถ้อยอาศัยกันที่จะสามารถสร้างความมั่นคงให้แก่สังคม

จากที่กล่าวมาข้างต้นสำนักงานประกันสังคมจึงได้กำหนดหลักการสำคัญ สรุปได้ 3 ประเด็น คือ

1. ให้ความคุ้มครองประชาชน ประชาชนที่ได้รับความคุ้มครองคือ ผู้ประกันตน ซึ่งครอบคลุมทุกอาชีพทุกสาขา โดยมีหลักการที่จะคุ้มครองบุคคลที่มีรายได้ไม่ให้งลายเป็นบุคคลที่ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ อันเป็นเหตุให้ต้องเพิ่มภาระค่าใช้จ่ายมากขึ้นหรือขาดรายได้ลงอย่างกะทันหัน โดยให้ความช่วยเหลือทางการเงินหรือให้บริการตามความเหมาะสม

2. ให้ประชาชนช่วยเหลือตนเองและส่วนรวม การประกันสังคมจะต้องใช้เงินจำนวนมาก อาศัยเงินงบประมาณแผ่นดินอย่างเดียวไม่พอ จึงกำหนดให้ผู้ประกันตนแต่ละคน ร่วมกันออกเงินสมทบเข้ากองทุนประกันสังคม

3. เป็นการวางรากฐานความมั่นคงทางสังคม การประกันสังคมต้องได้รับความร่วมมือร่วมใจจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง และเป็นการสร้างความสามัคคีระหว่างบุคคลในฐานะต่าง ๆ โดยเฉพาะนายจ้างและลูกจ้าง ซึ่งนายจ้างช่วยออกเงินสมทบโดยมิได้หวังผลตอบแทน ลูกจ้างเกิดขวัญและกำลังใจในการทำงานนับเป็นการพึ่งพาอาศัยกันเป็นการสร้างหลักความมั่นคงทางสังคม (สำนักงานประกันสังคม. 2544: 7-11)

หลักการประกันสังคมหมายถึงโครงการที่จัดตั้งขึ้นเพื่อให้ความคุ้มครองประชาชนในทุกกลุ่มอายุ อาชีพ และรายได้ โดยต่างฝ่ายต่างร่วมใจกันสละทุนทรัพย์ เพื่อนำเงินที่รวบรวมได้มาช่วยเหลือซึ่งกันและกันถือเป็นการเริ่มต้นในการวางรากฐานความมั่นคงทางสังคม

2.3 แนวทางดำเนินการประกันสังคม

ระบบประกันสังคมเป็นระบบของการเฉลี่ยทุกข์เฉลี่ยสุข เป็นการโยกย้ายรายได้ในกลุ่มเดียวกัน เช่นแรงงานที่มีสุขภาพดีโยกย้ายรายได้ของตนไปให้แรงงานที่มีโรคภัยไข้เจ็บได้ใช้ประโยชน์ โดยลักษณะการดำเนินงานของประกันสังคมในปัจจุบันเป็นดังนี้

(ปรีชา เปี่ยมพงษ์สานต์ . 2535 : 6) คือ

1. รัฐเป็นผู้ดำเนินการ (Monopolistic Carrier) โดยมีส่วนเข้าไปช่วยเหลือโอบอุ้มประชาชนและส่งเสริมให้มีสุขภาพอนามัยที่แข็งแรงซึ่งรัฐต้องเข้าไปมีบทบาทรับผิดชอบในเรื่องมาตรฐานการดำรงชีพทุกคนเพื่อให้ประชาชนมีสุขภาพอนามัยที่สมบูรณ์มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

2. ระบบการประกันสังคมมี 2 ลักษณะด้วยกัน คือ 1.) แบบบังคับ คือ รัฐต้องออกกฎหมายประกาศใช้บังคับแก่ลูกจ้างในสถานประกอบการต่างๆ ให้เข้าร่วมโครงการประกันสังคมก่อน 2.) แบบสมัครใจ คือเมื่อดำเนินการประกันสังคมไประยะเวลาหนึ่งประชาชนทั่วไปเกิดความเข้าใจผลอันมั่นคงแล้ว จึงดำเนินการประกันสังคมแบบสมัครใจแก่บุคคลทั่วไปซึ่ง ได้แก่ ผู้ทำงานส่วนตัวหรือผู้ไม่ได้ทำงานต่อไป

3. ตั้งกองทุนประกันสังคม โดยลูกจ้าง นายจ้าง และรัฐบาลหรือบุคคลทั่วไปที่สมัครใจเข้าประกันตนแล้วออกเงินสมทบตั้งเป็นกองทุนประกันสังคมขึ้นเพื่อใช้จ่ายในการดำเนินงานและจ่ายประโยชน์ทดแทน

4. การสงเคราะห์ เป็นการประกันโดยไม่ต้องทดสอบความจำเป็น ถ้าผู้ใดอยู่ในขอบข่ายที่กฎหมายระบุไว้ก็ต้องสมัครเข้ามาเป็นผู้ประกันตน

5. การคุ้มครองผู้ประกันตนในระบบประกันสังคมจะให้ความคุ้มครองผู้ประกันตนซึ่งได้แก่บุคคล 3 ประเภท คือ

5.1 ลูกจ้าง (Employed Persons) ในระบบประกันสังคมแบบบังคับ

5.2 ผู้ทำงานส่วนตัวหรืออาชีพอิสระ (Self – Employed Persons)

5.3 ผู้ไม่ได้ทำงาน (Non - Employed Persons) เนื่องจากกรณีหลังมีรายได้ไม่แน่นอนและไม่มีใครรับผิดชอบ จึงควรให้การประกันสังคมคุ้มครองด้วย

6. การให้สิทธิในการรับประโยชน์ทดแทนในระบบประกันสังคม มีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่ง แล้วแต่ประเภทของการประกัน คือ

6.1 ในรูปเงินสด (In cash)

6.2 ในรูปสิ่งของ (In Kinds)

6.3 .ในรูปบริการ (Services)

7. ผู้ประกันตน ในระบบประกันสังคมจะได้รับประโยชน์ทดแทนภายใต้เงื่อนไขการชำระเงินสมทบเข้ากองทุนไปแล้วตามที่กฎหมายกำหนดเท่านั้น

8. การกำหนดอัตราประโยชน์ทดแทน ในระบบประกันสังคมต้องกำหนดไว้ในกฎหมายจะกำหนดตามใจชอบไม่ได้

9. หลักแห่งสิทธิอุทธรณ์ ในระบบประกันสังคมเป็นการเปิดโอกาสให้คู่กรณี นำข้อเท็จจริงขึ้นสู่การพิจารณาของศาลประกันสังคม หรือศาลที่กำหนดขึ้นเฉพาะได้ หากไม่ได้รับความเป็นธรรมจากกฎหมายหรือระเบียบข้อบังคับของการดำเนินงานประกันสังคม

โดยสรุปหลักการในการดำเนินงานของการประกันสังคมรัฐจะเป็นผู้ดำเนินการโดยเข้าไปช่วยเหลือส่วนหนึ่งร่วมกับประชาชนซึ่งลักษณะการดำเนินงานจะใช้ทั้งแบบบังคับและสมัครใจสำหรับประชาชนทุกคนทั้งที่มีนายจ้างและไม่มีนายจ้างผู้ประกันตนจะได้รับประโยชน์ทดแทนตามที่กฎหมายประกันสังคมได้ระบุไว้และฝ่ายของผู้ประกันตนต้องจ่ายเงินสมทบเข้ากองทุนหนึ่งส่วน

2.4. รูปแบบของการกำหนดอัตราเงินสมทบ

อัตราเงินสมทบที่ประมาณการไว้จะใช้เป็นฐานในการเรียกเก็บเงินสมทบจากผู้ที่เกี่ยวข้องได้หลายรูปแบบ (สำนักงานประกันสังคม . 2541 : 39) คือ

1. แบบอัตราคงที่ (Flat Contribution) เป็นการเรียกเก็บเงินสมทบในจำนวนเงินที่จ่ายเข้ากองทุนในอัตราเดียว เท่ากันทุกคน อาทิ 4,000 บาทต่อคนต่อปี การจัดเก็บลักษณะนี้มีทั้งข้อดีและข้อเสีย ข้อดีคือ มีรากฐานการจัดเก็บมาจากหลักที่ว่า หากประโยชน์ทดแทนโดยเฉลี่ยที่แต่ละคนได้รับเท่ากับเงินสมทบที่แต่ละคนต้องจ่ายก็ควรจะเก็บเงินสมทบในอัตราคงที่เท่ากัน อย่างไรก็ตามการเรียกเก็บวิธีนี้มีข้อเสียอย่างน้อย 2 ประการคือสำหรับผู้ที่มีรายได้น้อยจะเป็นภาระมาก นอกจากนั้นประโยชน์ทดแทนบางประเภท เช่น เงินทดแทนการขาดรายได้ซึ่งคิดตามร้อยละของรายได้นั้น แต่ละคนจะได้รับไม่เท่ากัน ดังนั้นการจัดเก็บแบบอัตราคงที่จึงสร้างความไม่เป็นธรรมสำหรับผู้มีรายได้น้อย ซึ่งจะได้รับเงินทดแทนการขาดรายได้ต่ำกว่าผู้มีรายได้สูง

2. แบบอัตราเสมอภาค (Flat Rate) เนื่องจากการประกันสังคมถือเป็นมาตรการหนึ่งของการกระจายรายได้ ดังนั้นการเรียกเก็บอัตราเสมอภาคจึงเป็นที่นิยมกัน การเรียกเก็บวิธีนี้กฎหมายจะกำหนดอัตราการเรียกเก็บขึ้นมา เช่น ร้อยละ 5 ของรายได้ ซึ่งอัตรานี้จะใช้กับทุกคนด้วยวิธีนี้จะช่วยลดภาระของผู้มีรายได้น้อยได้มาก สำหรับผู้มีรายได้มากนั้นแม้จะแลดูไม่ได้รับความเป็นธรรมในแง่ของมูลค่าประโยชน์ทดแทนของการเจ็บป่วยและคลอดบุตร แต่ในแง่ของเงินทดแทนรายได้และบำนาญแล้วการเรียกเก็บแบบนี้จะสร้างความเป็นธรรมแก่ผู้ประกันตนทุกคน

3. แบบเรียกเก็บตามขั้นของรายได้ (Level of Income) สำหรับกลุ่มผู้มีรายได้น้อยและผู้ที่มีค่าจ้างรายวันนั้น การจ่ายเงินสมทบจะเป็นภาระอย่างยิ่ง ดังนั้นในบางกรณีรัฐจะออกแบบการประกันสังคม เพื่อให้สอดคล้องกับความสามารถในการส่งเงินสมทบตลอดจนสภาพการทำงานของคนกลุ่มนี้ขึ้นเป็นการเฉพาะ ซึ่งโครงการดังกล่าวมักจะต้องใช้รูปแบบการเรียกเก็บเงินสมทบตามขั้นของรายได้เป็นเกณฑ์ ในทางปฏิบัติค่าจ้าง (หรือรายได้) รายวันจะถูกกำหนดขึ้นเป็นช่วงชั้น และในแต่ละช่วงชั้นนั้นจะกำหนดไว้ว่าจะต้องส่งเงินสมทบเป็นจำนวนเท่าใดในลักษณะนี้จึงเป็นลักษณะที่ผสมของแบบที่ 1 และ 2 กล่าวคือคนที่มีค่าจ้างรายวันมากจะต้องส่งเงินสมทบมากกว่าคนที่มีค่าจ้างรายวันน้อย แต่ในแต่ละช่วงชั้นจะต้องจ่ายเงินสมทบเป็นแบบอัตราคงที่เหมือนกันทุกคน

4. แบบเรียกเก็บในอัตราก้าวหน้า (Progress Rate) การเรียกเก็บเงินสมทบอาจจะทำคล้ายคลึงกับการเรียกเก็บภาษี โดยเรียกเก็บในอัตราก้าวหน้า ตามรายได้ของผู้ประกันตน กล่าวคือ อัตราที่เรียกเก็บจะเพิ่มสูงขึ้นสำหรับผู้มีรายได้มาก การเก็บลักษณะนี้แม้จะมีผลในการกระจายรายได้ แต่ก็ไม่เป็นธรรมสำหรับผู้มีรายได้มาก

5. แบบผสม บางกรณีกองทุนประกันสังคมอาจใช้วิธีเรียกเก็บแบบผสมซึ่งมักจะเป็นแบบอัตราคงที่กับแบบอัตราเสมอภาค โดยแบบอัตราคงที่จะใช้เป็นฐานในการสร้างความมั่นคงสำหรับประเภทการประกันที่ให้ความคุ้มครองขั้นพื้นฐานขณะเดียวกันก็เปิดโอกาสให้ประชาชนประกันเพิ่มเติมจากส่วนพื้นฐาน ซึ่งการประกันในส่วนที่เพิ่มนี้จะใช้วิธีการเรียกเก็บแบบอัตราเสมอภาค

รูปแบบของอัตราเงินสมทบเข้ากองทุนประกันสังคมมี 5 รูปแบบได้แก่แบบอัตราคงที่ (Flat Contribution) แบบอัตราเสมอภาค (Flat Rate) แบบเรียกเก็บตามขั้นของรายได้ (Level of Income) แบบเรียกเก็บในอัตราก้าวหน้า (Progress Rate) แบบผสม แต่สำหรับรูปแบบที่ใช้กันอยู่ปัจจุบันสำหรับประกันสังคมในประเทศไทยจะเป็นแบบอัตราเสมอภาค และจะใช้แบบอัตราคงที่สำหรับแรงงานนอกระบบ

3. การประกันสังคมในประเทศไทย

สำหรับประเทศไทยมีพระราชบัญญัติประกันสังคมครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. 2497 แต่ก็ได้ถูกคัดค้านจากฝ่ายต่าง ๆ มากมาย นายกรัฐมนตรีจึงได้มีการสั่งระงับการใช้บังคับการประกันสังคมไว้ก่อนจนถึงปี พ.ศ. 2533 จึงมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติประกันสังคมขึ้นอีกครั้ง ซึ่งเป็นการคุ้มครองลูกจ้างที่ประสบอันตรายที่ไม่เนื่องมาจากการทำงาน จนกระทั่งปี พ.ศ. 2537 ได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติเงินทดแทนเพิ่มขึ้นมาอีก 1 ฉบับซึ่งเป็นการคุ้มครองลูกจ้างที่ประสบอันตรายอันเนื่องมาจากการทำงาน (นิคม จันทรวิทุร . 2546 : 170)

ในปัจจุบันประเทศไทยได้กำหนดพระราชบัญญัติประกันสังคม ลักษณะประโยชน์ทดแทนที่ผู้ประกันตนจะได้รับไว้ 7 ประเภท คือ

1. ประโยชน์ทดแทนในกรณีประสบอันตรายหรือเจ็บป่วย
2. ประโยชน์ทดแทนในกรณีคลอดบุตร
3. ประโยชน์ทดแทนในกรณีทุพพลภาพ
4. ประโยชน์ทดแทนในกรณีตาย
5. ประโยชน์ทดแทนในกรณีสงเคราะห์บุตร
6. ประโยชน์ทดแทนในกรณีชราภาพ
7. ประโยชน์ทดแทนในกรณีว่างงาน

สำนักงานประกันสังคมได้กำหนดการส่งเงินสมทบเข้ากองทุนประกันสังคมในส่วนของนายจ้างและผู้ประกันตนไว้ดังนี้ (สำนักงานประกันสังคม . 2547)

- 1 . อัตราเงินสมทบในกรณีประสบอันตรายหรือเจ็บป่วย ทุพพลภาพ ตาย และคลอดบุตร กำหนดให้นายจ้างและผู้ประกันตนจ่ายในอัตราฝ่ายละร้อยละ 1.5 ของค่าจ้าง
2. อัตราเงินสมทบในกรณีสงเคราะห์บุตรและชราภาพกำหนดให้นายจ้างและผู้ประกันตนจ่ายในอัตราฝ่ายละร้อยละ 3 ของค่าจ้าง
3. อัตราเงินสมทบในกรณีว่างงาน ให้นายจ้างและผู้ประกันตนจ่ายในอัตราร้อยละ 0.5 ของค่าจ้าง

ดังนั้นการส่งเงินสมทบเข้าสู่กองทุนประกันสังคมอัตราเงินสมทบที่ฝ่ายนายจ้างและผู้ประกันตนจะต้องจ่ายเป็นอัตราฝ่ายละร้อยละ 5 ของค่าจ้างเพื่อรับประโยชน์ 7 คือ ประโยชน์ทดแทนกรณีประสบอันตรายหรือเจ็บป่วย คลอดบุตร ทุพพลภาพ ตาย สงเคราะห์บุตร ชราภาพ ว่างงาน

4. การประกันสังคมในต่างประเทศสำหรับแรงงานนอกระบบ

การประกันสังคมในต่างประเทศผู้วิจัยเสนอเพียงส่วนที่มีความเกี่ยวข้องกับแรงงานนอกระบบ โดยจะกล่าวถึง ประเทศโปรตุเกส ประเทศอังกฤษ สาธารณรัฐเกาหลี และฟิลิปปินส์ ดังนี้

4.1 การประกันสังคมของประเทศโปรตุเกส

ระบบประกันสังคมของประเทศโปรตุเกส มีลักษณะเป็นโครงข่ายความคุ้มครองทางสังคม (Social Safety Net) ซึ่งจะรองรับและให้ความคุ้มครองแก่พลเมืองของประเทศ พลเมืองของประเทศยุโรปที่เข้ามาทำงานในประเทศโปรตุเกส ผู้ที่พำนักในประเทศและผู้ที่ไม่ได้รับความคุ้มครองจากโครงการใด ๆ เลย โดยมีทั้งระบบที่เป็นการเรียกเก็บเงินสมทบ และแบบไม่เรียกเก็บเงินสมทบ ซึ่งผู้ที่อยู่ในกำลังแรงงานและมีส่วนทำส่วนมากจะได้รับความคุ้มครองจากโครงการประกันสังคมหลัก (General Social Security Schemes) เป็นระบบบังคับจากลูกจ้างและผู้ประกอบอาชีพอิสระ ส่วนกลุ่มคนในภาคเกษตร คนงานในเหมืองแร่ จะมีโครงการเฉพาะสำหรับดูแลกลุ่มคนกลุ่มนี้แยกต่างหาก (สำนักงานประกันสังคม . 2548 : 9) ระบบที่มีลักษณะสมัครใจ (Voluntary Schemes) ใช้กับพลเมืองของประเทศที่มีงานทำแต่ไม่ได้รับความคุ้มครองจากโครงการที่มีลักษณะเป็นการบังคับ รวมถึงพลเมืองของประเทศโปรตุเกสซึ่งทำงานในต่างประเทศ และไม่ได้รับการคุ้มครองจากข้อตกลงระหว่างประเทศ รวมทั้งแรงงานอพยพที่พำนักในประเทศไม่น้อยกว่า 12 เดือน และต้องมีหนังสืออนุญาตการทำงาน (Work Permit)

ผู้ประกอบอาชีพอิสระสามารถเลือกความคุ้มครองได้จาก 2 แผนซึ่งเป็นประโยชน์ทดแทนที่แตกต่างกัน คือ แผนความคุ้มครองแบบบังคับให้ประโยชน์ทดแทน 3 กรณี ได้แก่ ทุพพลภาพ ขราภาพ และตาย ในขณะที่แผนความคุ้มครองแบบสมัครใจให้ประโยชน์ทดแทนเฉพาะตัวเงิน (Cash Benefit) สำหรับกรณีเจ็บป่วยเท่านั้น แต่มีผู้ที่สนใจเข้าร่วมโครงการแบบสมัครใจมากกว่าแบบบังคับ ทั้งนี้ ผู้ประกอบอาชีพอิสระต้องแสดงรายได้ ณ สรรพากรเพื่อนำมาเป็นหลักฐานในการคำนวณเงินสมทบโดยกำหนดเป็นกลุ่มรายได้ ยังมีการกำหนดอัตราค่าจ้างขั้นต่ำเพื่อการคำนวณเงินสมทบและประโยชน์ทดแทนต่าง ๆ แต่เมื่อผู้ประกอบอาชีพอิสระ มีรายได้ลดลงสามารถแจ้งเปลี่ยนระดับรายได้ได้ที่ละชั้น ทั้งนี้ผู้ประกอบอาชีพอิสระที่ยื่นขอปรับเปลี่ยนรายได้ต้องมีอายุไม่เกิน 55 ปี ณ วันที่เปลี่ยนระดับรายได้มีผลบังคับใช้

การจะควบคุมผู้ที่ประกอบอาชีพอิสระให้ปฏิบัติตามข้อบังคับเป็นเรื่องยากดังนั้นต้องมีมาตรการที่มีประสิทธิภาพทางกฎหมายในการประสานงานระหว่างกรมสรรพากร หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับภาษี และด้านการจัดการของโครงการประกันสังคม

4.2 การประกันสังคมของประเทศอังกฤษ

ประเทศอังกฤษเป็นประเทศที่มีความเอกภาพของระบบประกันสังคมและการสังคมสงเคราะห์ ในการสร้างความมั่นคงทางสังคมที่รัฐต้องรับผิดชอบต่อความเป็นอยู่ของประชาชน ดังนั้นการดูแลสุขภาพของประชาชนทุกคนเป็นสิ่งสำคัญ ที่จะช่วยลดค่าใช้จ่ายของกองทุนในระยะยาว และด้วยระบบที่เป็นเอกภาพดังกล่าวรัฐจึงไม่จำเป็นต้องจัดโครงสร้างองค์กรให้ยุ่งยาก เพียงกระจายงานเก็บเงินสมทบและจ่ายประโยชน์ทดแทนออกจากกัน ในรูปของ Agency ซึ่งเป็นหน่วยงานตัวแทนซึ่งมีความคล่องตัวและเป็นอิสระในการบริการงานระดับหนึ่งเพื่อให้เกิดการพัฒนาบริการแก่ประชาชนให้รวดเร็วเป็นหลัก

แนวทางการประกันสังคมของประเทศอังกฤษ (Social Security Program Throughout the world .1999 : 372) ประเทศอังกฤษจะให้ความคุ้มครองกับประชากรทุกคน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความมั่นคงพื้นฐานในการดำรงชีวิตของประชาชน เป็นการจ่ายเงินรายได้ที่ขาดหายไปกรณีที่ไม่อาจทำงานหาเลี้ยงครอบครัวได้รวมถึงช่วงที่ว่างงานหรือเมื่อต้องมียา ค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นเนื่องจากการเจ็บป่วยและทุพพลภาพ รวมถึงการให้ความคุ้มครองในเรื่องบำนาญชราภาพ เจ็บป่วย พิกัด ว่างงาน เป็นหม้าย สงเคราะห์บุตร หรือมีรายได้ต่ำมาก ประโยชน์ทดแทนบางประเภทขึ้นอยู่กับ การจ่ายเงินสมทบของผู้ประกอบอาชีพอิสระให้แก่กองทุน โดยรัฐบาลจ่ายเงินสมทบเข้ากองทุนอีกส่วนหนึ่ง มีการให้ความคุ้มครองกรณีชราภาพ ทุพพลภาพ และตาย มีการบริหารงาน โดยกรมการประกันสังคมที่เป็นตัวแทนจ่ายผลประโยชน์ตอบแทน ดำเนินการจ่ายเงินช่วยเหลือเลี้ยงชีพ ผลประโยชน์ตอบแทนและตรวจสอบเงินรายได้ที่จะจ่ายให้ผ่านทางเครือข่ายส่วนกลางและสำนักงานจังหวัด ผู้แทนเก็บเงินบำรุงภายในประเทศ ทำหน้าที่เก็บเงินและเก็บประวัติของหน่วยงานประกันเงินค่าบำรุงแห่งชาติ

การคุ้มครองกรณีเจ็บป่วยและคลอดบุตร มีการบริหารองค์กรโดยกรมการประกันสังคม ดำเนินการเกี่ยวกับผลประโยชน์ตอบแทนที่เป็นเงินสดโดยผ่านทางสำนักงานจังหวัดและสำนักงานท้องถิ่น กรมสุขภาพ ดำเนินการให้บริการทางการแพทย์ผ่านหน่วยงานบริการสุขภาพแห่งชาติ หน่วยงานบริการสุขภาพประกอบด้วย 14 องค์การสุขภาพระดับภาคและมีองค์การสุขภาพระดับท้องถิ่นจำนวนมาก

การคุ้มครองกรณีประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยอันเนื่องมาจากการทำงาน มีการบริหารงาน โดยกรมการประกันสังคมที่เป็นตัวแทนจ่ายผลประโยชน์ตอบแทน ดำเนินการจ่ายช่วยเหลือเลี้ยงชีพ และตรวจสอบเงินรายได้ที่จะจ่ายให้ผ่านเครือข่ายส่วนกลางและสำนักงานจังหวัด

การคุ้มครองกรณีว่างงาน หน่วยงานดำเนินงานเก็บประวัติของเงินสมทบที่ส่งเข้ากองทุน และหน่วยเงินตัวแทนในการจ่ายผลประโยชน์จะเป็นผู้รับผิดชอบในการจ่ายผลประโยชน์ตอบแทน

การสงเคราะห์ครอบครัว กรรมการประกันสังคมเป็นผู้ดำเนินการเกี่ยวกับศูนย์กลางเงินที่จะจ่ายให้โดยผ่านหน่วยงานตัวแทน

โดยสรุป การประกันสังคมในประเทศอังกฤษจะมีความเป็นเอกภาพในระบบประกันสังคมโดยอาศัยระบบข้อมูลเป็นส่วนสำคัญ การเก็บเงินสมทบและจ่ายประโยชน์ทดแทนสำหรับแรงงานนอกระบบจะแยกออกจากกันในรูปแบบของ Agency หรือเป็นหน่วยงานตัวแทนซึ่งมีความคล่องตัวและเป็นอิสระในการบริหารงานระดับหนึ่งเพื่อให้เกิดการพัฒนาบริการได้รวดเร็ว

4.3 การประกันสังคมของสาธารณรัฐเกาหลี

สาธารณรัฐเกาหลีเป็นประเทศที่จัดบริการสาธารณะด้านประกันสังคมที่มีการจัดองค์กรเป็นรัฐวิสาหกิจ หรือบริษัทที่รัฐเป็นเจ้าของโดยการจัดองค์กรในลักษณะนี้เป็นสิ่งที่ทำให้เห็นได้ชัดว่ามีการเตรียมการในเรื่องของการดูแลกองทุนให้เกิดความคล่องตัวในการบริหารเงินจำนวนมากและให้ความสำคัญของความคล่องตัวของการลงทุนในอนาคต (Social Security Program Throughout the world .1999 : 206)

แนวทางการจ่ายเงินประกันสังคมในสาธารณรัฐเกาหลีจะเป็นการบริหารงานแบบ NPC (National Pension Corporation) เป็นหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ ที่มีลักษณะของบริษัทที่รัฐเป็นเจ้าของภายใต้การดูแลของกระทรวงสาธารณสุขและสวัสดิการสังคม โดยมีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดเก็บเงินสมทบจาก บุคคลทั่วไปที่ประกอบอาชีพอิสระ นายจ้าง ลูกจ้าง เพื่อให้ความคุ้มครองในกรณีต่าง ๆ ตามกฎหมายประกันสังคม โดยจะบังคับใช้กับสถานประกอบการที่มีลูกจ้างตั้งแต่ 5 คนขึ้นไปและแบบสมัครใจสำหรับผู้ประกอบอาชีพอิสระ รัฐบาลโดยกระทรวงสาธารณสุขและสวัสดิการสังคมจะเป็นผู้กำหนดนโยบายการลงทุน NPC จะเป็นผู้ดูแลและบริหารเงินกองทุนด้วยตนเองซึ่งมีหน่วยงาน Fund Operation Research Center ทำหน้าที่วางแผนและวิจัยสถานภาพของกองทุนเพื่อให้กองทุนมีเสถียรภาพ สำหรับการเพิ่มอัตราเงินสมทบจะเชิญผู้เชี่ยวชาญทุกด้านเพื่อเป็นหลักประกันว่ากองทุนมีเสถียรภาพ ไม่สร้างความเดือดร้อนให้สมาชิก

สาธารณรัฐเกาหลี มีการคุ้มครองแรงงานนอกระบบกรณีชราภาพ ทุพพลภาพ และกรณีตาย โดยรัฐได้จัดทำระบบประกันสังคมในลักษณะของโครงการบำนาญแห่งชาติ ที่มีการบริหารองค์กรโดยบริษัทเงินสำรองเลี้ยงชีพแห่งชาติ ภายใต้การควบคุมดูแลของกระทรวงสาธารณสุขและกิจการสังคม กรณีเจ็บป่วยและคลอดบุตร อยู่ในความควบคุมดูแลของกระทรวงสาธารณสุขและกิจการสังคม สหพันธ์การประกันทางแพทย์แห่งชาติ

4.4 การประกันสังคมในประเทศฟิลิปปินส์

ระบบประกันสังคมของประเทศฟิลิปปินส์ให้ความสำคัญคุ้มครองครอบคลุมประชากรของประเทศโดยมีกฎหมายให้เข้าร่วมโครงการลักษณะบังคับโดยกำหนดให้ลูกจ้างที่ทำงานกับภาคเอกชน ทั้งลูกจ้างประจำ ลูกจ้างชั่วคราวและผู้ประกอบอาชีพอิสระที่มีอายุ 18-60 ปีจะต้องเข้าร่วมโครงการ โดยการให้ความสำคัญคุ้มครองครอบคลุมประโยชน์ทดแทนในด้านต่าง ๆ ดังนี้

การประกันชราภาพ ทูพพลภาพ ตาย การประกันสุขภาพ กรณีเจ็บป่วยนอกงานและคลอดบุตร

แนวทางการประกันสังคมของประเทศฟิลิปปินส์ จะเป็นในลักษณะบังคับ โดยจะมีเจ้าหน้าที่ผู้ทำหน้าที่เป็นผู้ตรวจของ Social Security System เพราะมีสมาชิกเป็นจำนวนมากที่ไม่จ่ายเงินสมทบ หรือจ่ายน้อยกว่าที่กฎหมายกำหนด ประเทศฟิลิปปินส์กำลังดำเนินการลงโทษหากพบว่าผู้ใดทำผิด ในส่วนของประโยชน์ทดแทนจะมีความสัมพันธ์กับการจ่ายเบี้ยประกันหรือเงินสมทบ (ILO.Social Protection. 2001)

การประกันสังคมของประเทศฟิลิปปินส์ แม้จะมีกฎหมายกำหนดให้ความสำคัญคุ้มครองครอบคลุมประชากรอย่างกว้างขวาง แต่ในทางปฏิบัติแล้ว ระบบประกันสังคมของประเทศฟิลิปปินส์ยังให้ความสำคัญไม่ทั่วถึง เนื่องจากขาดความเข้มงวดในการบังคับให้ต้องเข้าเป็นสมาชิกตามที่กฎหมายกำหนดไว้ ในส่วนของสมาชิกที่เข้าร่วมโครงการก็มักไม่ค่อยปฏิบัติตามระเบียบ และรัฐเองก็ไม่เข้มงวดกับการบังคับให้ต้องเข้าร่วมโครงการตามที่กฎหมายกำหนดไว้ แต่จะเน้นด้านการให้การศึกษาแก่ประชาชนเพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจ และมองเห็นประโยชน์ในการเข้าเป็นสมาชิกของโครงการประกันสังคมมากกว่า ดังนั้น เกษตรกรและผู้ประกอบอาชีพอิสระต่าง ๆ ได้รับการคุ้มครองจากระบบประกันสังคมจึงยังมีค่อนข้างน้อย

5. การขยายความคุ้มครองประกันสังคมสู่แรงงานนอกระบบ

สำหรับการให้ความสำคัญคุ้มครองประกันสังคมแก่แรงงานนอกระบบนั้นซึ่งในขณะนี้มียู่ถึง 22.5 ล้านคน (สำนักงานสถิติแห่งชาติ. 2548 : 4) สำนักงานประกันสังคมได้กำหนดทิศทางการดำเนินงานในการให้ความสำคัญคุ้มครองแก่แรงงานนอกระบบ เพื่อให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549) สอดคล้องกับยุทธศาสตร์กระทรวงแรงงานและสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล (สำนักงานประกันสังคม . 2544)

ทั้งนี้ ได้กำหนดทิศทางการดำเนินงานในปี 2548-2549 เรื่องศึกษาเตรียมการขยายความคุ้มครองประกันสังคมกับแรงงานนอกระบบ โดยได้รับความร่วมมือจากองค์กรแรงงานระหว่างประเทศ เกี่ยวกับการเตรียมการและการวางแผนในการขยายความคุ้มครองประกันสังคมสู่แรงงานนอกระบบ และอยู่ระหว่างดำเนินการร่วมกับสำนักงานสถิติแห่งชาติ ทำการสำรวจความ

ต้องการ การประกันสังคมสำหรับผู้ทำงานในเศรษฐกิจนอกระบบ ซึ่งเป็นการศึกษาจำนวนของผู้ทำงานนอกระบบ ข้อมูลพื้นฐาน ลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคม ความประสงค์เข้าสู่โครงการประกันสังคมและความต้องการประเภทประโยชน์ทดแทน เพื่อประโยชน์ในการออกแบบประเภทและกลุ่มประโยชน์ทดแทน มีกลุ่มเศรษฐกิจนอกระบบบางกลุ่มให้ความสนใจที่จะได้รับความคุ้มครองจากระบบประกันสังคม จึงทำให้เกิดการเรียกร้องอยู่บ้างแต่เรื่องการบริหารจัดการงานประกันสังคมไปสู่แรงงานนอกระบบเป็นเรื่องที่ต้องดำเนินการด้วยความรอบคอบ และจะต้องพิจารณาหลายเรื่องหลายประเด็น จึงจำเป็นต้องใช้เวลาในการศึกษาข้อมูล รวมทั้ง กำหนดแผนงานในรายละเอียดหลายขั้นตอน

ซึ่งในปีพ.ศ. 2549-2551 จะให้ผู้อยู่นอกระบบได้เข้าร่วมในโครงการประกันสังคมเป็นระบบสมัครใจ โดยคุ้มครองทุกกลุ่มอาชีพทุกพื้นที่ จากนั้นในปี พ.ศ. 2552-2554 จะเป็นการบังคับโดยกำหนดให้ทั้งผู้ที่สมัครขึ้นทะเบียนรับความคุ้มครองต้องเป็นแรงงานนอกระบบที่มีอายุระหว่าง 15-60 ปี

เมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม พ.ศ. 2549 ได้มีการขยายความคุ้มครองประกันสังคมสู่แรงงานนอกระบบใน 2 กลุ่มอาชีพอย่างเป็นทางการได้แก่อาชีพ หมอนวด และแท็กซี่ โดยผู้ประกันตนจะได้รับการคุ้มครอง 4 กรณีก่อน คือ เจ็บป่วยหรือประสบอันตรายจากการทำงาน คลอดบุตร ทูพพลภาพ เสียชีวิต โดยเก็บเงินสมทบจากผู้ประกันตนรายละ 1,200 บาทต่อคนต่อปี และรัฐบาลจะจ่ายเงินสมทบอีก 1,200 บาทต่อคนต่อปีและในอนาคตคาดการณ์ว่าจะเพิ่มอีก 2 กรณีคือ สงเคราะห์บุตร และชราภาพ (ศูนย์สารสนเทศ . สำนักงานประกันสังคม. 2549)

ในกรณีของแรงงานนอกระบบกลุ่มอื่น ๆ ขณะนี้ยังอยู่ในขั้นศึกษาข้อมูลและศึกษาถึงจำนวนเงินสมทบที่จะจัดเก็บในอัตราที่เหมาะสมซึ่งในระยะแรกจะให้ความคุ้มครองใน 3 กรณีก่อนได้แก่ ทูพพลภาพ ชราภาพ และเสียชีวิต แต่ในอนาคตจะคุ้มครองอีก 3 กรณี คือ เจ็บป่วย คลอดบุตร และสงเคราะห์บุตร

สรุปแล้วการขยายความคุ้มครองแก่แรงงานนอกระบบในขณะนี้ได้มีการเริ่มดำเนินการแล้วสำหรับกลุ่มหมอนวดและแท็กซี่ แต่การขยายการคุ้มครองประกันสังคมยังไม่ครอบคลุมทุกกลุ่มอาชีพซึ่งขณะนี้ยังอยู่ในขั้นดำเนินการศึกษาข้อมูลถึงความต้องการและความสามารถในการจ่ายเงินสมทบของแรงงานนอกระบบ

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

6.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในทฤษฎีความเต็มใจที่จะจ่าย

งานวิจัยในประเทศไทยที่ใช้ทฤษฎีความเต็มใจที่จะจ่ายและนำเทคนิคการประเมินค่าที่อาจเป็นไปได้ (Contingent Valuation Method : CVM) ดิเรก บัณฑิตวิวัฒน์ (2540) กล่าวถึงวิธีการประเมินค่าที่อาจเป็นไปได้ซึ่งใช้เทคนิคการสำรวจ (Survey Based Method) เพื่อสอบถามค่าความเต็มใจที่จะจ่ายโดยตรงจากบุคคลในสังคม เช่นเดียวกับงานการศึกษาของอภิชาติ เงินจิตร (2541) ศึกษาเรื่องความเต็มใจที่จะจ่ายค่าบริการบำบัดน้ำเสียของโครงการบำบัดน้ำเสียรวมกรณีโครงการบึงพระราม9 อันเนื่องมาจากพระราชดำริเป็นการศึกษาเพื่อหาความเต็มใจที่จะจ่าย (WTP) และหาแนวทางในการคิดค่าบริการบำบัดน้ำเสียที่เหมาะสม โดยวิธีการสำรวจใช้แบบสอบถามวิเคราะห์และประเมินมูลค่าความเต็มใจจ่าย ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความเต็มใจที่จะจ่ายค่าบริการบำบัดน้ำเสียเดือนละ 45.21 บาทนอกจากนั้นยังพบการศึกษาในเรื่องความเต็มใจที่จะจ่าย โดยเป็นการศึกษาถึงความเต็มใจที่จะจ่ายในการปรับปรุงคุณภาพน้ำบาดาลให้ดีขึ้น ด้วยการลดปริมาณสารปนเปื้อนในน้ำบาดาล

เรณู สุขารมณ์ (1998) ได้แบ่งการศึกษาออกเป็น 2 ส่วน คือวิธี CVM และวิธี AV (Averting Expenditure Method) ในการหาความเต็มใจที่จะจ่ายและค่าใช้จ่ายในการหลีกเลี่ยง โดยการส่งแบบสอบถามจำนวน 4,000 ชุดด้วยวิธีการสุ่มส่งไปทางไปรษณีย์ซึ่งแบบสอบถามได้รับกลับมา ร้อยละ 35 นำไปใช้ได้ 1,416 ชุด ในเรื่องความเต็มใจที่จะจ่ายในการบำบัดคุณภาพน้ำถูกประมาณค่าโดยใช้วิธี Censored Logistic Regression ผลการศึกษาพบว่าค่าเฉลี่ยของความเต็มใจที่จะจ่ายในการบำบัดสารปนเปื้อนประเภทไนเตรทมีค่าเท่ากับ 9.50 เหรียญสหรัฐต่อเดือนต่อครอบครัวและ 9.72 เหรียญสหรัฐต่อเดือนต่อครัวเรือน สำหรับการบำบัดสารปนเปื้อนทุกชนิดสำหรับตัวแปรที่มีอิทธิพลในการกำหนดค่าความเต็มใจที่จะจ่ายในการบำบัดสารปนเปื้อนประเภทไนเตรท ได้แก่ รายได้ อายุ ความเสี่ยงที่ต้องเผชิญ ชนิดของแหล่งน้ำและวิธีที่ใช้ในการหลีกเลี่ยงสารปนเปื้อน กลุ่มที่มีค่าความเต็มใจจ่ายสูงสุดได้แก่กลุ่มคนที่มีอายุน้อย มีรายได้สูง และเป็นผู้ที่ได้ รับความเสี่ยงเนื่องจากกรณีที่ไม่มียาน้ำเป็นของตนเอง และยังพบการศึกษาในเรื่องความเต็มใจจ่ายค่าน้ำชลประทานในเขตชลประทานแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่โดย วราภรณ์ ปัญญาดีและคณะ (2541) ซึ่งใช้วิธี CVM ด้วยการสมมุติเหตุการณ์ว่าถ้ารัฐบาลมีโครงการที่จะปรับปรุงการจัดสรรน้ำชลประทานให้เกษตรกรเพียงพอ ต่อความต้องการน้ำในการทำเกษตรฤดูแล้ง เกษตรกรจะสามารถจ่ายค่าน้ำได้สูงสุดไร่ละเท่าไร ผลการศึกษาพบว่าความเต็มใจที่จะจ่ายค่าน้ำชลประทานเฉลี่ยมีค่าเท่ากับ 61 บาท/ไร่/คน

ธนาภรณ์ กระสวยทอง (2543) ได้ใช้เทคนิคประเมินค่าแบบ CVM และใช้คำถามแบบ referendum ในรูปของ double bound ในการประเมินมูลค่าจากการมิได้ใช้ของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ศึกษากรณีเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้ง เพื่อประเมินมูลค่าจากการมิได้ใช้ของทรัพยากรธรรมชาติแบ่งเป็น 2 กรณีได้แก่ กรณีที่ 1 ประเมินมูลค่าจากการมิได้ใช้โดยการพิจารณาการคงอยู่/ หดไปของทรัพยากรธรรมชาติรวมทั้งทดสอบความแตกต่างของมูลค่าจากการมิได้ใช้ที่ได้ จากการศึกษากันทั้ง 2 กรณี ผลการศึกษาพบว่ามูลค่าจากการมิได้ใช้ จากการศึกษากันทั้ง 2 กรณี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 เนื่องจากขนาดตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษามีขนาดเล็กและเมื่อพิจารณาปัจจัยที่มีผลต่อความเต็มใจจ่ายในกรณีที่ 2 พบว่าขนาดพื้นที่และระดับความอุดมสมบูรณ์ถูกกำหนดโดยจำนวนช้างป่าของเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้งมีผลต่อความเต็มใจจ่ายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ซึ่งสะท้อนว่ามูลค่าจากการมิได้ใช้ของเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าแห่งนี้ขึ้นอยู่กับระดับความสมบูรณ์ในแต่ละหน่วยพื้นที่เช่นเดียวกับ

ธนิธ นาชัยเวียง (2544) ได้ประเมินมูลค่าทางเศรษฐศาสตร์ของความสูญเสียจากการจราจรคับคั่งในกรุงเทพมหานครใช้แบบสอบถามและเสนอราคาแบบปิดสองครั้งเพื่อวัดค่าความยินดีจ่าย โดยใช้การวิเคราะห์ถดถอย Censored Logistic Regression ใช้แบบจำลอง Life Regression Model จากข้อมูลของผู้เดินทางในกรุงเทพทั้งหมด 784 ตัวอย่างแบ่งเป็นผู้เดินทางด้วยรถยนต์ส่วนบุคคลจำนวน 363 ตัวอย่าง และผู้เดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะจำนวน 421 ตัวอย่าง มูลค่าความเต็มใจจ่าย (WTP) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 37.63 บาทต่อเที่ยวสำหรับการเดินทางด้วยรถยนต์ส่วนบุคคล และเท่ากับ 21.73 บาทต่อเที่ยวสำหรับการเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะ ปัจจัยที่กำหนดขนาดของค่าความเต็มใจจ่ายของผู้เดินทางด้วยรถยนต์ส่วนบุคคล คือ ระดับรายได้ และการมีผู้ร่วมเดินทางและปัจจัยที่กำหนดขนาดของค่าความยินดีจ่ายของผู้เดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะ คือ ระดับรายได้ โดยมีค่าประมาณการสูญเสียที่เกิดขึ้นจากปัญหาการจราจรคับคั่งในกรุงเทพมหานครรวมประมาณ 165,400 ล้านบาทต่อปี ผลที่ได้จากการศึกษาสามารถนำไปใช้ประโยชน์ด้านนโยบายโดยเฉพาะการใช้มาตรการทางด้านราคากับผู้เดินทาง เพื่อควบคุมหรือปรับเปลี่ยนความต้องการในการเดินทางของผู้เดินทาง อย่างไรก็ตามการนำค่าเหล่านี้ไปใช้ต้องตระหนักว่าเป็นมูลค่าความยินดีจ่ายเพื่อขจัดปัญหาการจราจรคับคั่งให้หมดไปอย่างสมบูรณ์กล่าวคือเป็นสภาพในอุดมคติ โดยมีสภาพการจราจรที่คล่องตัว โครงข่ายถนนที่ได้มาตรฐาน ระบบการควบคุมการจราจรที่มีประสิทธิภาพ สภาพแวดล้อมอยู่ในเกณฑ์ดี รวมทั้งการให้บริการของระบบขนส่งสาธารณะที่มีประสิทธิภาพ สะดวกสบาย และเพียงพอกับความต้องการในการเดินทางของประชาชน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในเรื่องความเต็มใจที่จะจ่ายทั้งหมดจะเป็นการศึกษาที่ผลสรุปออกมาจะวัดได้เป็นตัวเงินสำหรับความต้องการทางด้านอุปสงค์ของบุคคลที่ต้องการจะให้สิ่งนั้นเกิดขึ้นจริง ๆ

6.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับประกันสังคมแรงงานนอกระบบ

วิชัย โสสุวรรณจินดา (2547) ประกันสังคมในความหมายกว้าง ๆ หมายถึงโครงการที่รัฐได้จัดขึ้น เพื่อมุ่งสร้างความมั่นคงและหลักประกันให้กับประชาชนโดยมีการเก็บเงินส่วนหนึ่งจากรายได้ของประชาชนโดยนายจ้างและรัฐบาลออกเงินสมทบด้วย ซึ่งลักษณะของกองทุนจะเป็นการออมทรัพย์ กองทุนจะมีการบริหารในรูปที่ทั้ง 3 ฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วม ประเภทของการประกัน จะรวมไปถึง การคลอดบุตร การสงเคราะห์บุตร ความพิการทุพพลภาพ การชราภาพ การฌาปนกิจ การประกันสุขภาพและการจ้างงานได้ตามความเหมาะสมของแต่ละประเทศ แรงงานนอกระบบส่วนใหญ่ มีความต้องการที่จะทำประกันสังคม จากการศึกษาของเสกสรรค์ สังขวิสุทธิ เรื่อง ความต้องการแรงงานนอกระบบต่อการเข้าสู่การประกันสังคมศึกษาเฉพาะกรณีกลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ 1 ตำบล 1 ผลิตภัณฑ์ จังหวัดอุทัยธานี พบว่ากลุ่มตัวอย่างเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย มีอายุระหว่าง 35-44 ปี การศึกษาระดับประถมศึกษา มีสถานภาพสมรส รายได้ต่อเดือนระหว่าง 3,001-6,000 บาท มีสวัสดิการ 30 บาทรักษาทุกโรค ความรู้ในเรื่องประกันสังคมเกี่ยวกับเงื่อนไขสิทธิประโยชน์ทดแทนพบว่ามีความรู้อยู่ในระดับต่ำ แต่มีความรู้เกี่ยวกับเงื่อนไขการใช้สิทธิกรณีชราภาพว่าขอรับสิทธิได้เมื่ออายุครบ 55 ปีบริบูรณ์ กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการที่จะได้รับสิทธิประโยชน์ทดแทนมากที่สุด และกลุ่มตัวอย่างสามารถจ่ายเงินสมทบเข้ากองทุนได้โดยไม่มีนายจ้างและรัฐบาลร่วมจ่ายด้วยปัญหาและอุปสรรคในด้านการจ่ายเงินสมทบคือไม่ได้รับความสะดวกในการจ่ายเงินสมทบเข้ากองทุนประกันสังคมทุกเดือน การขยายความคุ้มครองประกันสังคมไปสู่แรงงานนอกระบบเป็นการสร้างหลักประกันความมั่นคงในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของแรงงานนอกระบบและในเรื่องระบบการคุ้มครองทางสังคมที่ใช้อยู่ในปัจจุบันสำหรับภาคนอกระบบ

ภาวดี ทองอุไทย (2547) กล่าวว่าการศึกษาคุ้มครองทางสังคมจากกฎหมายประกันสังคมรัฐได้มีความพยายามที่จะขยายความคุ้มครองให้แก่ผู้ที่อยู่ในเศรษฐกิจนอกระบบเป็นระยะ ๆ รวมถึงผู้ประกอบการรายย่อยด้วย แต่สิทธิประโยชน์ที่แรงงานนอกระบบได้รับมีเพียงการคลอดบุตร ทุพพลภาพ และตายเท่านั้น ไม่รวมถึงการเจ็บป่วยทั่วไป แม้จะมีโครงการ 30 บาทก็ยังไม่สิทธิพลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการประกันสังคมของผู้ที่อยู่ในเศรษฐกิจนอกระบบ อีกเหตุผลหนึ่งคือเงินสมทบที่คำนวณขึ้นเพื่อจัดส่งเข้ากองทุนนั้น แรงงานนอกระบบเห็นว่าสูงเกินไปเมื่อเทียบกับการใช้วิธีคำนวณโดยคิดอัตราเงินสมทบร้อยละ 3 โดยใช้ฐานค่าจ้างขั้นต่ำในขณะที่ผลประโยชน์

ทดแทน กรณีทุพพลภาพหรือตายกลับใช้ฐานค่าจ้างขั้นต่ำเป็นตัวคำนวณ ในการศึกษาเรื่องความต้องการความคุ้มครองในระบบประกันสังคมของลูกจ้างตามฤดูกาลในอุตสาหกรรมการเกษตร ศึกษาเฉพาะกรณีโรงงานน้ำตาลในเขตจังหวัดกาญจนบุรี

วิไล หิรัญรัตนาคิน (2535) จากการศึกษากลุ่มตัวอย่าง 234 คน ผลการศึกษาพบว่า ลูกจ้างส่วนใหญ่ร้อยละ 82.5 ต้องการความคุ้มครองประกันสังคมและต้องการคุ้มครองทั้ง 7 ประเภท คือ กรณีประสบอันตรายหรือเจ็บป่วย กรณีทุพพลภาพ กรณีตาย กรณีสงเคราะห์บุตร กรณีชราภาพ กรณีว่างงาน และกรณีคลอดบุตร ส่วนความเห็นเกี่ยวกับการกำหนดอัตราเงินสมทบ ร้อยละ 91.4 เห็นด้วยกับการเก็บเงินสมทบตามรายได้และการจ่ายเงินสมทบร่วมกันทั้ง 3 ฝ่าย ได้แก่ รัฐบาล นายจ้าง และลูกจ้าง ในอัตราที่เท่ากัน และร้อยละ 36.7 ไม่เห็นด้วยกับการให้ลูกจ้างตามฤดูกาลออกเงินสมทบ 2 ส่วน เนื่องจากลูกจ้างตามฤดูกาลมีรายได้ไม่แน่นอนทำให้ไม่สามารถส่งเงินสมทบได้อย่างต่อเนื่องเพราะไม่มีงานทำตลอดทั้งปี และยังพบงานศึกษาของ เตือนใจ เมธินาพิทักษ์ (2548) ศึกษาเรื่องการขยายความคุ้มครองการประกันสังคมไปสู่แรงงานนอกระบบศึกษาเฉพาะกลุ่มผู้ขับรถแท็กซี่ในกรุงเทพมหานคร พบว่าในการเข้าสู่ระบบประกันสังคมร้อยละ 90.5 มีความพร้อมในการจ่ายเงินสมทบเมื่อเข้าสู่ประกันสังคม และมีความต้องการเข้าสู่ระบบประกันสังคมในระดับสูง

การวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับประกันสังคมแรงงานนอกระบบส่วนใหญ่จะศึกษาถึงความรู้ในเรื่องประกันสังคมความพร้อม ความต้องการที่จะเข้าสู่ประกันสังคมสำหรับแรงงานนอกระบบซึ่งแรงงานนอกระบบส่วนใหญ่จะมีความรู้ในเรื่องประกันสังคมบ้าง มีความต้องการที่จะเข้าสู่ระบบประกันสังคม และสามารถที่จะจ่ายเงินสมทบเข้าสู่กองทุนประกันสังคมได้อย่างต่อเนื่อง โดยที่รัฐบาลจะต้องร่วมจ่ายด้วยส่วนหนึ่ง

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาแนวทางการจ่ายเงินประกันสังคมของแรงงานนอกระบบกลุ่มหาบเร่แผงลอย ข้อมูลส่วนใหญ่เป็นข้อมูลแบบปฐมภูมิ (Primary Data) ด้วยการใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรกลุ่มเป้าหมาย ในงานวิจัยครั้งนี้กำหนดแนวทางดำเนินการศึกษา การรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แรงงานนอกระบบกลุ่มหาบเร่แผงลอยใน กรุงเทพมหานครจำนวน 50 เขต มีทั้งหมด 20,457 คน

ตาราง1 จำนวนหาบเร่แผงลอยกระจายตัวอยู่ตามเขตต่าง ๆ ดังนี้

ลำดับที่	เขต	จำนวนผู้ค้าหาบเร่แผงลอย	ร้อยละ
1	คลองเตย	609	2.97
2	คลองสาน	409	1.99
3	คลองสามวา	-	-
4	คันนายาว	64	0.31
5	จตุจักร	430	1.98
6	จอมทอง	652	3.19
7	ดอนเมือง	526	2.57
8	ดินแดง	695	3.39
9	ดุสิต	1,029	5.03
10	ตลิ่งชัน	764	3.73
11	ทวีวัฒนา	348	1.7
12	ทุ่งครุ	66	0.32
13	ธนบุรี	763	3.73
14	บางเขน	123	0.6
15	บางแค	495	2.42
16	บางกอกใหญ่	34	0.16

ตาราง 1 (ต่อ)

ลำดับที่	เขต	จำนวนผู้ค้าหาบเร่แผงลอย	ร้อยละ
17	บางกอกน้อย	195	0.95
18	บางกะปิ	230	1.12
19	บางขุนเทียน	110	0.53
20	บางคอแหลม	585	2.86
21	บางซื่อ	203	0.99
22	บางนา	359	1.75
23	บางบอน	165	0.8
24	บางพลัด	263	1.28
25	บางรัก	376	1.83
26	บึงกุ่ม	137	0.66
27	ประทุมวัน	769	3.76
28	ประเวศ	170	0.83
29	ป้อมปราบศัตรูพ่าย	1,694	8.28
30	พญาไท	802	3.92
31	พระโขนง	114	0.55
32	พระนคร	1,885	9.21
33	ภาษีเจริญ	48	0.23
34	มีนบุรี	61	0.29
35	ยานนาวา	197	0.96
36	ราชเทวี	382	1.86
37	ราชบุรีบูรณะ	1,411	6.89
38	ลาดกระบัง	50	0.24
39	ลาดพร้าว	93	0.445
40	วังทองหลาง	173	0.84
41	วัฒนา	927	4.53
42	สวนหลวง	190	0.92
43	สะพานสูง	-	-
44	สัมพันธวงศ์	1,049	5.12
45	สาทร	406	1.98

ตาราง 1 (ต่อ)

ลำดับที่	เขต	จำนวนผู้ค้าหาบเร่แผงลอย	ร้อยละ
46	สายไหม	25	0.12
47	หนองแขม	74	0.36
48	หนองจอก	27	0.13
49	หลักสี่	95	0.46
50	ห้วยขวาง	185	0.91
รวม		20,457	100

ที่มา : กองตรวจการเทศกิจสำนักเทศกิจ กรุงเทพมหานคร.2547

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจะใช้วิธีการ คำนวณขนาดตัวอย่างโดยใช้สูตรการคิด
คำนวณตามแบบของ Yamane (Taro yamane. 1973) ดังนี้

$$n = \frac{N}{1+N(e)^2}$$

โดย

n = จำนวนหรือขนาดตัวอย่าง

N = จำนวนแรงงานนอกระบบกลุ่มหาบเร่แผงลอยในกรุงเทพมหานคร มี
ทั้งหมด 20,457 คน

e = ความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่าง กำหนดให้เท่ากับ 0.05

$$n = \frac{20,457}{1+20,457(0.05)^2} = 392 \text{ ชุด}$$

ดังนั้นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 400 ชุดเตรียมสำรองไว้อีก 12 ชุดในกรณีแบบสอบถามไม่สมบูรณ์รวมทั้งสิ้นเป็น 412 ชุด ซึ่งในการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างจะใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบบังเอิญ (Accidental sampling) (ภัทรา นิคมมานนท์ .2544 : 74) โดยเลือกตัวอย่างเท่าที่ทำได้ตามที่มีอยู่หรือตามที่ได้รับความร่วมมือ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการศึกษาข้อมูลเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ นำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามโดยแบบสอบถามประกอบด้วย 3 ส่วนดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป ของกลุ่มตัวอย่างได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ เป็นต้น

ตอนที่ 2 แบบสอบถามข้อมูลเรื่องประกันสังคม รูปแบบและลักษณะการจัดเก็บเงิน อัตราสมทบ

ตอนที่ 3 แบบสอบถาม ความเต็มใจที่จะจ่ายใช้เทคนิคการสัมภาษณ์แบบ Double Bound Close –Ended มาใช้ในการตั้งคำถาม

3. การทดสอบความเที่ยงตรงและหาความเชื่อมั่นเครื่องมือ

การตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญทางด้านประกันสังคมตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา

หลังจากออกแบบสอบถามแล้ว ได้นำมาทดลองใช้และทำการสำรวจเบื้องต้น (Pretest Survey) เพื่อให้แน่ใจว่าคำถามต่าง ๆ ที่ใช้มีความชัดเจน เหมาะสมจำนวน 104 ชุด โดยผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจาก เขตในกรุงเทพมหานครจำนวน 4 เขต ได้แก่ เขตดุสิต เขต ราชวัตร นูรณะ เขต สัมพันธวงศ์ เขต ป้อมปราบศัตรูพ่าย

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยจะแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ชุดประกอบด้วย

ชุดที่1 เป็นชุดที่ผู้วิจัยจะถามถึงจำนวนเงินที่แรงงานนอกระบบกลุ่มหาบเร่แผงลอยเต็มใจที่จะจ่ายเมื่อได้รับสิทธิประโยชน์ 6 กรณี โดยใช้แบบสอบถามปลายเปิดจำนวน 200 ตัวอย่างเพื่อให้ได้ค่าฐานนิยม (Mode) จำนวน 4 ค่าซึ่งจะนำมาตั้งเป็นBidแรกของคำถามปลายปิดที่มีความคลาดเคลื่อนน้อยที่สุด

ชุดที่ 2 เป็นชุดที่ใช้ในการทดสอบแบบสอบถาม (Pretest survey) เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาแก้ไขปรับปรุงจุดบกพร่องที่อาจเกิดขึ้นในการออกแบบสอบถาม ซึ่งในการทดสอบแบบสอบถามจะใช้แบบสอบถามจำนวน 104 ชุด

ชุดที่ 3 แบบสอบถามชุดที่ 3 ใช้ในการเก็บข้อมูล(จริง) มาทำการวิเคราะห์นั้น ใช้ข้อมูลจากผลการทดสอบแบบสอบถามชุดที่ 2 มาปรับปรุงและนำค่าฐานนิยม (Mode) ที่ได้จำนวน 4 ค่า มาใช้ในแบบสอบถามปลายปิด 2 ขั้นอีกครั้งเพื่อหาค่า WTP สูงสุดโดยผู้วิจัยจะเดินทางไปสัมภาษณ์กลุ่มผู้ประกอบการอาชีพหาบเร่แผงลอย โดยใช้แบบสอบถาม จำนวน 400 ชุด และสำรวจในกรณีแบบสอบถามไม่สมบูรณ์อีก 12 ชุด โดยที่ผู้วิจัยจะสอบถาม ทุกกลุ่มอายุ เพศ รายได้ และหาบเร่แผงลอยทุกแบบ

5. การจัดการทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 การวิเคราะห์ข้อมูล

- ในส่วนของข้อมูลทั่วไป ข้อมูลประกันสังคมเรื่องรูปแบบ ลักษณะการจัดเก็บอัตราเงินสมทบ จะเป็นการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Research) โดยใช้ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามจำนวน 400 ชุดและใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS ช่วยในการคำนวณและวิเคราะห์ข้อมูล

- ในเรื่องความเต็มใจที่จะจ่ายผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์เป็นคำถามปลายปิด 2 ขั้นเพื่อหาค่าความเต็มใจที่จะจ่ายสูงสุด ผู้วิจัยจะนำตัวเลขที่ได้ ต่ำสุดและสูงสุดของแรงงานนอกระบบกลุ่มหาบเร่แผงลอยวิธี MLE (ประมาณค่าความน่าจะเป็นสูงสุด) เพื่อเลือกวิธีที่เหมาะสม แล้วนำมาหาค่าเฉลี่ยของ WTP ใส่ใน computer โปรแกรม LIFEREG ของ SAS

LIFEREG ทำการคำนวณหาค่าตัวแปรต่าง ๆ (Parameters) ด้วยวิธี Maximum Likelihood โดยใช้วิธีการหาค่าด้วย Newton-Raphson Algorithm ผลการคำนวณจะให้ค่าพารามิเตอร์ β และ σ โดยจะใช้ค่าทั้ง 2 ไปคำนวณหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่ามัธยฐาน (Median) ของค่าความเต็มใจจ่ายได้ในที่สุด โดยชุดคำสั่งของ LIFEREG ในโปรแกรมคอมพิวเตอร์ มีรูปแบบเป็นดังสมการ (9)

$$\text{LOG}(\text{LOWER}_i, \text{UPPER}_i) = \text{/Distribution Function};$$

$$\text{LOG}(\text{LOWER}_i, \text{UPPER}_i) = f(x_i) / \text{Distribution Function}; \quad (9)$$

โดยที่ LOWER_i คือ ค่าขอบเขตล่างของความยินดีจ่ายของตัวอย่างที่ i

UPPER_i คือ ค่าขอบเขตล่างของความยินดีจ่ายของตัวอย่างที่ i

$f(x_i)$ คือ รูปแบบฟังก์ชันของตัวแปร Characteristic ของตัวแปรที่ i

x_i คือ เวกเตอร์ของตัวแปร Characteristic ของตัวอย่างที่ i

เมื่อตั้งฟังก์ชันของความยินดีจ่าย (WTP) ได้แล้วสามารถประมาณค่าด้วยวิธี

Maximum Likelihood Estimation (MLE) Cameron(1998) แนะนำลักษณะของการแจกแจง

ความน่าจะเป็นของค่าความเต็มใจ 3 แบบคือ lognormal weibull และ loglogistic distribution

(ดังแสดงไว้ในสมการที่ (10) ซึ่งเป็น semi-log ทั้ง 6 สมการย่อย)โดยเลือกฟังก์ชันการกระจาย

สะสมที่ให้ค่าสถิติ log-likelihood ที่มีค่ามากที่สุด

$$\text{MODEL}(\text{LOWER}, \text{UPPER}) = \text{/d= lognormal};$$

$$\text{MODEL}(\text{LOWER}, \text{UPPER}) = X / \text{d= lognormal};$$

$$\text{MODEL}(\text{LOWER}, \text{UPPER}) = \text{/d= weibull};$$

$$\text{MODEL}(\text{LOWER}, \text{UPPER}) = X / \text{d= weibull};$$

$$\text{MODEL}(\text{LOWER}, \text{UPPER}) = \text{/d= loglogistic};$$

$$\text{MODEL}(\text{LOWER}, \text{UPPER}) = X / \text{d= loglogistic}; \quad (10)$$

โดย X จะเป็นMaxtrix ของตัวแปร characteristic ซึ่งใช้ทดสอบสมมติฐานว่าตัวแปรใดบ้างที่จะมีส่วนกำหนดขนาดของค่าความเต็มใจจ่าย

ถ้าพบว่าค่า WTP จากการสำรวจมีรูปแบบการแจกแจงเป็น lognormal ให้นำค่า

β และ σ ที่ได้จาก MLE มาแทนลงในสูตรการหาค่าเฉลี่ยของค่าความเต็มใจจ่ายแบบ lognormal และค่ามัธยฐานของค่าความเต็มใจจ่ายแบบ lognormal ด้วยสมการดังต่อไปนี้

$$\text{Mean of WTP} = e^{\beta + 0.5\sigma^2} \quad (11)$$

$$\text{Median of WTP} = e^{\beta} \quad (12)$$

หากพบว่าค่า WTP มีรูปแบบการแจกแจงแบบ weibull ให้ใช้สูตร (12) และ(13) ทำการคำนวณค่าเฉลี่ย และค่ามัธยฐานของค่าความเต็มใจจ่าย

$$\text{Mean of WTP} = e^{\beta} \tau (1 + \sigma) \quad (13)$$

$$\text{Median of WTP} = e^{\beta} (\ln 2)^{\alpha} \quad (14)$$

สมการที่ (12) และสมการ(13) จะแสดงมูลค่าที่ผู้ตอบเปิดเผยออกมา

จะเห็นได้ว่า ในการหาค่าความเต็มใจจ่ายของผู้ตอบสัมภาษณ์สามารถหาได้จากสมการข้างต้นโดยเลือกรูปแบบการกระจายสะสมซึ่งมีอยู่ 3 รูปแบบคือ lognormal weibull และ loglogistic โดยจะเลือกฟังก์ชันการกระจายสะสมที่ให้ค่า log-likelihood มากที่สุดเพื่อมาใช้หาค่าเฉลี่ยความเต็มใจจ่ายออกมา

5.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษา ผู้วิจัยได้ใช้ค่าสถิติพรรณนาที่ใช้ในการวิเคราะห์เป็นการอธิบายข้อมูลประกอบตาราง ค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์มีดังนี้

1. การแจกแจงความถี่และหาร้อยละ (Percentage)

$$\text{ค่าร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนคำตอบ} \times 100}{\text{จำนวนผู้ตอบรวมทั้งหมด}}$$

2. การหาค่าเฉลี่ย (Mean)

$$\text{Mean of WTP} = e^{\beta + 0.5\sigma^2}$$

3. การหาค่ามัธยฐาน (Median)

$$\text{Median of WTP} = e^{\beta}$$

4. ค่า Pseudo R²

$$\text{Pseudo R}^2 = 1 - (\text{LnL} / \text{LnL}_0)$$

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาถึงแนวทางการจ่ายเงินประกันสังคมสำหรับแรงงานนอกระบบประกันสังคมกลุ่มหาบเร่แผงลอยในกรุงเทพมหานคร โดยผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างในเขตกรุงเทพมหานครจำนวน 4 เขตได้แก่ เขตดุสิตจำนวน 100 ตัวอย่าง เขต ราชบุรีบูรณะจำนวน 100 ตัวอย่าง เขต สัมพันธวงศ์จำนวน 100 ตัวอย่าง เขต ป้อมปราบศัตรูพ่ายจำนวน 100 ตัวอย่าง ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป ของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ สถานภาพ สมรส อายุ ระดับการศึกษา รายได้

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเรื่องประกันสังคม รูปแบบและลักษณะการจัดเก็บเงินอัตราสมทบ และจำนวนเงินที่เต็มใจจ่ายเมื่อได้รับสิทธิประโยชน์ 3 กรณี 4 กรณี 5 กรณี

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความเต็มใจที่จะจ่ายในแบบสอบถามปลายเปิดครั้งแรก เพื่อหาคำมัธยฐานและนำคำมัธยฐานที่ได้มาใช้เป็นค่าเงิน bid แรกในแบบสอบถามปลายปิดและวิเคราะห์แบบสอบถามซึ่งใช้เทคนิคการสัมภาษณ์แบบ Double Bound Close –Ended และใช้โปรแกรม คอมพิวเตอร์ ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาคำมัธยฐาน ค่าเฉลี่ย จากสถานการณ์ที่สมมติขึ้นตามทฤษฎีและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเต็มใจที่จะจ่าย

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป ของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ สถานภาพสมรส อายุ ระดับการศึกษา รายได้

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ สถานภาพสมรส อายุ ระดับการศึกษา รายได้ ดังมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

จากผลการสำรวจ พบว่า แรงงานนอกระบบกลุ่มหาบเร่แผงลอยเป็นหญิงคิดเป็นร้อยละ 68 เป็นเพศชายร้อยละ 32 อายุส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 31-35 ปี คิดเป็นร้อยละ 22.5 ระดับการศึกษาของกลุ่มหาบเร่แผงลอยส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาชั้น มัธยมศึกษาตอนปลาย (ปวช.) และอนุปริญญา มีจำนวนเท่ากันคิดเป็นร้อยละ 29 รองลงมาคือมัธยมศึกษาคิดเป็นร้อยละ 22.0 ซึ่งมีสถานภาพสมรสแล้วคิดเป็น 58.5 รองลงมาคือโสดคิดเป็นร้อยละ 32.5 และรายได้สุทธิส่วนใหญ่สำหรับกลุ่มหาบเร่แผงลอยจะอยู่ระหว่าง 9,001-12,000 บาท/เดือน คิดเป็นร้อยละ 32 รองลงมาคือ 12,001-15,000 บาทตามลำดับ รายละเอียดดังตาราง 2

ตาราง 2 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มหาบเร่แผงลอยในกรุงเทพมหานคร

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างหาบเร่แผงลอย	N = 400
ในกรุงเทพมหานคร	หน่วย: ร้อยละ
1. เพศ	
หญิง	68
ชาย	32
2. อายุ	
15-20	3.3
21-25	13.0
26-30	12.5
31-35	22.5
36-40	14.5
41-45	15.0
46-50	8.0
51-55	9.8
56-60	1.5

ตาราง 2 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างหาบเร่แผงลอย	N = 400
ในกรุงเทพมหานคร	หน่วย: ร้อยละ
3. ระดับการศึกษา	
ประถมศึกษา	6.8
มัธยมศึกษา	22.0
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	29.0
อนุปริญญา/ปวส.	29.0
ปริญญาตรี	13.3
4. สถานภาพของผู้ให้ข้อมูล	
โสด	32.5
สมรส	58.5
ม้าย หย่าร้าง	8.0
อื่นๆ (แยกกันอยู่)	1.0
5. รายได้สุทธิของผู้ให้ข้อมูล	
ต่ำกว่า 3,000	7.0
3,001-6,000	8.5
6,001-9,000	15.2
9,001-12,000	32.0
12,001-15,000	18.0
15,001-18,000	11.0
18,001-21,000	7.0
มากกว่า 21,000	1.3

ตอนที่ 2 เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเรื่องประกันสังคม รูปแบบและลักษณะการจัดเก็บเงินอัตรา

สมทบ และจำนวนเงินที่เต็มใจจ่ายเมื่อได้รับสิทธิประโยชน์ 3 กรณี 4 กรณี 5 กรณี

จากผลการศึกษา พบว่า ในเรื่องของการรับรู้ข่าวสารเรื่องประกันสังคมสำหรับแรงงานนอกระบบส่วนใหญ่กลุ่มหาบเร่แผงลอยจะได้รับรู้ข่าวสารจากการได้ยินคำบอกเล่าจากผู้อื่น คิดเป็นร้อยละ 41.3 รองลงมารับรู้ข่าวสารจากโทรทัศน์ 33.0 และหากถามถึงสวัสดิการหรือการได้รับความช่วยเหลือที่แรงงานนอกระบบกลุ่มหาบเร่แผงลอยได้รับเมื่อเจ็บป่วยส่วนใหญ่มีสิทธิในการรักษาจากบัตร 30 บาทคนไทยห่างไกลโรคคิดเป็นร้อยละ 51.5 รองลงมาคิดว่าจะได้รับความช่วยเหลือจากคนในครอบครัวหรือญาติพี่น้องคิดเป็น 28.8 สวัสดิการหรือการได้รับความช่วยเหลือที่แรงงานนอกระบบกลุ่มหาบเร่แผงลอยได้รับถ้าเกิดเหตุการณ์ทุพพลภาพขึ้นส่วนใหญ่ไม่ได้รับความคุ้มครองจากแหล่งใด คิดเป็นร้อยละ 51.5 รองลงมาคิดว่าจะได้รับความช่วยเหลือจากคนในครอบครัวหรือญาติพี่น้องคิดเป็นร้อยละ 32.3 สวัสดิการหรือการได้รับความช่วยเหลือที่แรงงานนอกระบบกลุ่มหาบเร่แผงลอยได้รับเมื่อคลอดบุตรหรือต้องเกิดเหตุการณ์คลอดบุตรส่วนใหญ่ไม่ได้รับความคุ้มครองจากที่ใดเป็น คิดเป็นร้อยละ 32.3 รองลงมาคิดว่าจะได้รับความช่วยเหลือจากคนในครอบครัวหรือญาติพี่น้องคิดเป็นร้อยละ 30.8 สวัสดิการหรือการได้รับความช่วยเหลือที่แรงงานนอกระบบกลุ่มหาบเร่แผงลอยได้รับเมื่อเสียชีวิตหรือต้องเกิดเหตุการณ์เสียชีวิตส่วนใหญ่ไม่ได้รับความคุ้มครองจากที่ใดเป็น คิดเป็นร้อยละ 49.8 รองลงมาคิดว่าจะได้รับความช่วยเหลือจากคนในครอบครัวหรือญาติพี่น้องคิดเป็นร้อยละ 28.8 สวัสดิการหรือการได้รับความช่วยเหลือที่แรงงานนอกระบบกลุ่มหาบเร่แผงลอยได้รับเมื่อชราภาพส่วนใหญ่ไม่ได้รับความคุ้มครองจากแหล่งใดเป็น คิดเป็นร้อยละ 54.3 รองลงมาได้รับความคุ้มครองจากบริษัทประกันชีวิตคิดเป็นร้อยละ 13.3

เมื่อต้องมีการจัดเก็บเงินสมทบสองส่วนโดยส่วนหนึ่งเก็บจากผู้ให้ข้อมูลและอีกหนึ่งส่วนรัฐบาลจะช่วยออกเพื่อเป็นเงินสมทบเข้าสู่กองทุนให้กองทุนมีจำนวนเงินที่เพิ่มขึ้นเพื่อเกิดความมั่นคงผู้ให้ข้อมูลเต็มใจจ่ายเกือบทั้งหมดคิดเป็นร้อยละ 91.8 และไม่เต็มใจจ่ายคิดเป็นร้อยละ 8.3 เหตุผลที่ไม่เต็มใจจ่ายเพราะไม่สนใจที่จะทำประกันสังคม ก่อนมีการทำประกันสังคมสำหรับแรงงานนอกระบบแรงงานนอกระบบกลุ่มหาบเร่แผงลอยต้องมีการตรวจสอบสุขภาพก่อนผู้ให้ข้อมูลเกือบทั้งหมดเต็มใจตรวจสอบสุขภาพก่อนเป็น คิดเป็นร้อยละ 92 และไม่เต็มใจตรวจ คิดเป็นร้อยละ 8 และเหตุผลที่ผู้ให้ข้อมูลไม่เต็มใจตรวจสอบสุขภาพก่อนทำประกันสังคมเพราะไม่มีเวลาไปตรวจเนื่องจากลักษณะการทำงานไม่แน่นอน

หากรูปแบบชุดสิทธิประโยชน์ที่ทางสำนักงานประกันสังคมจะขยายความคุ้มครองประกันสังคมมาสู่แรงงานนอกระบบโดยรูปแบบสิทธิประโยชน์ที่ทางสำนักงานประกันสังคมกำลังเริ่มจัดทำมีดังต่อไปนี้ รูปแบบที่ 1 สิทธิประโยชน์ 3 กรณี ได้แก่ ชราภาพ ทุพพลภาพ และเสียชีวิต (ใช้ร่วมกับบัตร 30 บาท) รูปแบบที่ 2 สิทธิประโยชน์ 4 กรณี ได้แก่ เจ็บป่วย คลอดบุตร ทุพพลภาพ

และเสียชีวิต รูปแบบที่ 3 สิทธิประโยชน์ 5 กรณี ได้แก่ เจ็บป่วย คลอดบุตร ทูพพลภาพ ชราภาพ และเสียชีวิต ซึ่ง รูปแบบชุดสิทธิประโยชน์ที่แรงงานนอกระบบกลุ่มหาบเร่แผงลอยต้องการมากที่สุดได้แก่รูปแบบที่ 3 สิทธิประโยชน์ที่ได้รับมี 5 กรณี ได้แก่ เจ็บป่วย คลอดบุตร ทูพพลภาพ ชราภาพ และเสียชีวิต คิดเป็นร้อยละ 65.5 เหตุผลที่เลือกชุดสิทธิประโยชน์นี้มากที่สุดได้แก่ต้องการใช้บริการทางการแพทย์ของโครงการประกันสังคม มีการออมเงินไว้ใช้ยามชรา และมีหลักประกันความเสี่ยงของรายได้ไว้ใช้ยามเจ็บป่วย ทูพพลภาพ และการมีบุตร ตลอดจนมีเงินเป็นค่าทำศพเมื่อเสียชีวิต หากทางประกันสังคมให้สิทธิประโยชน์เพียง 3 กรณี ได้แก่ ชราภาพ ทูพพลภาพ และเสียชีวิต กลุ่มหาบเร่แผงลอยส่วนใหญ่เต็มใจจ่ายเพียง 101-150 บาท/เดือน คิดเป็นร้อยละ 33.5 รองลงมาเต็มใจจ่ายต่ำกว่า 100 บาท/เดือนคิดเป็นร้อยละ 23.0 หากทางสำนักงานประกันสังคมให้สิทธิประโยชน์เพียง 4 กรณี ได้แก่ เจ็บป่วย คลอดบุตร ทูพพลภาพ เสียชีวิต กลุ่มหาบเร่แผงลอยส่วนใหญ่เต็มใจจ่ายเพียง 151-200 บาท/เดือน คิดเป็นร้อยละ 30 รองลงมาเต็มใจจ่าย 101-150 บาท/เดือน คิดเป็นร้อยละ 25 หากทางสำนักงานประกันสังคมให้สิทธิประโยชน์ 5 กรณี ได้แก่ เจ็บป่วย คลอดบุตร ทูพพลภาพ ชราภาพ เสียชีวิต กลุ่มหาบเร่แผงลอยส่วนใหญ่เต็มใจจ่าย 201-250 บาท/เดือน คิดเป็นร้อยละ 24.8 รองลงมาเต็มใจจ่าย 151-200 บาท/เดือน คิดเป็นร้อยละ 25

ในเรื่องรูปแบบการซื้อชุดสิทธิประโยชน์ที่กลุ่มหาบเร่แผงลอยต้องการมากที่สุดได้แก่แบบประกันสังคม ปัจจุบัน คือ ต้องจ่ายเงินสมทบรายเดือนด้วยตนเอง ณ สถานที่ที่สำนักงานประกันสังคมกำหนด และได้รับสิทธิประโยชน์ตามที่สำนักงานประกันสังคมกำหนด ผู้ที่เลือกชุดสิทธิประโยชน์นี้คิดเป็นร้อยละ 43.8 รองลงมาคือแบบกรมธรรม์ประกันชีวิตคิดเป็นร้อยละ 38.0 สถานที่ที่สำหรับกลุ่มหาบเร่แผงลอยที่สะดวกมากที่สุดในการจ่ายเงินสมทบได้แก่ ร้านสะดวกซื้อผู้เลือกมีทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 50 รองลงมาคือธนาคารคิดเป็นร้อยละ 41.0 และระยะเวลาที่ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่สะดวกในการจ่ายเงินสมทบเป็นรายปีมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 36 รองลงมาเป็นรายเดือนคิดเป็นร้อยละ 31.8 ตามลำดับรายละเอียดดังตาราง 3

ตาราง 3 ข้อมูลเกี่ยวกับประกันสังคม รูปแบบและ ลักษณะการจัดเก็บเงินสมทบที่แรงงานนอกระบบต้องการ

ข้อมูลเกี่ยวกับประกันสังคม รูปแบบและ	N = 400
ลักษณะการจัดเก็บเงินสมทบที่แรงงานนอกระบบต้องการ	หน่วย: ร้อยละ
1. การรับรู้ข่าวสารเรื่องการขยายประกันสังคม	
ได้ยินจากผู้อื่น	41.3
โทรทัศน์	33.0
วิทยุ	3.5
สื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ	9.5
อื่น ๆ (แบบสอบถาม)	12.8
2. สถิติการหรือการได้รับความช่วยเหลือ	
ที่กลุ่มตัวอย่างได้รับเมื่อเจ็บป่วย	
30 บาทคนไทยห่างไกลโรค	51.5
บริษัทประกันชีวิต	9.0
คนในครอบครัวหรือญาติพี่น้อง	28.8
ไม่ได้รับความคุ้มครองใด ๆ	10.8
3. สถิติการหรือการได้รับความช่วยเหลือที่	
กลุ่มตัวอย่างได้รับถ้าเกิดกรณีทุพพลภาพ	
30 บาทคนไทยห่างไกลโรค	3.0
บริษัทประกันชีวิต	13.3
คนในครอบครัวหรือญาติพี่น้อง	32.3
ไม่ได้รับความคุ้มครองใด ๆ	51.5
4. สถิติการหรือการได้รับความช่วยเหลือที่	
กลุ่มตัวอย่างได้รับถ้าเกิดกรณีคลอดบุตร	
30 บาทคนไทยห่างไกลโรค	3.3
บริษัทประกันชีวิต	1.8
คนในครอบครัวหรือญาติพี่น้อง	30.8
ไม่ได้รับความคุ้มครองใด ๆ	32.3
Missing	32.0

ตาราง 3 (ต่อ)

ข้อมูลเกี่ยวกับประกันสังคม รูปแบบและ	N = 400
ลักษณะการจัดเก็บเงินสมทบที่แรงงานนอกระบบต้องการ	หน่วย: ร้อยละ
5.สวัสดิการหรือการได้รับความช่วยเหลือที่	
กลุ่มตัวอย่างได้รับเมื่อเกิดกรณีเสียชีวิต	
30 บาทคนไทยห่างไกลโรค	1.0
บริษัทประกันชีวิต	19.3
คนในครอบครัวหรือญาติพี่น้อง	28.8
ไม่ได้รับความคุ้มครองใด ๆ	49.8
อื่น ๆ (ฌาปนกิจสงเคราะห์)	1.3
6.สวัสดิการหรือการได้รับความช่วยเหลือที่	
กลุ่มตัวอย่างได้รับเมื่อชราภาพ	
30 บาทคนไทยห่างไกลโรค	4.3
บริษัทประกันชีวิต	13.3
คนในครอบครัวหรือญาติพี่น้อง	28.8
ไม่ได้รับความคุ้มครองใด ๆ	54.3
7. ความเต็มใจในการจ่ายเงินสมทบ	
เข้าสู่กองทุนประกันสังคม	
เต็มใจจ่าย	91.8
ไม่เต็มใจจ่าย	8.3
8. ความเต็มใจในการตรวจสอบสุขภาพก่อนทำประกันสังคม	
เต็มใจตรวจ	92.0
ไม่เต็มใจตรวจ	8.0
9. รูปแบบชุดสิทธิประโยชน์ที่กลุ่มตัวอย่างต้องการ	
รูปแบบที่ 1สิทธิประโยชน์ 3 กรณี	21.0
รูปแบบที่ 2สิทธิประโยชน์ 4 กรณี	13.5
รูปแบบที่ 3สิทธิประโยชน์ 5กรณี	65.5

ตาราง 3 (ต่อ)

ข้อมูลเกี่ยวกับประกันสังคม รูปแบบและ ลักษณะการจัดเก็บเงินสมทบที่แรงงานนอกระบบต้องการ	N = 400 หน่วย: ร้อยละ
10 . จำนวนเงินที่เต็มใจจ่ายเมื่อได้รับสิทธิประโยชน์ 3 กรณี	
ต่ำกว่า 100/เดือน	23.0
101-150/เดือน	33.5
151-200/เดือน	15.0
201-250/เดือน	13.5
251-300/เดือน	10.8
301-350/เดือน	4.3
11. จำนวนเงินที่เต็มใจจ่ายเมื่อได้รับสิทธิประโยชน์ 4 กรณี	
ต่ำกว่า 100/เดือน	8.0
101-150/เดือน	25.0
151-200/เดือน	30.0
201-250/เดือน	13.5
251-300/เดือน	18.0
301-350/เดือน	4.3
มากกว่า 350/เดือน	1.3
12. จำนวนเงินที่เต็มใจจ่ายเมื่อได้รับสิทธิประโยชน์ 5 กรณี	
ต่ำกว่า 100/เดือน	7.5
101-150/เดือน	16.0
151-200/เดือน	19.8
201-250/เดือน	24.8
251-300/เดือน	16.5
301-350/เดือน	11.8
มากกว่า 350/เดือน	3.8

ตาราง 3 (ต่อ)

ข้อมูลเกี่ยวกับประกันสังคม รูปแบบและ	N = 400
ลักษณะการจัดเก็บเงินสมทบที่แรงงานนอกระบบต้องการ	หน่วย: ร้อยละ
13. รูปแบบการซื้อชุดสิทธิประโยชน์ที่กลุ่มตัวอย่างต้องการ	
แบบกรมธรรม์ประกันชีวิต	38.0
แบบบัตรเติมเงิน	18.8
แบบประกันสังคมปัจจุบัน	43.8
14. สถานที่ที่สะดวกที่สุดในการจ่ายเงินสมทบ	
สำนักงานประกันสังคม	8.0
ไปรษณีย์	1.0
ธนาคาร	41.0
ร้านสะดวกซื้อ	50.0
15. ระยะเวลาที่สะดวกในการจ่ายเงินสมทบ	
รายเดือน	31.8
ราย 3 เดือน	21.0
ราย 6 เดือน	11.3
รายปี	36.0

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ความเต็มใจที่จะจ่ายในแบบสอบถามปลายเปิดครั้งแรกเพื่อหาค่าฐานนิยมและนำค่าฐานนิยมที่ได้มาใช้เป็นค่าเงิน bid แรกในแบบสอบถามปลายปิดและวิเคราะห์แบบสอบถามซึ่งใช้เทคนิคการสัมภาษณ์แบบ Double Bound Close –Ended และใช้โปรแกรม คอมพิวเตอร์ ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหา ค่ามัธยฐาน ค่าเฉลี่ย จากสถานการณ์ที่สมมติขึ้นตามทฤษฎี

ผลจากการออกแบบสอบถามปลายเปิดครั้งแรกจำนวน 200 ตัวอย่างจากเขต พระนคร ราชบุรีบูรณะ ป้อมปราบศัตรูพ่าย และเขตดุสิต ปรากฏว่า 4 ลำดับแรกให้ผู้ให้ข้อมูลตอบมากที่สุดได้แก่ 100 บาท/เดือน 170 บาท/เดือน 250 บาท/เดือน และ 300 บาท/เดือน ซึ่งผู้วิจัยจะนำจำนวนเงินที่ได้ 4 ลำดับแรกนี้ไปตั้งเป็นจำนวนราคาเสนอเริ่มต้นในคำถามปลายปิดอีกครั้ง รายละเอียดดังตาราง 4

ตาราง 4 ผลสำรวจจากคำถามปลายเปิดเพื่อนำมาหาค่าฐานนิยมจำนวน 200 ตัวอย่าง

ราคาที่ได้จากคำถามปลายเปิด	จำนวน(คน)	ร้อยละ
0	2	1.0
80	9	4.5
90	12	6.0
<u>100</u>	<u>29*</u>	<u>14.5*</u>
120	7	3.5
150	6	3.0
<u>170</u>	<u>31*</u>	<u>15.5*</u>
200	8	4.0
<u>250</u>	<u>22*</u>	<u>11.0*</u>
<u>300</u>	<u>20*</u>	<u>10.0*</u>
350	16	8.0
370	14	7.0
400	9	4.5
420	7	3.5
450	5	2.5
500	3	1.5
รวม	200	100

จากราคาเสนอเริ่มต้น 100 บาท/เดือน 170 บาท/เดือน 250 บาท/เดือน และ 300 บาท/เดือนเมื่อใช้ราคาเสนอเริ่มต้นดังกล่าวในการเก็บข้อมูลภาคสนามจากเขต พระนคร ราชบุรีบูรณะ ป้อมปราบศัตรูพ่าย และเขตดุสิตจำนวน 400 ตัวอย่างสามารถนำมาวิเคราะห์สรุปตามจำนวนการกระจายตัวของตัวอย่างโดยจะเห็นว่าในราคาเสนอเริ่มต้นที่ต่ำ ๆ ผู้ตอบจะมีตอบยินดีจ่ายทั้งสองครั้งมาก และจะตอบยินดีจ่ายทั้งสองครั้งลดลงเมื่อราคาเสนอสูงขึ้น และในทางกลับกันการตอบไม่ยินดีจ่ายทั้งสองครั้งจะมีน้อยที่ราคาเสนอต่ำและจะมีมากขึ้นเมื่อราคาเสนอสูงขึ้น รายละเอียดดังตาราง 5

ตาราง 5 จำนวนตัวอย่างที่สำรวจได้จำแนกตามราคาเสนอเริ่มต้นและความยินดีจ่าย

ราคาเริ่มต้น(บาท)	Yes,Yes(%)	Yes,No(%)	No,Yes(%)	No,No(%)
bid 1 (100บาท)	81 (20.25 %)	10 (2.5 %)	5 (1.25 %)	4 (1%)
bid 2 (170 บาท)	38 (9.5%)	43 (10.75 %)	14 (3.5 %)	5 (1.25%)
bid 3 (250 บาท)	4 (1%)	56 (14%)	17 (4.25 %)	23 (5.75%)
bid 4 (300 บาท)	0 (0 %)	33 (8.25 %)	40 (10 %)	27 (6.75 %)
รวมผู้ตอบทั้งหมด (400)	123 (30.75 %)	142 (35.5 %)	76 (19 %)	59 (14.75 %)

ที่มา : การสำรวจข้อมูลหาบเร่แผงลอยตั้งแต่เดือน สิงหาคม-ตุลาคม

จากราคาที่เสนอ 100 บาท/เดือน 170 บาท/เดือน 250 บาท/เดือน และ 300 บาท/เดือน ค่าขอบเขตบนและขอบเขตล่างของความยินดีที่จะจ่าย โดยหากตอบว่ายินดีจ่ายทั้งสองครั้งจะมีค่าขอบเขตบนคือค่า ∞ (infinity) และหากตอบว่าไม่ยินดีจ่ายทั้งสองครั้งค่าขอบเขตบนจะเป็น 0 รายละเอียดดังตาราง6

ตาราง 6 ค่าขอบเขตบนและขอบเขตล่างที่ใช้ในโปรแกรมคอมพิวเตอร์

ความยินดีจ่ายจำแนกตามราคา เสนอเริ่มต้น	ขอบเขตล่าง	ขอบเขตบน
<u>Bid 1</u>		
Yes, Yes	200	∞
Yes, No	100	200
No, Yes	50	100
No, No	0	50
<u>Bid 2</u>		
Yes, Yes	340	∞
Yes, No	170	340
No, Yes	85	170
No, No	0	85
<u>Bid 3</u>		
Yes, Yes	500	∞
Yes, No	250	500
No, Yes	125	250
No, No	0	125
<u>Bid 4</u>		
Yes, Yes	600	∞
Yes, No	300	600
No, Yes	150	300
No, No	0	150

นอกจากนี้ก็จะกล่าวถึงรายละเอียดของตัวแปรที่น่าจะมีความสัมพันธ์กับความเต็มใจที่จะจ่าย (WTP) เพื่อเป็นประโยชน์และแนวทางในการจัดเก็บเงินสมทบ

1) เพศ (SEX)

ตัวแปรเพศ อาจมีความสัมพันธ์ได้ทั้งทางบวกและทางลบกับความยินดีที่จะจ่าย เพราะว่าเพศหญิงอาจจะให้ค่าความยินดีจ่ายมากกว่าเพราะเพศหญิงอาจได้รับความคุ้มครองกรณีคลอดบุตรที่มีนอกเหนือจากเพศชาย ในขณะที่เดียวกันเพศชายอาจจะยินดีจ่ายมากกว่าเพศหญิงเพราะในฐานะเป็นหัวหน้าครอบครัวอาจต้องตัดสินใจจ่ายเพราะต้องการหลักประกันในชีวิตเพื่อครอบครัว โดยในการวิเคราะห์จะกำหนดให้ผู้ตอบที่เป็นเพศชายเป็น 0 และเพศหญิงเป็น 1

2) อายุ (AGE)

อายุ อาจมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับค่าความยินดีจ่าย เพราะว่าผู้ที่มีอายุมากขึ้นย่อมอยากมีหลักประกันความเสี่ยงในชีวิตโดยอายุของผู้ตอบสัมภาษณ์ จะใช้เป็นตัวแปรเชิงปริมาณแบบต่อเนื่อง

3) ระดับการศึกษา (EDUC)

ระดับการศึกษาอาจมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับค่าความยินดีจ่าย เนื่องจากคนที่มีการศึกษาสูงจะสามารถเข้าใจและรับรู้ข่าวสารได้ดีในการวิเคราะห์จะใช้จำนวนปีของระดับการศึกษาเป็นตัวแปรเชิงปริมาณแบบต่อเนื่อง

4) สถานภาพสมรส (STATUS)

กลุ่มผู้ที่สมรสแล้ว อาจมีค่าความยินดีจ่ายมากกว่าผู้ที่เป็นโสดเนื่องจากว่าอาจมีความต้องการที่จะมีหลักประกันให้ตนเองยามเจ็บป่วย คลอดบุตร สงเคราะห์บุตร ทูพพลภาพ ชราภาพ เสียชีวิต หากเสียชีวิตผู้เป็นคู่สมรสหรือบุตรก็ได้ค่าทำศพ 30,000 บาท โดยในการวิเคราะห์กำหนดให้ผู้ที่เป็นโสด ม่าย / หย่าร้างเป็น 0 หากสมรสหรือแต่งงานแล้วกำหนดให้ตัวแปรหุ่นมีค่าเป็น 1

5) รายได้สุทธิ (INCOME)

รายได้สุทธิน่าจะมีความสัมพันธ์ในทางบวกหรือทางลบกับความยินดีจ่าย เนื่องจากผู้ที่มีรายได้มาก จะมีความสามารถในการจ่ายมากกว่าผู้ที่มีรายได้น้อย แต่เนื่องจากรายได้เป็นช่วงที่กว้างมาก ดังนั้นเพื่อลดความแปรปรวนของรายได้ ความสัมพันธ์ระหว่างความยินดีจ่ายและรายได้ต่อเดือนจะอยู่ในเทอมของค่าความยืดหยุ่นของรายได้ โดยแปลงค่ารายได้ให้อยู่ในเทอมของค่า Logarith

สมการในการประมาณค่าความยินดีจ่ายเมื่อสิทธิประโยชน์ที่ได้รับ มี 6 กรณีคือ
เจ็บป่วย คลอดบุตร สงเคราะห์บุตร ทูพพลภาพ ชราภาพ เสียชีวิต

รูปแบบชุดคำสั่งของแบบจำลองในการประมาณค่าความยินดีจ่ายโดยใช้ LIFEREG
Proceder ของชุดโปรแกรม คอมพิวเตอร์ สามารถเขียนได้ดังนี้

- 1) แบบจำลองที่มีการแจกแจงความน่าจะเป็นของ WTP เป็นแบบ Lognormal

$$\begin{aligned} \text{LOG}(\text{LOWA}_i, \text{UPA}_i) &= / \text{dist} = \text{lnormal}; \\ \text{LOG}(\text{LOWA}_i, \text{UPA}_i) &= \beta_0 + \beta_1 \text{LOGINCOME}_i + \beta_2 \text{SEX}_i + \beta_3 \text{AGE}_i + \beta_4 \\ &\text{EDUC}_i + \beta_5 \text{STATUS}_i / \text{dist} = \text{lnormal}; \end{aligned} \quad (15)$$

- 2) แบบจำลองที่มีการแจกแจงความน่าจะเป็นของ WTP เป็นแบบ Weibull

$$\begin{aligned} \text{LOG}(\text{LOWA}_i, \text{UPA}_i) &= / \text{dist} = \text{weibull}; \\ \text{LOG}(\text{LOWA}_i, \text{UPA}_i) &= \beta_0 + \beta_1 \text{LOGINCOME}_i + \beta_2 \text{SEX}_i + \beta_3 \text{AGE}_i + \beta_4 \\ &\text{EDUC}_i + \beta_5 \text{STATUS}_i / \text{dist} = \text{weibull}; \end{aligned} \quad (16)$$

- 3) แบบจำลองที่มีการแจกแจงความน่าจะเป็นของ WTP เป็นแบบ Log-logistic

$$\begin{aligned} \text{LOG}(\text{LOWA}_i, \text{UPA}_i) &= / \text{dist} = \text{llogistic}; \\ \text{LOG}(\text{LOWA}_i, \text{UPA}_i) &= \beta_0 + \beta_1 \text{LOGINCOME}_i + \beta_2 \text{SEX}_i + \beta_3 \text{AGE}_i + \beta_4 \\ &\text{EDUC}_i + \beta_5 \text{STATUS}_i / \text{dist} = \text{llogistic}; \end{aligned} \quad (17)$$

โดยรูปแบบสมการทั้ง 3 แบบนี้จะนำไปใช้ในการประมาณค่าความยินดีที่จะจ่ายโดย
คัดเลือกเอาแบบจำลองที่มีการแจกแจงความน่าจะเป็นของ WTP ที่มีความเหมาะสมที่สุดไปใช้ใ
การสรุปผล และการวิเคราะห์ว่าตัวแปรใดบ้างที่มีอิทธิพลกับค่าความยินดีที่จะจ่ายที่ได้ต่อไป

เนื่องจากไม่ทราบรูปแบบลักษณะของการแจกแจงความน่าจะเป็นของมูลค่าความยินดี
จ่าย (Distribution of WTP) ว่ามีการกระจายตัวแบบใด ดังนั้นในขั้นตอนแรกของการวิเคราะห์จะ
ตรวจสอบว่าการแจกแจงแบบใดที่เหมาะสมในการประเมินค่ามากที่สุด โดยมีลักษณะของการ
แจกแจงความน่าจะเป็นของ WTP เป็น 3 แบบที่นำมาพิจารณา คือ Lognormal , Weibull และ
Loglogistic ซึ่งจะเลือกเอารูปแบบการแจกแจงเดียวที่เหมาะสมมีค่ามากที่สุด ทำโดยการ
พิจารณาค่า Maximum Log Likelihood ที่มีค่ามากที่สุดของแบบจำลองที่ยังไม่ได้ใส่ตัวแปรอิสระ
(LnL0) ซึ่งจากตาราง 7 พบว่าการแจกแจงที่เหมาะสมที่สุดคือแบบ Lognormal เนื่องจากให้ค่า
Maximum Log Likelihood ที่มากที่สุดดังนั้นในการวิเคราะห์ขั้นต่อไปจะทำการแจกแจงความ
น่าจะเป็นของข้อมูลความยินดีจ่าย ที่เป็นแบบ Lognormal ในการวิเคราะห์ความยินดีจ่ายเท่านั้น

ตาราง 7 ค่า Maximum Log Likelihood สำหรับการวิเคราะห์ความยินดีจ่าย

ฟังก์ชันการแจกแจงของ WTP	MaxLnL ₀ (Infinity)	MaxLnL ₀ (Max WTP)
Lognormal	-428.93	-520.56
Weibull	-439.67	-526.21
Loglogistic	- 437.02	-521.87

ที่มา : การประมาณค่าโดย LIFEREG Model ในโปรแกรม คอมพิวเตอร์ โดยใช้ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจ

การวิเคราะห์ความเต็มใจจ่ายเมื่อได้รับสิทธิประโยชน์ 6 กรณี

ผลการวิเคราะห์และใช้ค่าขอบเขตบนของกรณีตอบยินดีจ่ายทั้งสองครั้ง (Yes, Yes) เป็นค่า ∞ (Infinity) พบว่าค่าความยินดีจ่ายเฉลี่ย (Mean) เท่ากับ 324 บาทและค่ามัธยฐาน (Median) เท่ากับ 301 บาทต่อเดือน โดยมีค่า Pseudo R² เท่ากับ 5.34 %หมายความว่า ตัวแปรอิสระที่ใช้ทั้งหมดสามารถอธิบายความแปรปรวนของค่าความยินดีจ่ายได้ 5.34 %เปอร์เซ็นต์ ส่วนการใช้ค่าขอบเขตบนของกรณีตอบยินดีจ่ายทั้งสองครั้ง (Yes, Yes) เป็นค่ายินดีจ่ายมากที่สุด (Max WTP) พบว่า ค่าความยินดีจ่ายเฉลี่ย (Mean) เท่ากับ 282.3 บาทและค่ามัธยฐาน (Median) เท่ากับ 268 บาทต่อเดือน โดยมีค่า Pseudo R² เท่ากับ 5.86 %หมายความว่า ตัวแปรอิสระที่ใช้ทั้งหมดสามารถอธิบายความแปรปรวนของค่าความยินดีจ่ายได้ 5.86 เปอร์เซ็นต์

เมื่อเปรียบเทียบพบว่าทั้งค่าเฉลี่ยและค่ามัธยฐานจาก ค่า(Max WTP) มีค่าน้อยกว่า ค่า (Infinity) ส่วนค่า Maximum Log-Likelihood ของค่า (Infinity) มีค่ามากกว่า นั่นหมายความว่า กรณีที่ใช้ค่าขอบเขตบนของกรณีตอบยินดีจ่ายทั้งสองครั้ง (Yes, Yes) เป็นค่า ∞ (Infinity) จะมีความถูกต้องเหมาะสมในการประเมินค่าความยินดีจ่ายมากกว่าการใช้ค่าที่ยินดีจ่ายมากที่สุด (Max WTP) ซึ่งจะทำให้ได้ค่าเฉลี่ยและค่ามัธยฐาน มีค่าความน่าเชื่อถือมากกว่าดังนั้นจึงนำค่า ∞ (Infinity) ไปใช้ในการวิเคราะห์ต่อไปรายละเอียดดังตาราง 8

ตาราง 8 การประมาณค่าเฉลี่ยและค่ามัธยฐานของค่าความเต็มใจจ่าย

ค่าสถิติ	(Infinity)	(Max WTP)
Max(LnL ₀)	-428.93	-520.56
Max(LnL)	-406.02	-490.03
Intercept (β)	5.745	5.629
Scale(σ)	0.380	0.326
Mean WTP (บาท/เดือน)	323.094	282.521
Median WTP (บาท/เดือน)	300.736	268.007
Pseudo R ² (%)	5.34 %	5.86 %

หมายเหตุ Distribution of WTP = Lognormal

$$\text{Mean of WTP} = e^{\beta+0.5\sigma^2}$$

$$\text{Median of WTP} = e^{\beta}$$

$$\text{Pseudo R}^2 = 1 - (\text{LnL} / \text{LnL}_0)$$

การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อค่าความเต็มใจจ่ายของแรงงานนอกระบบกลุ่มหาบเร่แผงลอยในกรุงเทพมหานคร

จากการวิเคราะห์ที่ผ่านมา พบว่า ค่าเฉลี่ยของความเต็มใจจ่ายจะได้เท่ากับ 324 บาทต่อเดือน และค่ามัธยฐานของความเต็มใจจ่ายเท่ากับ 301 บาทต่อเดือนและการตรวจสอบว่าปัจจัยใดบ้างที่มีผลต่อค่าความเต็มใจจ่าย โดยการเพิ่มตัวแปรของสมการ LIFEREG และประมวลผลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ที่ละตัว จากตัวแปรที่สนใจ 5 ตัวแปร คือ รายได้ (LogIncome) เพศ (Gender) อายุ (AGE) ระดับการศึกษา (EDU) สถานภาพสมรส (Status) จะพบว่าตัวแปรที่ใส่เข้าไปในแบบจำลองแล้ว ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ คือ เพศ (Gender) รายละเอียดดังตาราง 9

ตาราง 9 ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระที่อธิบายค่าความยินดีจ่ายของแรงงานนอกระบบกลุ่ม
หาบเร่แผงลอยในกรุงเทพมหานคร

ชื่อตัวแปรอิสระ	สัมประสิทธิ์	Std.Err	P-Value
INTERCEPT	3.2148	1.9042	0.0031 [*]
LN(INCOME)	0.1967	0.0995	0.0121 ^{**}
GENDER	-0.1307	0.1141	0.1222
AGE	0.0013	0.0433	0.0010 [*]
EDUC	0.0598	0.4562	0.0311 ^{**}
STATUS	0.2565	0.6486	0.0184 ^{**}

หมายเหตุ ใช้ขอบเขตบนเป็น ∞ (Infinity) , และ Dist. = Lognormal

^{*} 99 % Significance Level ,

^{**} 95 % Significance Level

จะสามารถสร้างแบบจำลองของ WTP ได้ จากปัจจัยที่มีนัยสำคัญ 4 ปัจจัยคือ คือ รายได้ (LogIncome) อายุ (AGE) ระดับการศึกษา (EDU) สถานภาพสมรส (Status) ที่ระดับนัยสำคัญ ไม่น้อยกว่า 95% ได้เป็น

$$\begin{aligned} \text{WTP} = & 3.214822 + 0.196745 (\text{LogIncome}) + 0.001383 (\text{AGE}) \\ & + 0.059843 (\text{EDU}) + 0.256568 (\text{Status}) \end{aligned}$$

รายได้ต่อเดือน จะอยู่ในเทอมของ Logarithm ; LN(INCOME) มีค่าสัมประสิทธิ์จากประมาณ โดย LIFEREG เท่ากับ 0.1967 ซึ่งเป็นค่าความยืดหยุ่นของรายได้ หมายถึง อัตราการเปลี่ยนแปลงของ WTP เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงระดับรายได้ และค่าที่คำนวณได้มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 99 % แสดงว่ารายได้มีผลกับมูลค่าความยินดีที่จะจ่าย โดยผู้มีรายได้มากจะยินดีที่จะจ่ายมากกว่าผู้ที่มีรายได้น้อย

เพศ (GENDER) มีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ -0.1307 ซึ่งเป็นค่าสัมประสิทธิ์ของเพศชาย ในที่นี้หมายความว่า เพศชายมีแนวโน้มให้ค่าความยินดีจ่ายน้อยกว่าเพศหญิงแต่เมื่อพิจารณาว่า P-Value เท่ากับ 0.1222 ซึ่งไม่ผ่านนัยสำคัญที่ 95% หมายความว่าจากข้อมูลที่ได้นี้ ค่าความยินดีจ่ายทั้งสองกรณีนี้ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

อายุ (AGE) มีค่าสัมประสิทธิ์ เท่ากับ 0.0013 หมายถึง อัตราการเปลี่ยนแปลงของ WTP เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงระดับอายุ และค่าที่คำนวณได้มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 99 % แสดงว่า อายุที่เพิ่มมากขึ้นต้องการที่จะจ่ายเงินเพื่อทำประกันสังคมมากขึ้น

ระดับการศึกษา (EDUCATION) มีค่าสัมประสิทธิ์ เท่ากับ 0.0598 หมายถึง อัตราการเปลี่ยนแปลงของ WTP เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงระดับการศึกษา และค่าที่คำนวณได้มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 95 % แสดงว่าระดับการศึกษาที่สูงขึ้นย่อมส่งผลต่อการรับรู้และเข้าใจต่อข่าวสารที่ดีทำให้ต้องการที่จะจ่ายเงินเพื่อทำประกันสังคมมากขึ้น

สถานภาพสมรส (Status) มีค่าสัมประสิทธิ์ เท่ากับ 0.2565 ซึ่งเป็นค่าสัมประสิทธิ์ของผู้ที่สมรสแล้วและค่าที่คำนวณได้มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 95 % ในที่นี้หมายความว่าผู้ที่สมรสแล้วมีค่าความเต็มใจจ่ายมากกว่าผู้ที่เป็นโสด

ผู้วิจัยไม่ได้คิดค่า Likelihood Ratio Test (LR) ของแต่ละชุดตัวแปรหุ่นเนื่องจากตัวแปรกลุ่ม (Dummy Variables) มีค่า Df=1 เท่านั้น

จากแบบจำลองจะพบว่า การเปลี่ยนแปลงของ WTP จะมีทิศทางเดียวกับการเปลี่ยนแปลงของรายได้ อายุ การศึกษา และสถานภาพสมรส แต่มีทิศทางตรงข้ามกับเพศ ซึ่งสอดคล้องกับความเป็นจริงที่ว่าผู้ที่มีรายได้มากจะยินดีจ่ายมาก ผู้ที่มีอายุมากขึ้นย่อมอยากที่จะมีสวัสดิการด้านสุขภาพเพื่อความมั่นคงในชีวิต ระดับการศึกษาที่มากขึ้นย่อมส่งผลต่อการรับรู้และเข้าใจต่อข่าวสาร และผู้ที่มีสถานภาพสมรสแล้วย่อมที่อยากจะมีสวัสดิการด้านสุขภาพเพื่อเป็นหลักประกันให้กับตนเองและครอบครัว

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาถึงแนวทางการจ่ายเงินประกันสังคมสำหรับแรงงานนอกระบบ: กลุ่มหาบเร่แผงลอยในกรุงเทพมหานคร ซึ่งข้อมูลที่ได้จะเป็นประโยชน์เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนนโยบาย และรู้ถึงความต้องการจ่ายสำหรับแรงงานนอกระบบ : กลุ่มหาบเร่แผงลอย ต่อสำนักงานประกันสังคม

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาค้นคว้าเรื่อง แนวทางการจ่ายเงินประกันสังคมสำหรับแรงงานนอกระบบ: กลุ่มหาบเร่แผงลอยในกรุงเทพมหานคร มีความมุ่งหมายเพื่อ

1. เพื่อศึกษาถึงรูปแบบชุดสิทธิประโยชน์ ลักษณะการจัดเก็บเงินสมทบที่แรงงานนอกระบบกลุ่มหาบเร่แผงลอยต้องการ
2. เพื่อศึกษาค่าความเต็มใจที่จะจ่าย (Willingness to pay , WTP) เมื่อได้รับสิทธิประโยชน์ 3 กรณี 4 กรณี 5 กรณี
3. เพื่อศึกษา ประเมินค่าความเต็มใจที่จะจ่ายจำนวนเงินค่าเบี้ยประกันสังคม ของแรงงานนอกระบบกลุ่มหาบเร่แผงลอย โดยใช้วิธีสมมุติเหตุการณ์ให้ประเมินค่า (Contingent Valuation Method , CVM)เมื่อได้รับสิทธิ 6 กรณี และศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเต็มใจที่จะจ่าย

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การกำหนดประชากรและเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ได้แก่แรงงานนอกระบบกลุ่มหาบเร่แผงลอยในกรุงเทพมหานครจำนวน 50 เขต มีทั้งหมด 20,457 คน โดยการคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่าง เมื่อทราบขนาดของประชากรเพื่อหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมและมากพอที่จะ

เป็นประชากรได้ โดยกำหนดความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 5 (0.05) โดยใช้สูตรของ Taro Yamane ในการคำนวณหาจำนวนกลุ่มตัวอย่าง

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ หาบเร่แผงลอยจำนวน 400 คนเพราะฉะนั้นในการเตรียมแบบสอบถามมี จำนวน 400 ชุดเตรียมสำรองไว้อีก 12 ชุดในกรณีแบบสอบถามไม่สมบูรณ์รวมทั้งสิ้นเป็น 412 ชุด ซึ่งในการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างจะใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบบังเอิญ (Accidental sampling) โดยเลือกตัวอย่างเท่าที่ทำได้ตามที่มีอยู่หรือตามที่ได้รับความร่วมมือจากเขตที่มีจำนวนหาบเร่แผงลอยมากที่สุดทั้ง 4 เขตได้แก่เขต พระนคร ป้อมปราบศัตรูพ่าย ราชบุรีบูรณะ สัมพันธวงศ์

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร บทความ วารสาร ตำราเรียน และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
2. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเสนอต่อประธาน กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และให้ผู้เชี่ยวชาญในการตรวจแบบสอบถามตรวจสอบจำนวน 2 ท่านรวมทั้งให้ผู้เชี่ยวชาญนักวิชาการ 7 ท่านด้านสำนักงานประกันสังคมตรวจสอบเพื่อให้ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์
3. นำแบบสอบถามที่ได้ผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิมาแก้ไขแล้วนำไปทดลองใช้จำนวน 104 ชุดโดยใช้เวลาในการทดลองใช้แบบสอบถามจำนวน 7 วัน
4. นำแบบสอบถามที่ทดลองใช้แล้วมาแก้ไขปรับปรุงข้อคำถาม ข้อคำถามที่ไม่ชัดเจนและได้นำแบบสอบถามนำเสนอให้ประธานตรวจสอบอีกครั้งเพื่ออนุมัติการนำไปใช้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยจะแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ชุดประกอบด้วย

ชุดที่ 1 เป็นชุดที่ผู้วิจัยจะถามถึงจำนวนเงินที่แรงงานนอกระบบกลุ่มหาบเร่แผงลอยเต็มใจที่จะจ่ายเมื่อได้รับสิทธิประโยชน์ 6 กรณี โดยใช้แบบสอบถามปลายเปิดจำนวน 200 ตัวอย่างเพื่อให้ได้ค่าฐานนิยม (Mode) จำนวน 4 ค่าซึ่งจะนำมาตั้งเป็น Bid แรกของคำถามปลายปิดที่มีความคลาดเคลื่อนน้อยที่สุด

ชุดที่ 2 เป็นชุดที่ใช้ในการทดสอบแบบสอบถาม (Pretest survey) เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาแก้ไขปรับปรุงจุดบกพร่องที่อาจเกิดขึ้นในการออกแบบสอบถาม ซึ่งในการทดสอบแบบสอบถามจะใช้แบบสอบถามจำนวน 104 ชุด

ชุดที่ 3 แบบสอบถามชุดที่ 3 ใช้ในการเก็บข้อมูล(จริง) มาทำการวิเคราะห์นั้น ใช้ข้อมูลจากผลการทดสอบแบบสอบถามชุดที่ 2 มาปรับปรุงและนำค่าฐานนิยม (Mode) ที่ได้จำนวน 4 ค่า มาใช้ในแบบสอบถามปลายปิด 2 ขั้นอีกครั้งเพื่อหาค่า WTP สูงสุดโดยผู้วิจัยจะเดินทางไปสัมภาษณ์กลุ่มผู้ประกอบการอาชีพหาบเร่แผงลอย โดยใช้แบบสอบถาม จำนวน 400 ชุด และสำรองในกรณีแบบสอบถามไม่สมบูรณ์อีก 12 ชุด โดยที่ผู้วิจัยจะสอบถาม ทุกกลุ่มอายุ เพศ รายได้ และหาบเร่แผงลอยทุกแบบ

การจัดกระทำการวิเคราะห์ข้อมูล

การจัดทำข้อมูล

1. รวบรวมเอกสารตามความต้องการ และตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทั้งหมด
2. นำแบบสอบถามที่ได้ตรวจสอบความสมบูรณ์แล้วมาลงรหัส(Coding)ในแบบลงรหัสเพื่อประมวลผลข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์
3. นำข้อมูลที่ลงรหัสแล้วไปบันทึกในเครื่องคอมพิวเตอร์เพื่อประมวลผลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ในส่วนของข้อมูลทั่วไป ข้อมูลประกันสังคมเรื่องรูปแบบ ลักษณะการจัดเก็บอัตราเงินสมทบ จะเป็นการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Research) โดยใช้ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามจำนวน 400 ชุดและใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS ช่วยในการคำนวณและวิเคราะห์ข้อมูล
2. ในเรื่องความเต็มใจที่จะจ่ายผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์เป็นคำถามปลายปิด 2 ขั้นเพื่อหาค่าความเต็มใจที่จะจ่ายสูงสุด ผู้วิจัยจะนำตัวเลขที่ได้ ต่ำสุดและสูงสุดของแรงงานนอกระบบกลุ่มหาบเร่แผงลอยวิธี MLE (ประมาณค่าความน่าจะเป็นสูงสุด) เพื่อเลือกวิธีที่เหมาะสม แล้วนำมาหาค่าเฉลี่ยและค่ามัธยฐานของ WTP โดยใส่ใน โปรแกรมคอมพิวเตอร์

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

แรงงานนอกระบบกลุ่มหาบเร่แผงลอยเป็นหญิงคิดเป็นร้อยละ 68 เป็นเพศชายร้อยละ 32 อายุส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 31-35 ปี คิดเป็นร้อยละ 22.5 ระดับการศึกษาของกลุ่มหาบเร่แผงลอยส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาชั้น มัธยมศึกษาตอนปลาย(ปวช.) และอนุปริญญา มีจำนวนเท่ากันคิดเป็นร้อยละ 29 รองลงมาคือมัธยมศึกษาคิดเป็นร้อยละ 22.0 ซึ่งมีสถานภาพสมรสแล้วคิดเป็น 58.5 รองลงมาคือโสดคิดเป็นร้อยละ 32.5 และรายได้สุทธิส่วนใหญ่สำหรับกลุ่มหาบเร่แผงลอยจะอยู่ระหว่าง 9,001-12,000 บาท/เดือน คิดเป็นร้อยละ 32 รองลงมาคือ 12,001-15,000 บาทตามลำดับ

ในเรื่องของการรับรู้ข่าวสารเรื่องประกันสังคมสำหรับแรงงานนอกระบบส่วนใหญ่กลุ่มหาบเร่แผงลอยจะได้รับรู้ข่าวสารจากการได้ยินคำบอกเล่าจากผู้อื่น คิดเป็นร้อยละ 41.3 รองลงมารับรู้ข่าวสารจากโทรทัศน์ 33.0 และหากถามถึงสวัสดิการหรือการได้รับความช่วยเหลือที่แรงงานนอกระบบกลุ่มหาบเร่แผงลอยได้รับเมื่อเจ็บป่วยส่วนใหญ่มีสิทธิในการรับการรักษาจากบัตร 30 บาท คนไทยห่างไกลโรคคิดเป็นร้อยละ 51.5 รองลงมาคิดว่าจะได้รับความช่วยเหลือจากคนในครอบครัวหรือญาติพี่น้องคิดเป็น 28.8 สวัสดิการหรือการได้รับความช่วยเหลือที่แรงงานนอกระบบกลุ่มหาบเร่แผงลอยได้รับถ้าเกิดเหตุการณ์ทุพพลภาพขึ้นส่วนใหญ่ไม่ได้รับความคุ้มครองจากแหล่งใด คิดเป็นร้อยละ 51.5 รองลงมาคิดว่าจะได้รับความช่วยเหลือจากคนในครอบครัวหรือญาติพี่น้องคิดเป็นร้อยละ 32.3 สวัสดิการหรือการได้รับความช่วยเหลือที่แรงงานนอกระบบกลุ่มหาบเร่แผงลอยได้รับเมื่อคลอดบุตรหรือต้องเกิดเหตุการณ์คลอดบุตรส่วนใหญ่ไม่ได้รับความคุ้มครองจากที่ใดเป็น คิดเป็นร้อยละ 32.3 รองลงมาคิดว่าจะได้รับความช่วยเหลือจากคนในครอบครัวหรือญาติพี่น้องคิดเป็นร้อยละ 30.8 สวัสดิการหรือการได้รับความช่วยเหลือที่แรงงานนอกระบบกลุ่มหาบเร่แผงลอยได้รับเมื่อเสียชีวิตหรือต้องเกิดเหตุการณ์เสียชีวิตส่วนใหญ่ไม่ได้รับความคุ้มครองจากที่ใดเป็น คิดเป็นร้อยละ 49.8 รองลงมาคิดว่าจะได้รับความช่วยเหลือจากคนในครอบครัวหรือญาติพี่น้องคิดเป็นร้อยละ 28.8 สวัสดิการหรือการได้รับความช่วยเหลือที่แรงงานนอกระบบกลุ่มหาบเร่แผงลอยได้รับเมื่อชราภาพส่วนใหญ่ไม่ได้รับความคุ้มครองจากแหล่งใดเป็นคิดเป็นร้อยละ 54.3 รองลงมาได้รับความคุ้มครองจากบริษัทประกันชีวิตคิดเป็นร้อยละ 13.3 และเมื่อต้องมีการจัดเก็บเงินสมทบสองส่วนโดยส่วนหนึ่งเก็บจากผู้ให้ข้อมูลและอีกหนึ่งส่วนรัฐบาลจะช่วยออกเพื่อเป็นเงินสมทบเข้าสู่กองทุนให้กองทุนมีจำนวนเงินที่เพิ่มขึ้นเพื่อเกิดความมั่นคงผู้ให้ข้อมูลเต็มใจจ่ายเกือบทั้งหมดคิดเป็นร้อยละ 91.8 และไม่เต็มใจจ่ายคิดเป็นร้อยละ 8.3 เหตุผลที่ไม่เต็มใจจ่ายเพราะไม่สนใจที่จะทำประกันสังคม ก่อนมีการทำประกันสังคมสำหรับแรงงานนอกระบบแรงงานนอกระบบกลุ่มหาบเร่แผงลอยต้องมีการตรวจสอบสุขภาพก่อนผู้ให้ข้อมูลเกือบทั้งหมดเต็มใจตรวจสอบสุขภาพก่อน

เป็น คิดเป็นร้อยละ 92 และไม่เต็มใจตรวจ คิดเป็นร้อยละ 8 และเหตุผลที่ผู้ให้ข้อมูลไม่เต็มใจตรวจสุขภาพก่อนทำประกันสังคมเพราะไม่มีเวลาไปตรวจเนื่องจากลักษณะการทำงานไม่แน่นอน หากรูปแบบชุดสิทธิประโยชน์ที่ทางสำนักงานประกันสังคมจะขยายความคุ้มครองประกันสังคมมาสู่แรงงานนอกระบบโดยรูปแบบสิทธิประโยชน์ที่ทางสำนักงานประกันสังคมกำลังเริ่มจัดทำมีดังต่อไปนี้ รูปแบบที่ 1 สิทธิประโยชน์ 3 กรณี ได้แก่ ชราภาพ ทูพพลภาพ และเสียชีวิต (ใช้ร่วมกับบัตร 30 บาท) รูปแบบที่ 2 สิทธิประโยชน์ 4 กรณี ได้แก่ เจ็บป่วย คลอดบุตร ทูพพลภาพ และเสียชีวิต รูปแบบที่ 3 สิทธิประโยชน์ 5 กรณี ได้แก่ เจ็บป่วย คลอดบุตร ทูพพลภาพ ชราภาพ และเสียชีวิต ซึ่ง รูปแบบชุดสิทธิประโยชน์ที่แรงงานนอกระบบกลุ่มหาบเร่แผงลอยต้องการมากที่สุดได้แก่รูปแบบที่ 3 สิทธิประโยชน์ที่ได้รับมี 5 กรณี ได้แก่ เจ็บป่วย คลอดบุตร ทูพพลภาพ ชราภาพ และเสียชีวิต คิดเป็นร้อยละ 65.5 เหตุผลที่เลือกชุดสิทธิประโยชน์นี้มากที่สุดได้แก่ต้องการใช้บริการทางการแพทย์ของโครงการประกันสังคม มีการออมเงินไว้ใช้ยามชรา และมีหลักประกันความเสี่ยงของรายได้ไว้ใช้ยามเจ็บป่วย ทูพพลภาพ และการมีบุตร ตลอดจนมีเงินเป็นค่าทำศพเมื่อเสียชีวิต หากทางประกันสังคมให้สิทธิประโยชน์เพียง 3 กรณี ได้แก่ ชราภาพ ทูพพลภาพ และเสียชีวิต กลุ่มหาบเร่แผงลอยส่วนใหญ่เต็มใจจ่ายเพียง 101-150 บาท/เดือน คิดเป็นร้อยละ 33.5 รองลงมาเต็มใจจ่ายต่ำกว่า 100 บาท/เดือนคิดเป็นร้อยละ 23.0 หากทางสำนักงานประกันสังคมให้สิทธิประโยชน์เพียง 4 กรณี ได้แก่ เจ็บป่วย คลอดบุตร ทูพพลภาพ เสียชีวิต กลุ่มหาบเร่แผงลอยส่วนใหญ่เต็มใจจ่ายเพียง 151-200 บาท/เดือน คิดเป็นร้อยละ 30 รองลงมาเต็มใจจ่าย 101-150 บาท/เดือน คิดเป็นร้อยละ 25 หากทางสำนักงานประกันสังคมให้สิทธิประโยชน์ 5 กรณี ได้แก่ เจ็บป่วย คลอดบุตร ทูพพลภาพ ชราภาพ เสียชีวิต กลุ่มหาบเร่แผงลอยส่วนใหญ่เต็มใจจ่าย 201-250 บาท/เดือน คิดเป็นร้อยละ 24.8 รองลงมาเต็มใจจ่าย 151-200 บาท/เดือน คิดเป็นร้อยละ 25 รูปแบบการซื้อชุดสิทธิประโยชน์ที่กลุ่มหาบเร่แผงลอยต้องการมากที่สุดได้แก่แบบประกันสังคมปัจจุบัน คือ ต้องจ่ายเงินสมทบรายเดือนด้วยตนเอง ณ สถานที่ที่สำนักงานประกันสังคมกำหนด และได้รับสิทธิประโยชน์ตามที่สำนักงานประกันสังคมกำหนด ผู้ที่เลือกชุดสิทธิประโยชน์นี้คิดเป็นร้อยละ 43.8 รองลงมาคือแบบกรมธรรม์ประกันชีวิตคิดเป็นร้อยละ 38.0 สถานที่ที่สำหรับกลุ่มหาบเร่แผงลอยที่สะดวกมากที่สุดในการจ่ายเงินสมทบได้แก่ ร้านสะดวกซื้อผู้เลือกมีทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 50 รองลงมาคือธนาคารคิดเป็นร้อยละ 41.0 และระยะเวลาที่ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่สะดวกในการจ่ายเงินสมทบเป็นรายปีมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 36 รองลงมาเป็นรายเดือนคิดเป็นร้อยละ 31.8

ในส่วนของการสมมติโดยใช้วิธีการประเมินมูลค่าด้วยการสอบถามแรงงานนอกระบบกลุ่มหาบเร่แผงลอยโดยตรง (Contingent Valuation Method) เพื่อวัดค่าความเต็มใจจ่าย

(Willingness To Pay) ในเรื่องความเต็มใจจ่ายเมื่อได้รับสิทธิประโยชน์ 6 กรณี ได้แก่ เจ็บป่วย คลอดบุตร ทูพพลภาพ ชราภาพ สงเคราะห์บุตร เสียชีวิต วิธีการเก็บข้อมูลจะใช้การสัมภาษณ์แบบ ตัวต่อตัวในเรื่องวิธีการจ่ายเงิน (Vehicle Payment) และราคาเสนอแบบปิดเริ่มต้น (Initial Bids) ได้จากการสอบถามเบื้องต้นจำนวน 200 ตัวอย่างเพื่อลดปัญหา Starting Bias ซึ่งในการสอบถาม ได้จำนวน Bid เริ่มต้น 4 ค่า ได้แก่ 100 บาท 170 บาท 250 บาท 300 บาท แล้วนำค่าที่ได้ จำนวน 4 ค่าไปตั้งเป็นคำถามปลายปิดสองครั้ง (Double Bounded Close-Ended) เพื่อหาความเต็มใจจ่ายและวิเคราะห์ความเต็มใจจ่ายทำโดยวิธีการวิเคราะห์ถดถอยที่เรียกว่า Censored Logistic Regression โดยใช้รูปแบบจำลอง Life Regression Model การวิเคราะห์ใช้โปรแกรม คอมพิวเตอร์ และใช้ LIFEREG Procedure โดยทดสอบรูปแบบการกระจายตัวของความน่าจะเป็นของค่า ความเต็มใจจ่าย 3 แบบ คือ Lognormal Weibull และ Log-Logistic จากการศึกษ พบว่ารูปแบบที่เหมาะสมกับข้อมูลในการวิเคราะห์มากที่สุดคือ Lognormal

ผลการวิเคราะห์พบว่ามูลค่าความเต็มใจจ่าย (Willingness To Pay) เมื่อได้รับสิทธิ ประโยชน์ 6 กรณี ได้แก่ เจ็บป่วย คลอดบุตร ทูพพลภาพ ชราภาพ สงเคราะห์บุตร เสียชีวิต ได้ ค่าเฉลี่ย (Median) เท่ากับ 301 บาทต่อเดือนและได้ค่ามัธยฐาน (Mean) 324 บาทต่อเดือน ซึ่ง จากการตรวจสอบการแจกแจงความน่าจะเป็นของค่าความเต็มใจจ่าย พบว่ารูปแบบฟังก์ชันที่ เหมาะสมกับข้อมูลที่สำรวจได้มากที่สุดคือ Lognormal ส่วนปัจจัยที่มีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญกับ มูลค่าความเต็มใจจ่ายได้แก่ ระบุว่ารายได้ อายุ การศึกษา และสถานภาพสมรสตามลำดับ

การอภิปรายผล

จากการศึกษาแนวทางการจ่ายเงินประกันสังคมสำหรับแรงงานนอกระบบกลุ่มหาบเร่แผง ลอยในกรุงเทพมหานคร สามารถอภิปรายผลตามลำดับได้ดังนี้

ในเรื่องของการจ่ายเงินเข้าสู่ระบบประกันสังคมสำหรับแรงงานนอกระบบกลุ่มหาบเร่แผง ลอยในกรุงเทพมหานครนี้ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงอายุอยู่ระหว่าง 31-35 ปี ระดับการศึกษาสำหรับ กลุ่มหาบเร่แผงลอยจบม.ปลาย/ปวช. และ อนุปริญญา/ปวส. ส่วนใหญ่สมรสแล้ว รายได้สุทธิหลัง หักค่าใช้จ่ายต่อเดือนอยู่ระหว่าง 9,001-12,000 บาท สอดคล้องกับงานวิจัยของ เสกสรรค์ สังข์ วิสุทธิ์ เรื่อง ความต้องการแรงงานนอกระบบต่อการเข้าสู่การประกันสังคมศึกษาเฉพาะกรณีกลุ่ม ผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ 1 ตำบล 1 ผลิตภัณฑ์ จังหวัดอุทัยธานี พบว่าเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย มี สถานภาพสมรส

การรับรู้ข่าวสารเรื่องประกันสังคมสู่แรงงานนอกระบบสำหรับกลุ่มหาบเร่แผงลอยส่วน ใหญ่รับรู้ข่าวสารการได้ยินจากผู้อื่นบอกเล่า และแรงงานนอกระบบกลุ่มหาบเร่แผงลอยส่วนใหญ่มี

สวัสดิการ 30 บาทคนไทยห่างไกลโรคเมื่อเจ็บป่วยสามารถเข้ารับบริการตามที่กำหนดไว้แต่นอกจากนี้ในกรณี ทุพพลภาพ คลอดบุตร เสียชีวิต ชราภาพ กลุ่มหาบเร่แผงลอยไม่ได้รับสวัสดิการหรือความคุ้มครองกรณีรักษาพยาบาลจากแหล่งใด ในเรื่องของการจ่ายเงินเข้าสู่ระบบประกันสังคมสำหรับแรงงานนอกระบบกลุ่มหาบเร่แผงลอยในกรุงเทพมหานครนี้ ส่วนใหญ่เต็มใจที่จ่ายเงินเข้าสู่ระบบประกันสังคมเพราะเห็นว่าประโยชน์ที่จะได้รับคุ้มค่า สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิไล หิรัญรัตนาคิน (2535)การศึกษาเรื่องความต้องการความคุ้มครองในระบบประกันสังคมของลูกจ้างตามฤดูกาลในอุตสาหกรรมกรรมการเกษตร ศึกษาเฉพาะกรณีโรงงานน้ำตาลในเขตจังหวัดกาญจนบุรี จากการศึกษาทั้งสิ้น 234 คน ผลการศึกษาพบว่าลูกจ้างส่วนใหญ่ ต้องการความคุ้มครองประกันสังคมและเห็นด้วยกับการเก็บเงินสมทบ เช่นเดียวกับการศึกษาของ

เตือนใจ เมธินาพิทักษ์ (2548) ศึกษาเรื่องการขยายความคุ้มครองการประกันสังคมไปสู่แรงงานนอกระบบศึกษาเฉพาะกลุ่มผู้ขับรถแท็กซี่ในกรุงเทพมหานคร พบว่าในการเข้าสู่ระบบประกันสังคมกลุ่มผู้ขับรถแท็กซี่ มีความพร้อมในการจ่ายเงินสมทบเมื่อเข้าสู่ประกันสังคม และมีความต้องการเข้าสู่ระบบประกันสังคมในระดับสูง และรูปแบบที่ต้องการมากที่สุดสำหรับกลุ่มหาบเร่แผงลอยเป็นแบบสิทธิประโยชน์ที่ได้รับ 5 กรณีได้แก่ เจ็บป่วย คลอดบุตร ทุพพลภาพ ชราภาพ และเสียชีวิต เหตุที่เลือกสิทธิประโยชน์ดังกล่าวเพราะ ต้องการให้บริการทางการแพทย์ของโครงการประกันสังคม การออมเงินไว้ใช้ยามชรา และมีหลักประกันความเสี่ยงของรายได้ไว้ใช้ยามเจ็บป่วย ทุพพลภาพ และการมีบุตร ตลอดจนมีเงินเป็นค่าทำศพเมื่อเสียชีวิตและก่อนที่จะเข้าสู่ระบบประกันสังคมสำหรับแรงงานนอกระบบต้องมีการตรวจร่างกายก่อนเนื่องจากแรงงานนอกระบบไม่มีนายจ้างคอยดูแลกลุ่มหาบเร่แผงลอยส่วนใหญ่เต็มใจตรวจร่างกายก่อนเข้าสู่ระบบประกันสังคม

ถ้ารูปแบบสิทธิประโยชน์ที่ทางสำนักประกันสังคมกำหนดมีเพียง 3 กรณีได้แก่ ชราภาพ ทุพพลภาพ เสียชีวิต (กรณีนี้เจ็บป่วยใช้ร่วมกับ 30 บาท) คนไทยห่างไกลโรคและต้องจ่ายเงินเองทั้งหมดเข้าสู่กองทุนประกันสังคม) กลุ่มหาบเร่แผงลอยส่วนใหญ่ต้องการจ่ายเงินเข้าสู่กองทุนประกันสังคมระหว่าง 101-150 บาทต่อเดือน ถ้ารูปแบบสิทธิประโยชน์ที่ทางสำนักประกันสังคมกำหนดมี 4 กรณีได้แก่ เจ็บป่วย คลอดบุตร ทุพพลภาพ เสียชีวิต(แรงงานนอกระบบออกหนึ่งส่วน รัฐร่วมออกเงินสมทบอีกหนึ่งส่วน) กลุ่มหาบเร่แผงลอยเต็มใจจ่ายเข้าสู่กองทุนประกันสังคมระหว่าง 151-200 บาทต่อเดือน ถ้ารูปแบบสิทธิประโยชน์ที่ทางสำนักประกันสังคมกำหนดมี

5 กรณีได้แก่ เจ็บป่วย คลอดบุตร ทุพพลภาพ ชราภาพ เสียชีวิต (แรงงานนอกระบบออกหนึ่งส่วน รัฐร่วมออกเงินสมทบอีกหนึ่งส่วน) กลุ่มหาบเร่แผงลอยเต็มใจจ่ายเข้าสู่กองทุนประกันสังคมระหว่าง 201-250 บาทต่อเดือน และรูปแบบการซื้อสิทธิประโยชน์ที่ต้องการมากที่สุดสำหรับกลุ่มหาบเร่แผงลอยได้แก่แบบประกันสังคมปัจจุบันและสถานที่ที่ต้องการจ่ายเงินสมทบมากที่สุด

จะต้องใกล้บ้านเช่น ร้านสะดวกซื้อ (เซเว่นอีเลฟเว่น) และสะดวกต่อการจ่ายเนื่องจากลักษณะการทำงานไม่เป็นไปตามเวลาราชการ และระยะเวลาในการจ่ายเงินสมทบเข้าสู่กองทุนประกันสังคม กลุ่มหาบเร่แผงลอยส่วนใหญ่ต้องการจ่ายเงินเข้าสู่กองทุนเป็นรายปีแต่ในทางปฏิบัติแล้วจะเป็นไปได้ยากเนื่องจาก แรงงานนอกระบบกลุ่มหาบเร่แผงลอยต้องการจ่ายเงินสมทบเมื่อได้รับสิทธิประโยชน์ 5 กรณีเป็นจำนวน 301-350 บาท/เดือน เมื่อคิดเป็นรายปีจำนวนเงินจะเพิ่มขึ้นมาก

ในการศึกษาในส่วนของการถดถอยโดยใช้วิธีการประเมินมูลค่าด้วยการสอบถาม แรงงานนอกระบบกลุ่มหาบเร่แผงลอยโดยตรง (Contingent Valuation Method) เพื่อวัดค่าความเต็มใจจ่าย (Willingness To Pay) ในเรื่องความเต็มใจจ่ายเมื่อได้รับสิทธิประโยชน์ 6 กรณี ได้แก่ เจ็บป่วย คลอดบุตร ทูพพลภาพ ชราภาพ สงเคราะห์บุตร เสียชีวิตเพื่อหาความเต็มใจจ่ายและวิเคราะห์ความเต็มใจจ่ายทำโดยวิธีการวิเคราะห์ถดถอยที่เรียกว่า Censored Logistic Regression โดยใช้รูปแบบจำลอง Life Regression Model การวิเคราะห์ที่ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ SAS และใช้ LIFEREG Procedure โดยทดสอบรูปแบบการกระจายตัวของความน่าจะเป็นของค่า เช่นเดียวกับการศึกษาของเช่นเดียวกับ ธนิต นาชัยเวียง (2544) ได้ประเมินมูลค่าทางเศรษฐศาสตร์ของความสูญเสียจากการจราจรคับคั่งในกรุงเทพมหานครใช้แบบสอบถามและเสนอราคาแบบปิดสองครั้งเพื่อวัดค่าความยินดีจ่าย โดยใช้การวิเคราะห์ถดถอย Censored Logistic Regression ใช้แบบจำลอง Life Regression Model จากการศึกษาในเรื่องความเต็มใจจ่ายเงินประกันสังคมเมื่อได้รับสิทธิประโยชน์ 6 กรณีพบว่ารูปแบบที่เหมาะสมกับข้อมูลในการวิเคราะห์มากที่สุดคือ Lognormal ผลการวิเคราะห์พบว่ามูลค่าความเต็มใจจ่าย (Willingness To Pay) เมื่อได้รับสิทธิประโยชน์ 6 กรณี ได้แก่ เจ็บป่วย คลอดบุตร ทูพพลภาพ ชราภาพ สงเคราะห์บุตร เสียชีวิต ได้ค่าเฉลี่ย (Median) เท่ากับ 301 บาทต่อเดือนและได้ค่ามัธยฐาน (Mean) 324 บาทต่อเดือน ซึ่งจากการตรวจสอบการแจกแจงความน่าจะเป็นของค่าความเต็มใจจ่าย พบว่ารูปแบบฟังก์ชันที่เหมาะสมกับข้อมูลที่สำรวจได้มากที่สุดคือ Lognormal ส่วนปัจจัยที่มีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญกับมูลค่าความเต็มใจจ่ายได้แก่ ระดับรายได้ อายุ การศึกษา สถานภาพสมรส

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษา

จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ทำให้ทราบถึงแนวทางการจ่ายเงินประกันสังคมสำหรับแรงงานนอกระบบกลุ่มหาบเร่แผงลอยในกรุงเทพมหานคร ซึ่งมีข้อเสนอแนะจากการศึกษาค้นคว้าต่อไปนี้

1. รูปแบบที่แรงงานนอกระบบต้องการมากที่สุดได้แก่ รูปแบบที่ 3 สิทธิประโยชน์ 5 กรณี ได้แก่ เจ็บป่วย คลอดบุตร ทูพพลภาพ ชราภาพ เสียชีวิต เพราะฉะนั้นทางรัฐบาลควรจะมีการออกชุดรูปแบบที่ 3 เพื่อให้แรงงานนอกระบบกลุ่มหาบเร่แผงลอยได้รับสิทธิประโยชน์ครอบคลุมบริการทางการแพทย์ของโครงการประกันสังคม มีการออมเงินไว้ใช้ยามชรา และมีหลักประกันความเสี่ยงของรายได้ไว้ใช้ยามเจ็บป่วย ทูพพลภาพและการมีบุตร

2. ลักษณะการจัดเก็บเงินสมทบที่แรงงานนอกระบบกลุ่มหาบเร่แผงลอยต้องการมากที่สุดได้แก่ ร้านสะดวกซื้อ และธนาคาร สังเกตได้ว่า แรงงานนอกระบบกลุ่มหาบเร่แผงลอยต้องการจ่ายเงินสมทบ ณ. สถานที่ที่สะดวกใกล้บ้าน รัฐบาลควรจัดตั้งสถานที่ที่เหมาะสมและครอบคลุมการให้บริการเพื่อให้เกิดความสะดวกในการจัดเก็บเงินสมทบต่อแรงงานนอกระบบกลุ่มหาบเร่แผงลอย

3. ระยะเวลาที่แรงงานนอกระบบสะดวกในการจ่ายเงินสมทบเป็นรายปีมีจำนวนร้อยละ 36.0 และรายเดือนมีจำนวนร้อยละ 31.8 ซึ่งพิจารณาจำนวนผู้ที่ต้องการจ่ายเงินสมทบรายปีและรายเดือนมีจำนวนไม่แตกต่างกัน แต่ในทางปฏิบัติแล้วจะเป็นไปได้ยากเมื่อเก็บเงินสมทบเป็นรายปีเนื่องจาก แรงงานนอกระบบกลุ่มหาบเร่แผงลอยต้องการจ่ายเงินสมทบเมื่อได้รับสิทธิประโยชน์ 5 กรณีเป็นจำนวนเงิน 301-350 บาท/เดือน เมื่อคิดเป็นรายปีจำนวนเงินจะเพิ่มขึ้นมาก เพราะฉะนั้นทางรัฐบาลหรือสำนักงานประกันสังคมควรคำนึงถึงระยะเวลาที่เหมาะสมที่สุดในการจัดเก็บเงินสมทบเข้าสู่กองทุน

4. แรงงานนอกระบบกลุ่มหาบเร่แผงลอยส่วนใหญ่ไม่ค่อยทราบเรื่องการขยายประกันสังคมสู่แรงงานนอกระบบ หรือบางส่วนได้รับรู้จากผู้อื่น/บอกต่อกันมา เพราะฉะนั้นควรมีการให้ความรู้หรือเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ทุก ๆ ด้านเกี่ยวกับการขยายความคุ้มครองประกันสังคมไปสู่แรงงานนอกระบบเพื่อให้เข้าถึงผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง มากที่สุด และเพื่อให้แรงงานนอกระบบเข้าร่วมโครงการ ซึ่งจะส่งผลให้ต้นทุนต่อหน่วยลดลง

5. จากการศึกษาปัจจัยที่มีนัยสำคัญต่อการจ่ายเงินสมทบเข้าสู่กองทุนประกันสังคม ได้แก่ รายได้ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส ทางสำนักงานประกันสังคมควรมีการแบ่งแยกประเภทประกันสังคมให้มีช่องทางเลือก เหมาะกับบุคคลที่มีรายได้แตกต่างกัน หรือ ช่วงอายุที่มากขึ้นอาจมีการเพิ่มสิทธิประโยชน์ด้านการชราภาพที่พิเศษกว่าชุดสิทธิประโยชน์อื่นๆ ในเรื่องการศึกษาควรมีการเพิ่มเติมเรื่องประกันสังคมนอกระบบเข้าสู่ระบบการศึกษาเพื่อให้ประชาชนได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารเพิ่มมากขึ้น และ บุคคลที่สมรสแล้วต้องการมีหลักประกันทางสถานภาพครอบครัวมากกว่าคนที่โสดทางรัฐบาลหรือสำนักงานประกันสังคมควรให้ความสำคัญกับคนกลุ่มนี้เป็นพิเศษ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. วิธีการ CVM หรือ เทคนิค Referendum format ที่ใช้ในการวิจัยควรออกแบบสอบถามทดสอบหลาย ๆ ครั้งก่อนออกเก็บข้อมูลจริง และต้องมีการคำนึงถึงความผิดพลาดและอคติที่อาจเกิดขึ้นก่อน เพราะหากผู้ถูกสัมภาษณ์เกิดความเข้าใจไม่ตรงกับผู้ศึกษาต้องการแล้วจะทำให้เกิดปัญหา starting point คือมูลค่าที่ประเมินได้สูงหรือต่ำเกินความจริง

2. วิธีการ CVM หรือ เทคนิค Referendum format นี้ในการวิเคราะห์ข้อมูลจะต้องใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์เฉพาะทางซึ่งหาซื้อไม่ได้ทั่วไป ในการศึกษาครั้งต่อไปควรจะต้องเลือกศึกษาโดยใช้เทคนิคอื่น

3. ควรมีการศึกษาถึงปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้น รวมทั้งความคิดเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินการขยายความคุ้มครองไปสู่แรงงานนอกระบบ

4. ควรมีการศึกษาถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นทางสังคมหลังจากมีการประกาศบังคับใช้ในเรื่องการขยายความคุ้มครองประกันสังคมไปสู่แรงงานนอกระบบ

5. ควรวิเคราะห์ทางด้านอุปทานเกี่ยวกับการศึกษาถึงต้นทุนการจ่ายของแต่ละบุคคลและนำคณิตศาสตร์ประกันภัยเข้ามาใช้ร่วมในการคำนวณ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- นิคม จันทรวีร. (2546). *เศรษฐศาสตร์ทรัพยากรมนุษย์*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ดิเรก ปัทมสิริวัฒน์. (2540). *การประยุกต์วิธีการประเมินค่าทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม*. คู่มือการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ. กรุงเทพฯ: คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ดิเรก ปัทมสิริวัฒน์ และ พรเพ็ญ วิจักษ์ประเสริฐ. (2538). *วิธีประมาณการคุณค่าสิ่งแวดล้อม: กรณีศึกษาอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่*. เอกสารประกอบการประชุมวิชาการประจำปีของ สมาคมเศรษฐศาสตร์แห่งประเทศไทย ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.
- ธนาภรณ์ กระสวยทอง. (2543). *การประเมินมูลค่าจากการมีได้ใช้ของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม : กรณีศึกษาเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้ง*. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (วิทยาศาสตร์) : กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.ถ่ายเอกสาร.
- ธนิศ นาชัยเสียง. (2544). *การประเมินมูลค่าทางเศรษฐศาสตร์ของความสูญเสียจากการจราจรค้ำคั่งในกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ วศ.บ. (วิศวกรรมศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.ถ่ายเอกสาร.
- ปรีชา เปี่ยมพงษ์สานต์. (2535). *การประกันสังคมโฉมหน้าใหม่ของการพัฒนาประเทศ*. จดหมายข่าวแรงงานปริทัศน์.
- มูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศ. (2541). *การศึกษาเพื่อกำหนดรูปแบบการให้หลักประกันแก่ผู้ประกอบการอาชีพอิสระ*. กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.
- บุญล จี เอชเชอร์. (2541). *อนาคตการให้ความคุ้มครองกรณีเกษียณอายุในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้*. แปลโดยบัญญัติ ศิริปรีชา. นนทบุรี: กองวิชาการและแผนงานสำนักงานประกันสังคม.
- เตือนใจ เมธินาพิทักษ์. (2548). *การขยายความคุ้มครองการประกันสังคมไปสู่แรงงานนอกระบบศึกษาเฉพาะกลุ่มผู้ขับรถแท็กซี่ ในเขตกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ สค.ม.(สังคมสงเคราะห์)กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.ถ่ายเอกสาร
- ชูศรี วงศ์รัตนะ. (2534). *เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย*. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วราภรณ์ ปัญญาวดี , Sonya Wytinck และสมคิดแก้วทิพย์. (2541,1 มีนาคม). *การศึกษาความเต็มใจที่จะจ่ายค่าน้ำชลประทานในเขตชลประทานแม่แตงจังหวัดเชียงใหม่*. วารสารเศรษฐศาสตร์ธรรมศาสตร์ปีที่ 16(1):58.

บรรณานุกรม(ต่อ)

- วรางคณา ขาวเขียว. (2543). ความพึงพอใจต่อการให้บริการทางการแพทย์ตามโครงการ
ประกันสังคมในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ รป.ม.
(รัฐประศาสนศาสตร์). เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.ถ่ายเอกสาร.
- เรณู สุขารมณ์. (2541,4 ธันวาคม). การใช้แบบจำลองของ Cameron ประเมินค่าความเต็มใจจะ
จ่ายเพื่อลดมลพิษในน้ำใต้ดิน รัฐเนบราสกา ประเทศสหรัฐอเมริกา. วารสาร
เศรษฐศาสตร์ธรรมศาสตร์16.
- รัมรา นิคมานนท์. (2544). การวิจัยทางการศึกษาและสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ: อักษราพัฒนา.
- ภาวดี ทองอุไทย. (2547). ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการเศรษฐกิจนอกระบบ. กรุงเทพฯ:
สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สินีรัตน์ พิมพ์วิรัชกุล. (2539). ปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าร่วมประกันสังคม โดยสมัครใจโดยผู้รับ
งานมาทำที่บ้าน ศึกษาเฉพาะกรณีผู้รับขึ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์มาทำที่บ้าน อำเภอเมือง
จังหวัดลพบุรี. วิทยานิพนธ์ ศค.ม.(สังคมสงเคราะห์ศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.ถ่ายเอกสาร.
- สิทธินันท์ วิวัฒนาพรชัย. (2544). การประเมินมูลค่าจากการมิได้ใช้ของสัตว์ป่าที่ใกล้สูญพันธุ์
และทรัพยากรธรรมชาติของเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ. วท.ม.
(วิทยาศาสตร์การจัดการทรัพยากร) วิทยานิพนธ์ .กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.ถ่ายเอกสาร
- เสกสรร สังวิสุทธิ. (2547). การศึกษาความต้องการของกลุ่มผู้ผลิต ผลิตภัณฑ์ชุมชนหนึ่งตำบล
หนึ่งผลิตภัณฑ์ ต่อการเข้าสู่ประกันสังคมของแรงงานนอกระบบ ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัด
อุทัยธานี. วิทยานิพนธ์ ศค.ม. (สังคมสงเคราะห์ศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.ถ่ายเอกสาร.
- เสนห์ สุพุทธิ. (2541). ความรู้และพฤติกรรมของผู้ประกันตนตามพระราชบัญญัติประกันสังคม
พ.ศ. 2533 : ศึกษาเฉพาะกรณีมหาวิทยาลัยมหิดล. วิทยานิพนธ์ ศค.ม.(รัฐศาสตร์).
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง.ถ่ายเอกสาร.
- สุนันท์ วุฒิจันทร์. (2548). การศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อการขอรับบริการทางการค้า
ประกันสังคมของบุคลากรทางการศึกษาของสำนักงานประกันสังคมจังหวัดราชบุรี.
สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ.ถ่ายเอกสาร.

บรรณานุกรม(ต่อ)

- สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. (2543). *การศึกษาพัฒนาการวิเคราะห์ผลกระทบ
สิ่งแวดล้อมด้านเศรษฐศาสตร์สิ่งแวดล้อม*. กรุงเทพฯ: สำนักงานนโยบายและแผน
สิ่งแวดล้อม.
- สำนักงานนโยบายและแผนกรุงเทพมหานคร. (2547). *กองตรวจการเทศกิจ*. กรุงเทพฯ: สำนักงาน
เทศกิจ กรุงเทพมหานคร.
- สำนักงานประกันสังคม. (2541). *การศึกษาเพื่อกำหนดรูปแบบการให้หลักประกันแก่ผู้
ประกอบอาชีพอิสระกรุงเทพมหานคร*. กรุงเทพฯ: ฝ่ายการวิจัยทรัพยากรมนุษย์และพัฒนา
สังคม มูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อพัฒนาประเทศ.
- . (2544). *กรอบนโยบายและทิศทางการดำเนินงานประกันสังคมปี2545-2549*.
นนทบุรี: กองวิชาการและแผนงานสำนักงานประกันสังคม.
- (2548). *การประกันสังคมสำหรับแรงงานนอกระบบ ณ.ประเทศโปรตุเกส*.
- . (ม.ป.ป.). พระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ.2533 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติ
ประกันสังคม (ฉบับที่2) พ.ศ. 2537.กรุงเทพฯ: ศรีเอทีพ มาร์เก็ตติ้ง แอนด์ซัพพลายเม้นท์.
- . (2542). *แนวคิดและหลักการประกันสังคม*. กรุงเทพฯ: สำนักงานประกันสังคม และ
กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม.
- โสภณ อ่อนโสภาส และ นุชนาฏ ยูธันเงาะ. (2545,ธันวาคม). แนวทางการจัดระบบบริการ
สุขภาพของแรงงานนอกระบบ: หาบเร่แผงลอยและชาเล้ง. *วารสาร มชก วิชาการ*.
4(3) : 11.
- โสภณ นฤชัยกุล. (2545). *การประเมินค่าทางเศรษฐศาสตร์ที่เกิดจากการไม่ใช้ของ
ทรัพยากรธรรมชาติ: กรณีศึกษาเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าทุ่งใหญ่นเรศวร จังหวัดกาญจนบุรี
และจังหวัดตาก*. วิทยานิพนธ์ วท.ม.(วิทยาศาสตร์การจัดการทรัพยากร). กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ศูนย์สารสนเทศสำนักงานประกันสังคม. (2549). *หนังสือพิมพ์มติชน*. สืบค้นเมื่อ 22 พฤษภาคม
2549, จาก <http://www.sso.go.th>.
- อภิรดี เงินวิจิตร . (2541). *ความเต็มใจที่จะจ่ายเงินค่าบริการบำบัดน้ำเสียของโครงการบำบัดน้ำ
เสีย: กรณีศึกษาโครงการบึงพระราม 9 อันเนื่องมาจากพระราชดำริสาขาวิชาสิ่งแวดล้อม*.
กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหิดล.
- อดิสร อิศรางกูล ณ อยุธยา. (2542, ธันวาคม). การประเมินมูลค่าสิ่งแวดล้อม คืออะไร ทำ
อย่างไร และทำเพื่อใคร. *วารสารเศรษฐศาสตร์ธรรมชาติ*. 16(1) : 4.

บรรณานุกรม(ต่อ)

- อดิษฐ์ อิศรางกูร ณ อยุธยา ,เรณู สุขารมณและโสมสกา เพชรานนท์. (2543). การประเมิน *non-use value* ของป่าสักในเขตบริเวณอุทยานแห่งชาติแม่ยมที่จะสร้างเขื่อนแก่งเสือเต้น จังหวัดแพร่. กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.
- อังคณา ทักษะวิริยะพันธ์. (2543). แนวทางการประชาสัมพันธ์กองทุนประกันสังคมสำหรับผู้ประกันตน. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.(รัฐศาสตร์). ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.ถ่ายเอกสาร.
- Cameron, T.A. (1988,December). A New Paradigm for valuing non-Market Goods Using Referendum Data : Maximum Likelihood Estimation by Censored Logistic Regression : *Journal of Environmental and Management*. 15(3) : 335.
- Mitchell and Carson. (1989). *Using Surveys to Value Public Goods. The Contingent Valuation Method*. Washington DC. : Resources for the Future.
- ILO.. (2001) . *Social Protection in the Philippines*. Bangkok.
- Social Insurance Agency. (1999) . *Outline of Social Insurance in England*. n.p.
- Social Security Administration office of policy office of research . August evaluation and statistics: SSA publication.
- Sukharomana Renu. (1998). *Willingness to Pay for Water Quality Improvement: Differences Between Contingent Valuation and Averting Expenditure Methods*. Unpublished Ph.d. Dissertation, Department of Agricultural Economics: University of Nebraska Lincoln.
- Yamane Taro. (1973). *Statistics: an Introduction Analysis*. 3rd ed New york : Harper and Row.

ภาคผนวก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถาม

1. รศ.ดร. สุนิตดา เทศนิยม ประธานคณะกรรมการบริการ
หลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต
2. ดร. รัชพันธุ์ เขยจิตร อาจารย์ประจำภาควิชาเศรษฐศาสตร์
3. นางสาว กิตติยา ไสภณโกไทย ผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถาม 7 ว

การวิเคราะห์ข้อมูลตามจำนวน Bid ที่เก็บในแบบสอบถาม

ตารางภาคผนวก1 การวิเคราะห์ข้อมูลตามจำนวน Bid ที่เก็บในแบบสอบถาม

ข้อมูล	Bid 1 (N ₁ =100)	Bid 2 (N ₂ =100)	Bid 3 (N ₃ =100)	Bid 4 (N ₄ =100)	รวม (N _{รวม} =400)
1.เพศ					
ชาย	35	33	28	32	128
หญิง	65	67	72	68	272
2. อายุ					
15-20	8	5	0	0	13
21-25	13	18	11	10	52
26-30	21	9	16	4	50
31-35	15	15	44	16	90
36-40	7	15	6	30	58
41-45	14	7	17	22	60
46-50	8	8	4	12	32
51-55	9	23	2	5	39
56-60	5	0	0	1	6
3. ระดับการศึกษา					
ประถมศึกษา	4	4	13	6	27
มัธยมต้น	29	29	17	13	88
มัธยมปลาย(ปวช.)	20	27	23	46	116
อนุปริญญา(ปวส.)	28	21	38	29	116
ปริญญาตรี	19	19	9	6	53
4. สถานภาพสมรส					
โสด	35	26	36	33	130
สมรส	55	64	55	60	234
ม่าย หย่าร้าง	9	10	7	6	32
อื่น ๆ (แยกกันอยู่)	1	0	2	1	4

ตารางภาคผนวก1 (ต่อ)

ข้อมูล	Bid 1 (N ₁ =100)	Bid 2 (N ₂ =100)	Bid 3 (N ₃ =100)	Bid 4 (N ₄ =100)	รวม (N _{รวม} =400)
5.รายได้สุทธิ					
ต่ำกว่า 3,000	4	1	22	1	28
3,001-6,000	10	10	4	10	34
6,001-9,000	17	15	9	20	61
9,001-12,000	28	21	31	48	128
12,001-15,000	14	25	19	14	72
15,001-18,000	15	14	10	5	44
18,001-21,000	9	12	5	2	28
มากกว่า 21,000	3	2	0	0	5
6.การรับรู้ข่าวสาร					
ได้ยินจากผู้อื่น	33	24	36	72	165
โทรทัศน์	42	50	31	9	132
วิทยุ	4	1	9	21	14
สื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ	7	10	19	0	38
อื่น ๆ (จากแบบสอบถาม)	14	15	5	17	51
7.หากเจ็บป่วยจะได้รับ					
ความคุ้มครองจาก					
30 บาท	47	69	46	44	206
บริษัทประกันชีวิต	12	4	12	8	36
คนในครอบครัว/ญาติ	22	25	29	39	115
พี่น้อง	19	2	13	9	43
ไม่ได้รับสวัสดิการใด					

ตารางภาคผนวก 1 (ต่อ)

ข้อมูล	Bid 1 (N ₁ =100)	Bid 2 (N ₂ =100)	Bid 3 (N ₃ =100)	Bid 4 (N ₄ =100)	รวม (N _{รวม} =400)
8. หากได้รับความทุกข์ผลภาพจะ					
ได้รับความคุ้มครอง					
30 บาท	8	1	3	0	12
บริษัทประกันชีวิต	20	7	12	14	53
คนในครอบครัว/ญาติพี่น้อง	31	26	34	38	129
ไม่ได้รับสวัสดิการใด	41	66	51	48	206
9. หากเมื่อท่านคลอดบุตรท่านจะ					
ได้รับความคุ้มครอง					
30 บาท	9	2	2	0	13
บริษัทประกันชีวิต	3	1	0	3	7
คนในครอบครัว/ญาติพี่น้อง	30	31	33	29	123
ไม่ได้รับสวัสดิการใด	23	33	37	36	129
Missing	35	33	28	32	128
10. หากท่านเสียชีวิตท่านจะได้รับ					
ความช่วยเหลือจาก					
30 บาท	4	0	0	0	4
บริษัทประกันชีวิต	25	18	17	17	77
คนในครอบครัว/ญาติพี่น้อง	29	32	31	23	115
ไม่ได้รับสวัสดิการใด	41	47	51	60	199
อื่น ๆ (ฌาปนกิจสงเคราะห์)	1	3	1	0	5
11. หากเมื่อท่านชราภาพท่านจะ					
ได้รับความช่วยเหลือ					
30 บาท	12	1	3	1	17
บริษัทประกันชีวิต	15	12	14	12	53
คนในครอบครัว/ญาติพี่น้อง	28	35	30	20	113
ไม่ได้รับสวัสดิการใด	45	52	53	67	217

ตารางภาคผนวก 1 (ต่อ)

ข้อมูล	Bid 1 (N ₁ =100)	Bid 2 (N ₂ =100)	Bid 3 (N ₃ =100)	Bid 4 (N ₄ =100)	รวม (N _{รวม} =400)
12.เมื่อมีการจัดเก็บเงินสมทบ					
เต็มใจจ่าย	96	90	92	89	367
ไม่เต็มใจจ่าย	4	10	8	11	33
13.มีการตรวจสอบสุขภาพ					
เต็มใจตรวจ	95	93	92	88	368
ไม่เต็มใจตรวจ	5	7	8	12	32
14.รูปแบบสิทธิประโยชน์ที่ต้องการ					
รูปแบบที่ 1 สิทธิประโยชน์ 3 กรณี	26	11	13	34	84
รูปแบบที่ 2 สิทธิประโยชน์ 4 กรณี	11	15	10	18	54
รูปแบบที่ 3 สิทธิประโยชน์ 5 กรณี	63	74	77	48	262
15. หากสิทธิประโยชน์ได้รับมี 3 กรณี					
ต่ำกว่า 100 บาท	24	18	15	35	92
101-150	37	39	29	29	134
151-200	20	7	20	13	60
201-250	10	7	22	15	54
251-300	5	21	11	6	43
301-350	4	8	3	2	17
มากกว่า 350	0	0	0	0	0
16. หากสิทธิประโยชน์ได้รับมี 4 กรณี					
ต่ำกว่า 100 บาท	6	3	2	21	32
101-150	30	29	20	21	100
151-200	32	28	35	25	120
201-250	16	3	12	23	54
251-300	11	25	26	10	72
301-350	5	10	2	0	17
มากกว่า 350	0	2	3	0	5

ตารางภาคผนวก1 (ต่อ)

ข้อมูล	Bid 1 (N ₁ =100)	Bid 2 (N ₂ =100)	Bid 3 (N ₃ =100)	Bid 4 (N ₄ =100)	รวม (N _{รวม} =400)
17.หากสิทธิประโยชน์ได้รับมี 5 กรณี					
ต่ำกว่า 100 บาท	6	3	0	21	30
101-150	15	11	17	21	64
151-200	28	28	18	5	79
201-250	28	21	24	26	99
251-300	15	6	23	22	66
301-350	6	22	14	5	47
มากกว่า 350	2	9	4	0	15
18.รูปแบบสิทธิประโยชน์ที่ผ่าน					
ต้องการ					
แบบกรมธรรม์ประกันชีวิต	26	38	41	47	152
แบบบัตรเติมเงินมือถือ	27	10	28	8	73
แบบประกันสังคมปัจจุบัน	47	52	31	45	175
19.สถานที่ที่สะดวกที่สุดในการจ่าย					
สำนักงานประกันสังคม	8	5	11	8	32
ที่ทำการไปรษณีย์	0	0	3	1	4
ธนาคาร	35	39	47	43	164
ร้านสะดวกซื้อ(เซเว่นอีเลฟเว่น)	57	56	39	48	200
20.ระยะเวลาที่สะดวกในการจ่าย					
รายเดือน	44	26	23	34	127
ราย 3 เดือน	18	14	13	39	84
ราย 6 เดือน	21	11	10	3	45
รายปี	17	49	54	24	144

ร่างกรอบรูปแบบแนวทางการขยายความคุ้มครอง
ประกันสังคมสู่
แรงงานนอกระบบ

(ร่าง) กรอบรูปแบบแนวทางการขยายความคุ้มครองประกันสังคมสู่แรงงานนอกระบบ

กรอบแนวทางในการขยายความคุ้มครองประกันสังคมสู่แรงงานนอกระบบ ซึ่งมีจำนวนประมาณ 22 ล้านคนทั่วประเทศ มีดังนี้

1. แรงงานนอกระบบได้แก่ ผู้ที่มีการทำงาน มีรายได้ และไม่มีนายจ้าง และได้รวมถึงผู้ที่ไม่อยู่ในความคุ้มครองของกฎหมายประกันสังคมปัจจุบัน โดยสามารถจำแนกได้ 2 กลุ่ม คือ
 - 1) ผู้ที่มีการทำงานหรือรับจ้างและมีรายได้ เช่น ผู้รับงานไปทำที่บ้าน ผู้รับจ้างทำของ รับจ้างตามฤดูกาล แรงงานในกิจการประมง และผู้รับจ้างทำงานบ้าน เป็นต้น
 - 2) ผู้ระกอบอาชีพอิสระทั่วไป เช่น คนขับรถรับจ้าง ผู้ทำการเกษตรทั้งที่เป็นที่ดินของตนเองหรือเช่า หาบเร่แผงลอย หนายความ และแพทย์ เป็นต้น
2. ครอบคลุมผู้ที่อยู่ในช่วงอายุระหว่าง 15-60 ปี ทุกพื้นที่ และให้เข้าสู่ระบบด้วยความสมัครใจ
3. สิทธิประโยชน์ ผู้ประกันตนจะได้รับรวม 5 กรณีได้แก่ กรณีประสบอันตรายหรือเจ็บป่วย คลอดบุตร พุพพลภาพ ชราภาพ และตาย โดยจัดเป็น 3 (ร่าง) รูปแบบ ดังต่อไปนี้
 - 1) (ร่าง) รูปแบบที่ 1 สิทธิประโยชน์ 4 กรณี และมีบริการทางการแพทย์เช่นเดียวกับผู้ประกันตนในระบบ ได้แก่ เจ็บป่วยคลอดบุตร พุพพลภาพ และกรณีเสียชีวิต สำหรับผู้ที่ต้องการใช้บริการทางการแพทย์ของโครงการประกันสังคม และมีหลักประกันความเสี่ยงของรายได้ไว้ใช้ยามเจ็บป่วย พุพพลภาพ และการมีบุตร ตลอดจนมีเงินเป็นค่าทำศพเมื่อเสียชีวิต
 - 2) (ร่าง) รูปแบบที่ 2 สิทธิประโยชน์ 5 กรณี ได้แก่ เจ็บป่วยคลอดบุตร พุพพลภาพ ชราภาพ และกรณีเสียชีวิต สำหรับผู้ที่ต้องการใช้บริการทางการแพทย์ของโครงการประกันสังคม การออมเงินไว้ใช้ยามชรา และมีหลักประกันความเสี่ยงของรายได้ไว้ใช้ยามเจ็บป่วย พุพพลภาพ และการมีบุตร ตลอดจนมีเงินเป็นค่าทำศพเมื่อเสียชีวิต
 - 3) (ร่าง) รูปแบบที่ 3 สิทธิประโยชน์ 3 กรณี ได้แก่ ชราภาพ พุพพลภาพ และกรณีเสียชีวิต สำหรับผู้ที่ต้องการเก็บเงินไว้ใช้ยามชรา มีหลักประกันความเสี่ยงกรณีพุพพลภาพ และมีเงินเป็นค่าทำศพ ทั้งยังต้องการใช้บริการทางการแพทย์ของโครงการหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ

อัตราเงินสมทบและสิทธิประโยชน์	รายละเอียดของสิทธิประโยชน์
(ร่าง) รูปแบบที่1อัตราเงินสมทบเดือนละ...บาท สิทธิประโยชน์ 4 กรณีและมีบริการทางการแพทย์แบบเหมาจ่ายของสำนักงานประกันสังคม ได้แก่ กรณีเจ็บป่วย คลอดบุตร ทุพพลภาพ และกรณีเสียชีวิต ดังนี้ 1. กรณีประสบอันตราย หรือเจ็บป่วย 2. กรณีคลอดบุตร 3. กรณีทุพพลภาพ 4. กรณีเสียชีวิต	- จัดเก็บเงินสมทบจาก 2 ฝ่าย คือ รัฐ และแรงงานนอกระบบ ฝ่ายละเท่าๆ กัน - ต้องมีการตรวจสอบสุขภาพก่อนเข้าสู่ระบบ เพราะเป็นระบบสมัครใจและแรงงานนอกระบบไม่มีนายจ้างคัดกรองก่อนเข้าทำงานตลอดจนการกำหนดเงื่อนไขการเกิดสิทธิต่าง ๆ เช่น กรณีคลอดบุตร ต้องจ่ายเงินสมทบ ครบ 12 เดือนเป็นต้น 1. จะได้รับบริการทางการแพทย์ตั้งแต่ป่วยจนถึงหายป่วย ณ สถานพยาบาลที่เลือก โดยไม่เสียค่าใช้จ่ายและเมื่อเป็นผู้ป่วยในจากการประสบอันตรายหรือเจ็บป่วย จะ ได้รับเงินทดแทนการขาดรายได้วันละ 100 บาทครั้งละไม่เกิน 10 วันและปีละไม่เกิน 90 วัน 2. เมื่อผู้ประกันตนหรือคู่สมรสคลอดบุตรจะได้รับเงินค่าคลอดบุตรเหมาจ่ายครั้งละ 4,000บาทโดยคนหนึ่งจะได้รับไม่เกิน 2 ครั้ง 3. เมื่อผู้ประกันตนเป็นผู้ทุพพลภาพ จะได้รับ 3.1 เงินทดแทนการขาดรายได้เป็นรายเดือน ๆ ละ 2,000 บาทตลอดชีวิต 3.2 เงินเป็นค่าบริการทางการแพทย์ตามที่จ่ายจริง จำนวนไม่เกิน 2,000 บาทต่อเดือน 3.3 เงินเป็นค่าพาหนะเหมาจ่ายในการไปพบแพทย์ตามใบนัดแพทย์ ครั้งละ 300 บาทปีละไม่เกิน10 ครั้ง 3.4 หากเสียชีวิต ให้ได้รับสิทธิกรณีเสียชีวิต 4. เมื่อผู้ประกันตนเสียชีวิต ทายาทที่มีสิทธิจะได้รับเงินเป็นค่าจัดการศพ จำนวน 30,000 บาท

อัตราเงินสมทบและสิทธิประโยชน์	รายละเอียดของสิทธิประโยชน์
(ร่าง) รูปแบบที่2อัตราเงินสมทบเดือนละ...บาท สิทธิประโยชน์ 5 กรณีและมีบริการทางการแพทย์แบบเหมาจ่ายของสำนักงานประกันสังคม ได้แก่ กรณีเจ็บป่วย คลอดบุตร ทุพพลภาพ ชราภาพและกรณีเสียชีวิต ดังนี้ 1. กรณีประสบอันตราย หรือเจ็บป่วย 2. กรณีคลอดบุตร 3. กรณีทุพพลภาพ 4. กรณีเสียชีวิต	- จัดเก็บเงินสมทบจาก 2 ฝ่าย คือ รัฐ และแรงงานนอกระบบ ฝ่ายละเท่าๆ กัน - ต้องมีการตรวจสอบสุขภาพก่อนเข้าสู่ระบบ เพราะเป็นระบบสมัครใจและแรงงานนอกระบบไม่มีนายจ้างคัดกรองก่อนเข้าทำงานตลอดจนการกำหนดเงื่อนไขการเกิดสิทธิต่าง ๆ เช่น กรณีคลอดบุตร ต้องจ่ายเงินสมทบ ครบ 12 เดือนเป็นต้น 1. จะได้รับบริการทางการแพทย์ตั้งแต่ป่วยจนถึงหายป่วย ณ สถานพยาบาลที่เลือก โดยไม่เสียค่าใช้จ่ายและเมื่อเป็นผู้ป่วยในจากการประสบอันตรายหรือเจ็บป่วย จะ ได้รับเงินทดแทนการขาดรายได้วันละ 100 บาทครั้งละไม่เกิน 10 วันและปีละไม่เกิน 90 วัน 2. เมื่อผู้ประกันตนหรือคู่สมรสคลอดบุตรจะได้รับเงินค่าคลอดบุตรเหมาจ่ายครั้งละ 4,000บาทโดยคนหนึ่งจะได้รับไม่เกิน 2 ครั้ง 3. เมื่อผู้ประกันตนเป็นผู้ทุพพลภาพ จะได้รับ 3.1 เงินทดแทนการขาดรายได้เป็นรายเดือน ๆ ละ 2,000 บาทตลอดชีวิต 3.2 เงินเป็นค่าบริการทางการแพทย์ตามที่จ่ายจริง จำนวนไม่เกิน 2,000 บาทต่อเดือน 3.3 เงินเป็นค่าพาหนะเหมาจ่ายในการไปพบแพทย์ตามใบนัดแพทย์ ครั้งละ 300 บาทปีละไม่เกิน10 ครั้ง 3.4 หากเสียชีวิต ให้ได้รับสิทธิกรณีเสียชีวิต 4. เมื่อผู้ประกันตนเสียชีวิต ทายาทที่มีสิทธิจะได้รับเงินเป็นค่าจัดการศพ จำนวน 30,000 บาท

อัตราเงินสมทบและสิทธิประโยชน์	รายละเอียดของสิทธิประโยชน์
5. กรณีชราภาพ	5. เงื่อนไขการเกิดสิทธิ 5.1 จ่ายเงินสมทบตั้งแต่ 1 ปีขึ้นไปและ 5.2 มีอายุครบ 60 ปีบริบูรณ์ และ 5.3 ความเป็นผู้ประกันตนสิ้นสุดลง <u>เงินประโยชน์ทดแทน</u> 1. บำเหน็จชราภาพ เมื่อจ่ายเงินสมทบไม่ครบ 15 ปีจะได้รับเงินที่จ่ายสมทบมาทั้งหมดและดอกผลคืนเป็นเงินก้อน 2. บำนาญชราภาพ เมื่อจ่ายเงินสมทบครบ 15 ปี จะได้รับเงินบำนาญเดือนละ 1,500 บาทตลอดชีวิตและ 3. หากมีการจ่ายเงินสมทบเกิน 15 ปีขึ้นไป โดยทุก ๆ หนึ่งปีที่จ่ายสมทบจะได้รับเงินบำนาญเพิ่มอีกเดือนละ 100 บาท (เดือนละ 1,500++) 4. หากผู้ประกันตนรับบำนาญไม่ถึง 60 เดือนแล้วเสียชีวิต ทายาทที่มีสิทธิจะได้รับเงินเป็นค่าจัดการศพจำนวน 10 เท่าของอัตราบำนาญรายเดือนที่ได้รับ

อัตราเงินสมทบและสิทธิประโยชน์	รายละเอียดของสิทธิประโยชน์
(ร่าง) รูปแบบที่3อัตราเงินสมทบเดือนละ...บาท สิทธิประโยชน์ 3 กรณีและมีบริการทางการแพทย์แบบเหมาจ่ายของสำนักงานประกันสังคม ได้แก่ ทุพพลภาพ ชราภาพและกรณีเสียชีวิต ดังนี้ # จัดเก็บเงินสมทบจากแรงงานนอกระบบฝ่ายเดียว	1). กรณีชราภาพ <u>เงื่อนไขการเกิดสิทธิ</u> 1 จ่ายเงินสมทบตั้งแต่ 1 ปีขึ้นไปและ 2 มีอายุครบ 60 ปีบริบูรณ์ และ 3 ความเป็นผู้ประกันตนสิ้นสุดลง <u>เงินประโยชน์ทดแทน</u> 4. บำเหน็จชราภาพ เมื่อจ่ายเงินสมทบไม่ครบ 15 ปีจะได้รับเงินที่จ่ายสมทบมาทั้งหมดและดอกผลคืนเป็นเงินก้อน 5. บำนาญชราภาพ เมื่อจ่ายเงินสมทบครบ 15 ปี จะได้รับเงินบำนาญเดือนละ 1,500 บาทตลอดชีวิตและ 6. หากมีการจ่ายเงินสมทบเกิน 15 ปีขึ้นไป โดยทุก ๆ หนึ่งปีที่จ่ายสมทบจะได้รับเงินบำนาญเพิ่มอีกเดือนละ 100 บาท (เดือนละ 1,500++) 7. หากผู้ประกันตนรับบำนาญไม่ถึง 60 เดือนแล้วเสียชีวิต ทายาทที่มีสิทธิจะได้รับเงินเป็นค่าจัดการศพจำนวน 10 เท่าของอัตราบำนาญรายเดือนที่ได้รับ 2. กรณีทุพพลภาพ เมื่อผู้ประกันตนเป็นผู้ทุพพลภาพขณะจ่ายเงินสมทบไม่ครบ 15 ปี(ก่อนจะได้รับบำนาญรายเดือน) จะได้รับ 1.เงินทดแทนการขาดรายได้เป็นรายเดือน ๆ ละ 2,000 บาทตลอดชีวิต 2. เงินเป็นค่าพาหนะเหมาจ่ายในการไปพบแพทย์ตามใบนัดแพทย์ ครั้งละ 300 บาทปีละไม่เกิน 10 ครั้ง 3. หากเสียชีวิต ทายาทที่มีสิทธิจะได้รับเงินเป็นค่าจัดการศพจำนวน 30,000 บาท

อัตราเงินสมทบและสิทธิประโยชน์	รายละเอียดของสิทธิประโยชน์
	3) กรณีตาย เมื่อผู้ประกันตนเสียชีวิตขณะจ่ายเงินสมทบไม่ครบ 15 ปี (ก่อนจะได้รับบำนาญรายเดือน) ทายาทมีสิทธิจะได้รับ 1. บำนาญชราภาพ จะได้รับเงินที่ผู้ประกันตนจ่ายสมทบมาทั้งหมดและดอกผลคืนเป็นเงินก้อน 2. ค่าจัดการศพ จำนวน 30,000 บาท หมายเหตุ 1. อัตราบำนาญรายเดือนที่กำหนดจะไม่ต่ำกว่าเกณฑ์เส้นความยากจน (ปี 2549 ประมาณเดือนละ 1,250 บาท) และจะมีการปรับเพิ่มขึ้นทุก 2 ปีไม่ต่ำกว่าร้อยละ 5 2. ผู้ประกันตนใช้บริการทางการแพทย์และบริการอื่นที่เกี่ยวข้องของกรณีประสบอันตรายหรือเจ็บป่วย คลอดบุตร และทุพพลภาพ จากสิทธิเดิมตามโครงการหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (บัตร 30 บาท) หรือใช้บริการ ณ สถานพยาบาลอื่น ๆ ที่ต้องการ โดยต้องออกค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นทั้งหมดด้วยตนเอง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง
การศึกษาแนวทางการจ่ายเงินประกันสังคมสำหรับแรงงานนอกระบบกลุ่มหาบ
เร่แผงลอย : ในกรุงเทพมหานคร

แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของการทำรายงานการวิจัย เรื่อง การศึกษาแนวทางการจ่ายเงินประกันสังคมสำหรับแรงงานนอกระบบกลุ่มหาบเร่แผงลอย: ในกรุงเทพมหานครซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับประกันสังคม รูปแบบและลักษณะการจัดเก็บเงินสมทบ

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับความเต็มใจที่จะจ่าย

คำตอบของท่านถือเป็นความลับ ผู้วิจัยจะนำข้อมูลเพื่อใช้ในการศึกษาวิจัยเท่านั้น และจะไม่มีผลกระทบต่อท่านแต่อย่างใด ผู้วิจัยจึงขอความกรุณาจากผู้ตอบแบบสอบถามได้ตอบคำถามทุกข้อตามความเป็นจริง

ผู้วิจัยขอขอบคุณที่ท่านให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดียิ่ง
 มา ณ โอกาสนี้

นางสาวสุภามาส โกมลสิงห์
 นิสิตปริญญาโท สาขาเศรษฐศาสตร์การพัฒนามนุษย์
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ หน้าข้อความซึ่งตรงกับข้อมูลของท่าน

1. เพศ

☐

1. ชาย

☐

2. หญิง

2. อายุ _____ ปี

☐

1. 15 – 20 ปี

☐

2. 21– 25 ปี

☐

3. 26 – 30 ปี

☐

4. 31 – 35 ปี

☐

5. 36 – 40 ปี

☐

6. 41 – 45 ปี

☐

7. 46 – 50 ปี

☐

8. 51 – 55 ปี

☐

9. 56 – 60 ปี

☐

10. อื่น ๆ.....

3. ระดับการศึกษา

☐

1. ประถมศึกษา

☐

2. มัธยมศึกษา

☐

3. มัธยมศึกษา

☐

4. อนุปริญญา/ปวส.

☐

5. ปริญญาตรี

☐

6. สูงกว่าปริญญาตรี

☐

7. อื่น ๆ

4. สถานภาพสมรส

☐

1. โสด

☐

2. สมรส

☐

3. ม่าย/หย่าร้าง

☐

4. อื่น ๆ

รายได้เฉลี่ยประมาณ.....บาท/วัน

ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยประมาณ.....บาท/วัน

ในระยะเวลา 1 สัปดาห์ท่านขายของทั้งหมด.....วัน

5. รายได้สุทธิเฉลี่ยต่อเดือน (รายได้ – รายจ่าย ×จำนวนวันที่ขายของใน 1 เดือน)

☐

1. ต่ำกว่า 3,000 บาท

☐

2. 3,001-6,000 บาท

☐

3. 6,001-9,000 บาท

☐

4. 9,001-12,000 บาท

☐

5. 12,001-15,000 บาท

☐

6. 15,001-18,000 บาท

☐

7. 18,001-21,000 บาท

☐

8. มากกว่า 21,000

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับ ประกันสังคม รูปแบบและลักษณะการจัดเก็บเงินสมทบ

ปัจจุบันทางสำนักงานประกันสังคมได้เล็งเห็นความสำคัญที่จะขยายความคุ้มครองประกันสังคมมาสู่แรงงานนอกระบบโดยรูปแบบสิทธิประโยชน์ที่ทางสำนักงานประกันสังคมกำลังเริ่มจัดทำมีดังต่อไปนี้

รูปแบบที่ 1 สิทธิประโยชน์ 3 กรณี ได้แก่ ชราภาพ ทูพพลภาพ และกรณีเสียชีวิต สำหรับผู้ที่ต้องการเก็บเงินไว้ใช้ยามชรา มีหลักประกันความเสี่ยงกรณีทูพพลภาพ และมีเงินเป็นค่าทำศพ ทั้งยังต้องการใช้บริการทางการแพทย์ของโครงการหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ(บัตร 30 บาท) แต่จัดเก็บเงินสมทบจากแรงงานนอกระบบฝ่ายเดียว

รูปแบบที่ 2 สิทธิประโยชน์ 4กรณีและมีบริการทางการแพทย์เช่นเดียวกับผู้ประกันตนในระบบ ได้แก่ เจ็บป่วยคลอดบุตร ทูพพลภาพ และกรณีเสียชีวิต สำหรับผู้ที่ต้องการใช้บริการทางการแพทย์ของโครงการประกันสังคม และมีหลักประกันความเสี่ยงของรายได้ไว้ใช้ยามเจ็บป่วย ทูพพลภาพ และการมีบุตร ตลอดจนมีเงินเป็นค่าทำศพเมื่อเสียชีวิต

รูปแบบที่ 3 สิทธิประโยชน์ 5 กรณีได้แก่ได้แก่ เจ็บป่วยคลอดบุตร ทูพพลภาพ ชราภาพ และกรณีเสียชีวิต สำหรับผู้ที่ต้องการใช้บริการทางการแพทย์ของโครงการประกันสังคม การออมเงินไว้ใช้ยามชรา และมีหลักประกันความเสี่ยงของรายได้ไว้ใช้ยามเจ็บป่วย ทูพพลภาพ และการมีบุตร ตลอดจนมีเงินเป็นค่าทำศพเมื่อเสียชีวิต

หลังจากที่ท่านได้ฟังและอ่านข้อความข้างต้นแล้ว ขอให้ตอบคำถามต่อไปนี้

6. ท่านได้รับรู้ข่าวสารเรื่องการขยายประกันสังคมสู่แรงงานนอกระบบจากสื่อใดบ้าง

☐ 1. ได้ยินจากผู้อื่น	☐ 2. โทรทัศน์
☐ 3. วิทยุ	☐ 4. สื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ
☐ 5. อื่น ๆ	

7. ปัจจุบันเมื่อท่านเจ็บป่วยท่านจะได้รับความช่วยเหลือจากแหล่งใด

☐ 1. 30 บาทคนไทยห่างไกลโรค	☐ 2. บริษัทประกันชีวิต
☐ 3. คนในครอบครัวหรือญาติพี่น้อง	
☐ 4. ไม่ได้รับสวัสดิการหรือความคุ้มครองกรณีรักษาพยาบาลจากแหล่งใด	
☐ 5. อื่น ๆ	

8. ปัจจุบันหากท่านทูพพลภาพท่านได้รับความคุ้มครองหรือได้รับความช่วยเหลือจากแหล่งใด

☐ 1. 30 บาทคนไทยห่างไกลโรค	☐ 2. บริษัทประกันชีวิต
☐ 3. คนในครอบครัวหรือญาติพี่น้อง	
☐ 4. ไม่ได้รับสวัสดิการหรือความคุ้มครองกรณีรักษาพยาบาลจากแหล่งใด	
☐ 5. อื่น ๆ	

9. ปัจจุบันหากท่านคลอดบุตรท่านได้รับความคุ้มครองหรือได้รับความช่วยเหลือจากแหล่งใด

☐ 1. 30 บาทคนไทยห่างไกลโรค	☐ 2. บริษัทประกันชีวิต
☐ 3. คนในครอบครัวหรือญาติพี่น้อง	
☐ 4. ไม่ได้รับสวัสดิการหรือความคุ้มครองกรณีรักษาพยาบาลจากแหล่งใด	
☐ 5. อื่น ๆ	

10. หากท่านเกิดเสียชีวิต ท่านได้รับความคุ้มครองหรือได้รับความช่วยเหลือจากแหล่งใด
- ☐ 1. 30 บาทคนไทยทางไกลโรค ☐ 2. บริษัทประกันชีวิต
- ☐ 3. คนในครอบครัวหรือญาติพี่น้อง
- ☐ 4. ไม่ได้รับสวัสดิการหรือความคุ้มครองกรณีรักษาพยาบาลจากแหล่งใด
- ☐ 5. อื่น ๆ
11. ปัจจุบันหากท่านชราภาพ ท่านได้รับความคุ้มครองหรือได้รับความช่วยเหลือจากแหล่งใด
- ☐ 1. 30 บาทคนไทยทางไกลโรค ☐ 2. บริษัทประกันชีวิต
- ☐ 3. คนในครอบครัวหรือญาติพี่น้อง
- ☐ 4. ไม่ได้รับสวัสดิการหรือความคุ้มครองกรณีรักษาพยาบาลจากแหล่งใด
- ☐ 5. อื่น ๆ
12. หากมีการจัดเก็บเงินสมทบสองส่วนโดยหนึ่งส่วนเก็บจากท่านและอีกหนึ่งส่วนรัฐบาลจะช่วยออกเพื่อเป็นเงินสมทบเข้าสู่กองทุนประกันสังคมสำหรับแรงงานนอกระบบท่านเต็มใจจ่ายหรือไม่
- ☐ 1. เต็มใจจ่าย ☐ 2. ไม่เต็มใจจ่าย
- เหตุผลที่ท่านไม่เต็มใจจ่ายเพราะ.....
13. หากมีการทำประกันสังคมสำหรับแรงงานนอกระบบต้องมีการตรวจสอบสุขภาพของท่านก่อนท่านเต็มใจในการตรวจสอบสุขภาพก่อนหรือไม่
- ☐ 1. เต็มใจจ่าย ☐ 2. ไม่เต็มใจจ่าย
- เหตุผลที่ท่านไม่เต็มใจตรวจเพราะ.....
14. รูปแบบสิทธิประโยชน์ที่ท่านต้องการเพื่อเป็นประโยชน์ต่อตัวท่านมากที่สุด
- ☐ 1. รูปแบบที่ 1 สิทธิประโยชน์ 3 กรณีได้แก่ ชราภาพ ทุพพลภาพ และเสียชีวิต
- ☐ 2. รูปแบบที่ 2 สิทธิประโยชน์ 4 กรณีได้แก่ เจ็บป่วย คลอดบุตร ทุพพลภาพ และเสียชีวิต
- ☐ 3. รูปแบบที่ 3 สิทธิประโยชน์ 5 กรณีได้แก่ เจ็บป่วย คลอดบุตร ทุพพลภาพ ชราภาพ และเสียชีวิต
15. เพราะเหตุใดท่านจึงเลือกสิทธิประโยชน์นี้
- ☐ 1. ต้องการเก็บเงินไว้ใช้ยามชรา มีหลักประกันความเสี่ยงกรณีทุพพลภาพ และมีเงินเป็นค่าทำศพ
- ☐ 2. ต้องการใช้บริการทางการแพทย์ของโครงการประกันสังคม และมีหลักประกันความเสี่ยงของรายได้ไว้ใช้ยามเจ็บป่วย ทุพพลภาพ และการมีบุตร ตลอดจนมีเงินเป็นค่าทำศพเมื่อเสียชีวิต
- ☐ 3. ต้องการใช้บริการทางการแพทย์ของโครงการประกันสังคม การออมเงินไว้ใช้ยามชรา และมีหลักประกันความเสี่ยงของรายได้ไว้ใช้ยามเจ็บป่วย ทุพพลภาพ และการมีบุตร ตลอดจนมีเงินเป็นค่าทำศพเมื่อเสียชีวิต
16. ถ้าสิทธิประโยชน์ที่ท่านได้รับมีเพียง 3กรณีได้แก่ **ชราภาพ ทุพพลภาพ เสียชีวิต** ท่านเต็มใจที่จะจ่ายเงินสมทบเข้ากองทุนประกันสังคมเป็นจำนวน(ใช้ร่วมกับโครงการ 30 บาทคนไทยทางไกลโรค)
- ☐ 1. ต่ำกว่า 100 บาท ☐ 2. 101-150 บาท
- ☐ 3. 151-200 บาท ☐ 4. 201-250 บาท
- ☐ 5. 251-300 บาท ☐ 6. 301-350 บาท
- ☐ 7. มากกว่า 350 บาท ☐ 8. อื่น ๆ

17. ถ้าสิทธิประโยชน์ที่ท่านได้รับเพิ่มขึ้นเป็น 4 กรณีได้แก่ **เจ็บป่วย คลอดบุตร ทูพพลภาพ เสียชีวิต**

ท่านเต็มใจที่จะจ่ายเงินสมทบเข้ากองทุนประกันสังคมเป็นจำนวน

☐ 1. ต่ำกว่า 100 บาท	☐ 2. 101-150 บาท
☐ 3. 151-200 บาท	☐ 4. 201-250 บาท
☐ 5. 251-300 บาท	☐ 6. 301-350 บาท
☐ 7. มากกว่า 350 บาท	☐ 8. อื่น ๆ

18. ถ้าสิทธิประโยชน์ที่ท่านได้รับเพิ่มขึ้นเป็น 5 กรณีได้แก่ **เจ็บป่วย คลอดบุตร ทูพพลภาพ ชราภาพ**

เสียชีวิต ท่านเต็มใจที่จะจ่ายเงินสมทบเข้ากองทุนประกันสังคมเป็นจำนวน

☐ 1. ต่ำกว่า 100 บาท	☐ 2. 101-150 บาท
☐ 3. 151-200 บาท	☐ 4. 201-250 บาท
☐ 5. 251-300 บาท	☐ 6. 301-350 บาท
☐ 7. มากกว่า 350 บาท	☐ 8. อื่น ๆ

19. รูปแบบการซื้อชุดสิทธิประโยชน์ที่ท่านต้องการ

- ☐ 1. แบบกรมธรรม์ประกันชีวิต คือ การจ่ายเงินรายเดือนหรือรายปี และได้รับสิทธิประโยชน์ตามที่กำหนดไว้ในกรมธรรม์
- ☐ 2. เลือกซื้อแบบบัตรเติมเงินของโทรศัพท์มือถือ คือการจ่ายเงินล่วงหน้ารายเดือนหรือรายปี และจะได้รับสิทธิประโยชน์ตามที่กำหนดในบัตรเติมเงิน
- ☐ 3. แบบประกันสังคมปัจจุบัน คือท่านต้องจ่ายเงินสมทบรายเดือนด้วยตนเอง ณ สถานที่ที่สำนักงานประกันสังคมกำหนด และได้รับสิทธิประโยชน์ตามที่สำนักงานประกันสังคมกำหนด
- ☐ 4. อื่น ๆ

20. สถานที่ที่ท่านสะดวกที่สุดในการจ่ายเงินสมทบ

- ☐ 1. สำนักงานประกันสังคม
- ☐ 2. ที่ทำการไปรษณีย์
- ☐ 3. ธนาคาร
- ☐ 4. ร้านสะดวกซื้อ เช่น เซเว่นอีเลฟเว่น
- ☐ 5. อื่น ๆ

21. ระยะเวลาที่ท่านสะดวกในการจ่ายเงินสมทบ

☐ 1. รายเดือน	☐ 2. ราย 3 เดือน
☐ 3. ราย 6 เดือน	☐ 4. รายปี
☐ 5. อื่น ๆ	

แบบสอบถามตอนที่ 3 เรื่องค่าความเต็มใจที่จะจ่าย (Willingness To Pay)

สถานการณ์สมมติ

ปัจจุบันรัฐบาลเห็นความสำคัญของแรงงานนอกระบบมากขึ้นต้องการให้ประชาชนทุกกลุ่มอาชีพมีหลักประกันที่มีความมั่นคงในชีวิตทั้งต่อตนเองและต่อครอบครัว โดยทางประชาชนจะต้องร่วมออกเงินสมทบด้วยหนึ่งส่วนและรัฐบาลร่วมออกอีก 1 ส่วนเพื่อให้เงินสมทบเข้าสู่กองทุนมีจำนวนที่มากพอต่อความต้องการที่จะใช้ประโยชน์ในอนาคต โดยสิทธิประโยชน์ที่ประชาชนได้รับในอนาคตเพื่อให้มีหลักประกันที่มั่นคงในชีวิตมี 6 กรณีด้วยกันคือ

1. เจ็บป่วย ได้รับการรักษาพยาบาลฟรี
2. คลอดบุตรได้รับค่าคลอดเหมาจ่าย 4,000 บาทโดยคนหนึ่งจะได้รับไม่เกิน 2 ครั้ง
3. พุพพลภาพได้รับค่ารักษาพยาบาล 2,000 บาทต่อเดือนตลอดชีวิต
4. ชราภาพจ่ายครบ 15 ปีมีอายุเกิน 60 ปีจะได้รับบำนาญเดือนละ 1,500 บาทตลอดชีวิต
5. สงเคราะห์บุตร ได้รับเงิน 200 บาทต่อเดือนให้บุตรที่แรกเกิดจนถึง 6 ขวบจำนวน 2 คน
6. เสียชีวิตได้เงินทดแทนการเสียชีวิตจำนวน 30,000 บาท

*** ขอให้อ่านข้อความข้างล่างก่อนจะตอบคำถามในส่วนถัดไป***

- ☆ จำนวนเงินที่จ่ายจะส่งผลให้ท่านมีเงินที่จะใช้จ่ายเพื่อซื้อสินค้าและบริการอื่น ๆ ลดลง
- ☆ เงินที่เก็บนั้นจะถูกนำไปไว้ในกองทุนรวมเพื่อเป็นประโยชน์กับท่านในอนาคต
- ☆ มีการตั้งกองทุนประกันสังคมเพื่อบริหารและจัดการกับเงินที่ได้อย่างเป็นธรรม มีความโปร่งใส
- ☆ การเก็บเงินนั้นจะดำเนินการอย่างเสมอภาคกับทุกคน (ทุกคนต้องเสียเงินเข้ากองทุน)

คำถามส่วนนี้เป็นส่วนที่สำคัญที่สุด ในการศึกษารั้ครั้งนี้ ขอให้ท่านคำนึงถึงสิทธิประโยชน์ที่ท่านจะได้รับในอนาคตและข้อจำกัดทางการเงินของท่านด้วย

21. ภายใต้ระดับรายได้ที่ท่านมีอยู่ หากกำหนดให้ท่านต้องสละเงินเป็นจำนวน A บาทต่อเดือน เข้าโครงการประกันสังคมเพื่อที่จะได้รับสิทธิประโยชน์ 6 กรณี คือ เจ็บป่วย ทุพพลภาพ ชราภาพ คลอดบุตร สงเคราะห์บุตร เสียชีวิต ท่านเต็มใจที่จะจ่ายเงินเข้าสู่กองทุนหรือไม่

☐ เต็มใจจ่าย

ถ้าเพิ่มจำนวนเงินเป็น $A \times 2$ บาทต่อเดือน ท่าน

ท่านยังคงเต็มใจจ่ายอยู่หรือไม่

☐ เต็มใจ ☐ ไม่เต็มใจจ่าย

↓

จำนวนเงินสูงสุดที่ท่านจ่าย

เต็มใจจ่าย.....บาท

☐ ไม่เต็มใจจ่าย

ถ้าลดจำนวนเงินลงเป็น $A/2$ บาทต่อเดือน

เต็มใจจ่ายอยู่หรือไม่

☐ เต็มใจ ☐ ไม่เต็มใจจ่าย

↓

โปรดให้เหตุผลว่าทำไมท่านจึงไม่เต็มใจ

☐ เต็มใจจ่ายเพียง.....บาท

☐ ไม่จ่ายเงินเข้าร่วมโครงการ(ข้ามไปตอบข้อ23)

☐ อื่น ๆ

22. สาเหตุสำคัญที่ทำให้ท่านตัดสินใจสละเงินสมทบเข้ากองทุนประกันสังคม

- ☐ 1. เพราะเห็นว่าต้องร่วมมือกันในการส่งเงินสมทบเพื่อให้กองทุนมีความมั่นคง
- ☐ 2. เพราะเห็นว่าสิทธิประโยชน์ประโยชน์ที่ได้รับมีความคุ้มค่า
- ☐ 3. อื่น ๆ

.....

23. สาเหตุสำคัญที่ทำให้ท่านตัดสินใจไม่สละเงินสมทบเข้ากองทุนประกันสังคม

- ☐ 1. เพราะไม่สนใจที่จะจ่ายเงินเข้ากองทุน
- ☐ 2. เพราะเห็นว่ากรจ่ายเงินประกันสังคมสมควรเป็นหน้าที่ของรัฐบาลเพียงฝ่ายเดียว
- ☐ 3. อื่น ๆ

.....

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามค่ะ

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล

สุภามาศ โกมลสิงห์

วันเดือนปีเกิด

24 มิถุนายน 2524

สถานที่เกิด

กรุงเทพมหานคร

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2545

บริหารธุรกิจ (อุตสาหกรรมบริการ)

มหาวิทยาลัยรามคำแหง

พ.ศ. 2550

เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์การพัฒนามนุษย์)

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ